

NA SLAVNOST BOŽÍHO TĚLA

PŘÍRUČKA PRO KAŽDÉHO, KDO SE
CHCE ÚČASTNITI BOHOSLUŽBY
NA TEN SVÁTEK KONANÉ

PODLE NOVÝCH PŘEKLADŮ SESTAVIL

DR. JAN HEJČL

P R A H A 1 9 2 7 .

NÁKLADEM „DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉHO“.

Tiskem arcibiskupské knihtiskárny v Praze.

Imprimatur.

Pragae, die 2. Maii 1927.

✠ ANTONIUS PODLAHA,
episcopus Paphiensis,
vicarius Generalis.

Nr. 3456.

Oběť a svátost nejsvětější

ustanovil Pán při poslední večeři, ve čtvrtek před dnem své smrti. Ten večer ustanovil také svátost svěcení kněžstva. Výročí těchto zázraků lásky a milosrdenství Božího připadá na „zelený čtvrtek“. Ten den však patří do „svatého týdne“, který je všecek zasvěcen bolestným truchlivým vzpomínkám na utrpení Páně; proto nemůže vyraziti plným hrdlem jásavá radost ze všeho toho dobra a štěstí, jež vyvěrá z ustanovení nejsv. Eucharistie (oběti a svátosti nejsvětější). K tomu církev sv. zavedla ve XIII. století zvláštní slavnost: Božího Těla, kterou koná nyní osm dní (oktáv). Na rozkaz papeže Urbana IV. složil sv. Tomáš Akvinský církevní hodinky na tu slavnost. Ke mši sv. byl později připojen průvod s velebnou svátostí a konán s veškerou slávou, jakou může člověk eucharistickému Králi prokázati.

Již ve středu odpoledne (v předvečer) připravuje nás církev na zítřejší slavnost modlitbou prvních nešpor a kompletáře (doplňku). Noc ze středy na čtvrtek Božího Těla posvěcuje třemi „nokturny“, t. j. modlitbami nočními, plnými myšlenek eucharistických. (Dnes modlíme se je ve středu odpoledne nebo ve čtvrtek ráno.) Jitro slavnosti samé posvěcuje církev „chválami“, dýchajícím radostnými,

jásavými díky. K těm druží se hodinka „první“ (kterou se staří modlívali o naší 6. hodině ráno) a hodinka „třetí“ (kterou se modlívali o naší hodině 9.). Každá z nich skládá se ze tří žalmů (nebo částí ž. 118), takže každé hodině denní odpovídá úryvek žalmový (první hodinka hodinám 6, 7, 8, druhá hodinka hodinám 9, 10, 11). Není chvilky, která by nebyla posvěcena slovem modlitby. To vše bylo však jenom přípravou na mši sv., t. j. na eucharistickou nejsvětější Obět. Po ní a po průvodu hodinkou „šestou“ a „devátou“, jakož i druhými nešporami a kompletářem děkujeme svátostnému Spasiteli za tu Obět a za všechny milosti, které z ní řinou do našich duší. Církev naše koná tu bohoslužbu latinsky. Vroucí ctitel nejsv. Eucharistie může s touto příručkou v ruce sledovati s porozuměním ty služby Boží na slavnost Božího Těla, na každý den oktávy její, jakož i jindy na př. při čtyřicetihodinné nebo při jakéholiv jiné pobožnosti ke cti nejsv. velebné svátosti Oltářní. Kéž tato příručka přispěje k tomu, by věřící spojovali se při bohoslužbě se svými souvěrci po celém světě rozšířenými, s nimiž činí jedno duchovní tělo s hlavou — Kristem!

Eucharistické chvalo zpěvy.

1 a) Chvalo zpěv „P a n g e l i n g u a“ podle překlada Karla Dostála-Lutinova. (Viz Orlův Český kancionál str. 437—439.)

1. Chvalte ústa písní vroucí
Tělo Páně v průvodu,
chvalte kalich krve skvoucí,
kterou k lidstva obrodu
výkvět Matky nehynoucí
prolil král všech národů.
2. Nám byl dán i zrozen z Panny,
tělo čisté na se vzal,
bydle mezi pozemšťany,
símě slova rozsival,
než se vrátil v rajské stany,
divuhodný zákon dal.
3. Za večeře sedá k stolu
vposled s bratří družinou,
po zákonu jedí spolu
krmi svatou povinnou,
dvanáctě apoštolů
sebe dává hostinou.

4. Slovo z chleba Tělo chystá,
jež má lidstvo k nebi vznést,
víno mění ve krev Krista,
a kde smysl zmaten jest,
přesvědčiti srdce čistá
stačí pouhá víry zvěst.

5. Před svátostí touto slavnou
ve prach skloňme kolena,
bohoslužbu starodávnou
nahraď nová, vznešená;
tam, kde lidské smysly slábnou,
všechno víra znamená.

6. Otci tvůrci, Zrozenému
zazní chvála, dík a ples,
čest a spása, síla Jemu,
žehnání se vznášej dnes,
Duchu z obou vyslanému
hlahol zpěv až do nebes.
Amen.

1 b) Týž chvalo zpěv podle překladu Pavelkova.
(Viz Kupkův „Církevní rok“ str. 404.) Srovn.
Úplný kancionál arcidiecése olomoucké z roku
1906 str. 85.

1. Chvalte ústa předústojnou
svátost těla v závodu,
chvalte krev, již láskou hojnou
pro člověka svobodu

ráčil v oběť bohabojnou
vylít král všech národů.

2. **Nám dán v podíl, nám se zrodil
z Panny vadou nejaté,
jako poutník světem chodil
sije símě přesvaté,
a svůj život doprovodil
divem lásky bohaté.**

3. **U svatého s bratry stolu
naposled když stoloval,
po starém když s nimi spolu
po řádu byl hodoval,
dvanáctě apoštolů
za pokrm se věnoval.**

4. **Slovo-tělo v chléb zde mění
ve své tělo slovem svým,
víno ve krev, ač to není
zřejmě chabým smyslům mým,
víra sama k utvrzení
stačí srdcím upřímným.**

5. **Svátosti té neskonalé
čiňme vroucí poklonu,
ustup řádstvo zastaralé
novému teď zákonu,
síle smyslu nedozralé
sejmi víra záclonu.**

6. Otce, Syna po oboru
ctěme vroucí útrobou,
rozléhej se k nebes dvoru
chvála slavnou způsobou;
buď i Duch ctěn od svých tvorů,
jenž pochází od obou.
Amen.

2. Hymnus „Sacris solemniis“. (Kancionál
arcidiecéce olomoucké str. 372 n.)

1. Buď dnes ke slavnosti
rozkoš připojena
a v ní s veselostí
Bohu chvála pěna;
miňte staré kvasy,
buďte obnovena
srdce, ústa, činy, hlasy.

2. Večeře se slaví
oné svaté noci,
již, jak Písmo praví,
maje odjít k Otci,
Pán dal bratrům darem
o velikonoci,
v zákoně jak psáno Starém.

3. Beránka když snědli
při zákonním stole,
tělo Páně jedli
svatí apoštolé;

všichni jedli z těla,
co jich bylo v kole,
každý požil Pána zcela.

4. Pán dal klesajícím
tělo k posilnění,
dal i žalostícím
krev svou k potěšení;
„tento kalich“, praví,
„jest vám ke spasení,
pijte všichni z něho zdraví“.

5. Tak tu svátost drahou
Pán nám ráčil dáti,
kněžím oběť blahou
velel konávati;
kněžím tedy patří
brát i rozdávat
tělo Páně v sboru bratří.

6. Andělský chléb chlebem
člověka se stává,
stravou danou nebem
stín se dokonává;
ó div předivoucí,
chudým sluhům dává
v stravu Pán se všemohoucí.

7. Bože trojjediný,
nakloň k nám svých uší,
sestup ve hlubiny,

věrných tobě duší;
veď nás onou stezkou,
kterou nám jít sluší,
na výšinu na nebeskou!
Amen.

3. Hymnus „Verbum superum prodiens“

1. podle překladu Karla Dostála-Lutinova.

1. Slovo nebeské vyšlo v svět
neodstupujíc od trůnu,
za dílem svým se davši vpřed
dospělo k sklonku svojich dnů.
2. Jsa na smrt vydán žákem svým
nepřátelům svým zlovolným,
napřed se chlebem životním
dal učedníkům oddaným.
3. Pod dvojí dal se způsobou,
dal tělo jim i svoji krev,
by nasycen byl z těchto dvou
člověka dvojnásobný zjev.
4. Nám druhem stal se v zrození,
nám chlebem stal se v jedění,
svým skonem dal se za cenu,
svým vítězstvím pak v odměnu.
5. Ó naše spáso, hostie,
jež bránu ráje otvíráš:

boj nepřátelský hořký je,
dej síly, mocná naše stráž.

6. Zněj Bohu trojjedinému
na věky věkův oslava ;
on k životu nás věčnému
ved' do vlasti, kde ostává.
Amen.

2. Podle kancionálu olomouckého str. 366 n.

1. Aj, Slovo s hůry vyšedší,
však jsouc vždy s Otcem v jednotě,
a k dílu svému sešedší
již k večeru šlo v životě.
2. Když učedníkem v popravu
měl vydán býti vrahům svým,
dal sebe dříve v potravu
svým učedníkům rozmilým.
3. Tu pode dvojí způsobou
jim tělo, krev svou zůstavil,
by člověk dvojí zásobou
se duší, tělem zotavil.
4. Jsa člověk, jest nám za brata,
jsa host, jest krmě přesvatá,
v své smrti jest nám výplata
a v nebi mzda nám bohatá.
5. Ó spasitelná Oběti,
jež bránu nebes otvírá!

**Rač na pomoc nám přispěti,
neb vrah zle na nás dotírá.**

**6. Zpěv Trojjednomu vítězný
se ustavičně od nás děj,
jenž blahý život bezmezný
tam v nebeské nám vlasti dej.
Amen.**

4. Sekvence „Lauda Sion“.

1. Podle kancionálu Orlova str. 295—298.

**1. Plesej chválou, Sione celý,
vzdávej svému Spasiteli
pastýři a vůdci čest.
Zněte slavné chvalozpěvy,
slovo lidské neprojeví,
jak On velký, dobrý jest.**

**2. Chval dnes zvláště svého Pána,
velká milost je ti dána,
chléb ten věčný života,
který večer při svém stolu
dvanáctě apoštolů
dala věčná dobrota.**

**3. Zazni píseň chvály hlasná,
zplesej radost naše jasná
v nebes dálné výšiny;
neboť dnes je chvíle slavná,
v níž se světí paměť dávná
této svaté hostiny.**

4. Starý zákon končí vládu,
obět podle nových řádů
věčný Král tu stanoví.
Nová doba nastupuje,
stíny noci ozařuje
světlo pravdy Kristovy.
5. Co Pán konal v oné síni,
na oltáři církev činí
k věčné jeho paměti.
Plnic věrně jeho slova,
chléb a víno světi znova
v spasitelné oběti.
6. Naučení nám se dává,
že zde chléb se tělem stává,
víno v krev se promění.
Co náš rozum převyšuje,
o tom Pán nás poučuje
světlem svého zjevení.
7. Pod různými způsoby
jeho tělo, krev i s námi
skutečně tu bytuje.
Ač se chléb a víno dělí,
přece Kristus vpravdě celý
pod způsobou každou je.
8. Přijímáním nerozdvojen,
nerozdělen, nerozpojen,
celý nám se podává.

Byť i sytil duši sterou,
všem se sdílí stejnou měrou,
neporušen zůstává.

9. Dobří, zlí ho požívají,
nestejný však úděl mají,
život nebo věčný trest.
Dobrym spásu, zlým smrt chystá,
viz, jak jeden pokrm Krista
v účinku svém různý jest.
10. A když se i svátost láme,
v každé částce přijímáme,
co má celek přesvatý;
způsob se rozlomila,
svátost je jak dříve byla
v úplnosti podstaty.
11. Aj, chléb jasných cherubínů
stal se chlebem lidských synů,
v podíl duším čistým dán;
v předobrazech naznačený,
v beránkovi předurčený,
v maně byl nám zvěstován.
12. Pastýř náš jsi, chlebe živý,
buď i soudce milostivý,
naděje všech kajících!
Veď a chraň nás v celém žití,
slávu věčnou dej nám zřítí
v luzích ráje zářících!
Amen.

2. Týž chvalozpěv podle kancionálu olomouckého
str. 369 n.

1. Sione, chval Spasitele,
pastýře a vůdce vřele,
v písniích, žalmech pěj mu čest;
seč jsi, veleb nebes Krále,
nepoví zpěv dokonale,
jak on velký, dobrý jest.
2. Příčina se důležitá
ke chvále dnes tobě skýtá:
andělský chléb života,
jejžto při posledním stolu
dvanáctě apoštolů
dala věčná Dobrota.
3. Pějme chválu libohlasnou,
a tu radost duše jasnou
uslyš hvězdná výšina;
neb dnes onen den se slaví,
kdyžto nejprv k duše zdraví
dána tato hostina.
4. U té nové u večeře
novým řádem konec béře
velkonoci staré moc;
nová doba nastupuje,
a stín pravdě ustupuje,
světlo zaplašuje noc.
5. Co tam Kristus uštědřoval,
to vždy činit prikazoval

k věčné sobě paměti ;
proto, jak jí poručíno,
naše církev chléb a víno
brává k svaté oběti.

6. Naučení se nám dává,
z chleba že se tělo stává,
víno v krev že přechází ;
čeho oko nepojímá,
hle, to víra pevná, přímá,
mimořádně nachází.
7. V rozdílné tu ve způsobě,
v pouhém znaku, ve podobě
důstojná věc bytuje ;
od krmě se nápoj dělí,
pod každým však znakem celý
Kristus Ježíš obcuje.
8. Od beroucích nerozdvojen,
nerozlámán, nerozpojen,
v celosti se požívá ;
na tisíce jich ho berou,
ale všickni stejnou měrou,
aniž celku ubývá.
9. Béře dobrý, zlý z těch hodů,
následky však různých rodů :
zhouby, spásy odtud jdou ;
ke zhoubě zlým, dobrým k spáse,
viz, jak různý rozdává se
osud jednou příčinou!

10. Ni to změny nepůsobí,
když se svátost Těla drobí:
část má celek přesvatý;
způsobá se jenom láme,
ale svátost celou máme
v úplnosti podstaty.
11. Aj, chléb jasných nebešťanů,
do zemských se snížil stanů,
synům v podíl pravý dán.
Prorokován v Isákovi,
předzvěstován v beránkovi,
v maně svaté předvídan.
12. Dobrý vůdce, pravý chlebe,
dej nám sebe, živ nás s nebe
v tomto časném údolí;
vem nás za své společníky,
věčných hodů stolovníky
se svatými v nebesích.
Amen.

Jiné písně viz v Orlově kancionále na str. 298 n., 408—442, 386—406 a v kancionále olomouckém na str. 376—378, 73—76, 76—79, 85—91. (Jiný překlad, Pavelkův viz v Kupkově „Církevním roce“ na str. 410 n. — Překlad Dra Fuchse viz v „Římském misále“ P. Mariana Schallera [Praha 1925] na str. 355 n.

Kdykoliv počínáš modliti se některou hodinku, vykonej kleče tuto

Modlitbu přípravou.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.
Amen.

Otevři, Pane, má ústa, by blahořečila tvému svatému jménu; očisti také mé srdce ode všech neužitečných, nezřízených a nemístných myšlenek. Osvěť rozum, rozněž cit můj, bych důstojně, pozorně a nábožně mohl se tyto hodinky modliti a zasloužil býti vyslyšen před tvou božskou velebností. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pane, ve spojení s oním božským úmyslem, s kterým jsi sám na zemi Bohu chválu vzdával, chci tyto hodinky ke cti tvé konati.

První nešpory.

(Hodinky večerní. Modli se je odpoledne nebo večer ve středu před Božím Tělem.)

Otče náš . . . (potichu). Zdravas Maria . . . (potichu).

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc. (Zde se poznamenej velikým křížem.)

O.: Hospodine, pomáhat mi pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému – jako byla na počátku, buď nyní i vždycky i na věky věkův. Amen. – Aleluja.

1. Antifona: Kněz na věky, jako byl Melchisedech, – Kristus Pán chléb a víno v oběť dal.

Žalm 109.

Modlí-li se žalmy sbor, začíná každá strana střídavě slovem, jehož první písmeno jest vytištěno tučně. Na konci každého řádku jest pomlčka, oddech; v případech pochybných naznačuje oddech hvězdička. — Modle se ž. 109. uvažuj, jak veliký Pán, král, soudce, vítěz a zejména kněz, obětuje sebe a za pokrm se podává pod způsobou chleba a vína. Král Melchisedech, který přinesl Nejvyššímu v oběť pouhý chléb a pouhé víno, byl toliko stín, předobraz našeho Velekněze, Ježíše Krista. O jeho oběti předpověděl Malachiáš (1, 10): „Od východu až na západ veliké jest jméno mé mezi národy; na každém místě bude obětováno, a podávána bude jménu mému oběť čistá; neboť veliké jest jméno mé mezi národy, praví Hospodin zástupů.“

Řekl Hospodin mému Pánu:

„Zasedej po mé pravici,
dokud nedám nepřátele
za podnož tvým nohám.

Mocnému žezlu tvému dá vzejít
Hospodin ze Sionu; *

panuj uprostřed nepřátel svých

Ty vládni ve dni své síly
v lesku svatém, *

z lůna před jitřenkou
zplodil jsem tě.“

Přisáhl Hospodin takto:

— a želet toho nebude — *

„Ty jsi knězem na věky
jako byl Melchisedech!
Pán bude tobě po pravici, *
bít bude v den svého hněvu krále;
mezi národy soud konat,
dokonale porážeti, *
tříštit hlavy po širé zemi.
Z potoka na cestě bude píti,
proto pozdvihne hlavu.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

1. *Antif.*: Kněz na věky, jako byl Melchisedech, — Kristus Pán chléb a víno v oběť dal.
2. *Antif.*: Milostivý Hospodin — pokrm dává těm, kdož se ho bojí, na památku divů svých.

Žalm 110.

Děkuj tímto žalmem Bohu za veliké dílo vykoupení lidstva, v němž ukázal svou moc, věrnost, svatost a spravedlnost. To dílo předpovídal a připravoval ve Š. zákoně; tehdy sytil svůj lid na poušti manou, která byla zase jen stín a předobraz nejsvětější svátosti Oltářní, památky to na utrpení a smrt Kristovu. Pán „smlouvou“ se zavázal, že bude na oltáře naše sestupovati, kdykoliv kněz, řádně vysvěcený jeho jménem bude činiti to, co činil Sám při poslední večeři, kdykoliv bude pronášeti nad chlebem a vínem Jeho zázračná slova . . .

**Chci tě slavit, Pane, z celého srdce
ve sboru spravedlivých jakož i v obci.**

Veliká jsou Hospodinova díla,
dokonalá podle všech jeho plánů.
Slavná a velebná jest činnost jeho,
a jeho spravedlnost zůstává na věky.
Ustanovil památku na své divy,
milosrdný a milostivý Pán jest.
Pokrm dává těm, kdož se ho bojí,
na věky je pamětliv své smlouvy.
Moc svých skutků ukázal svému lidu,
odevzdav mu, čím pohané dědičně vládli.
Díla rukou jeho jsou věrnost a právo,
všecko, co ustanovil, je spolehlivo,
je to utvrzeno na věky věkův,
vydáno upřímně a spravedlivě.
Vykoupení seslal svému lidu,
věčnou platnost udělil své smlouvě.
Svaté jest a hrozné jeho jméno;
počátek moudrosti je bázeň Páně.
Blahé má poznání, kdokoli tak činí;
chvála jeho zůstane na věky věkův.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

2. *Antif.*: Milostivý Hospodin — pokrm dává
těm, kdož se ho bojí na památku divů
svých.

3. *Antif.*: Kalich díků za spásu zdvihnu — ano,
podám obět díků.

Žalm 115.

Vyslovuj důvěru v Krista, pravého Boha, že tě bude
chrániti svým Tělem a Krví, bys nezemřel duchovně

pádem do smrtelného hříchu a že tě svým pokrmem oltářním posílí v posledních bojích na smrtelném lůžku, že ti bude ten pokrm vydatnou posilou na cestu do věčnosti, kde budeš míti možnost věčně Pánu děkovati za to, že tě vysvobodil z nebezpečí smrti věčné. — Ž. 115. zpíval Pán s apoštoly při poslední večeři.

Důvěru v Boha mám a proto mluvím,
ačkoli jsem tuze sklíčen.

Říkám ve svém rozrušení:

„Kterýkoli člověk zklame!“

Čím se odplatím Hospodinu
za všechno, co prokázal mi?

Kalich díky za spásu zdvihnu,
a jméno Páně, budu vzývat.

Sliby své Pánu dané splním
před veškerým jeho lidem.

Stěží se zalíbí Hospodinu,
aby zemřel jako ctitel.

Pane, ano, jsem tvůj sluha,
sluha tvůj a syn tvé služebnice, *
rozvázal jsi moje pouta.

Tobě podám oběť díky,
a jméno Páně budu vzývat.

Sliby své Pánu dané splním
před zrakem všeho jeho lidu
v síních Hospodinova domu,
prostřed tebe, Jerusaleme!

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

3. *Antif.*: Kalich díky za spásu zdvihnu, —
ano, podám oběť díky.

4. *Antif.*: Jako mladistvé olivoví — buďtež synové církve kolem stolu Páně.

Žalm 127.

Uvažuj o požehnání, jež vyplývá z častého hodného přijímání sv. Eucharistie do každé duše, do každé rodiny, do křesťanské obce i státu, jehož veřejnou mravnost udržuje a nevýslovně prohlubuje. Každý hrdina ctnosti, každý světec byl vroucím ctitelem sv. Eucharistie.

Blaze jest každému, kdo se bojí Pána,
kdo chodí po jeho cestách.

Z práce rukou svých smíš užívatí,
blaze a dobře je ti.

Manželka tvá jest jako plodný kmen vinný
ve zdech domu tvého.

Synové tvoji jak mladistvé olivoví
kolem tvého stolu.

Ejhle, tak dochází požehnání každý,
kdo se bojí Pána.

Žehnej tobě Hospodin se Siona,
bys viděl blaho Jerusalema *

všecky dny života svého,
abys viděl syny svých synů,
a štěstí Israelovo!

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému...

4. *Antif.*: Jako mladistvé olivoví — buďtež synové církve kolem stolu Páně.

5. *Antif.*: Hospodin, který pokoj zjednává území církve, — pšeničnou bělí sytí nás.

Žalm 147.

Jerusalem Nového zákona, t. j. církev katolická a všichni její údové nechať děkují za všechna dobrodiní, která jim svátostný Spasitel prokazuje tím, že činí z každé duše, jež ho požívá, pevnost, zlému duchu nepřístupnou, že ji naplňuje pokojem, jehož svět dáti nemůže... Pán činí z chleba své tělo a z vína svou krev tímže všemohoucím slovem, jehož moc se jeví v řízení přírody. — Jakob, Israel novozákonný = církev Kristova.

**Chval, Jerusaleme, Hospodina,
chval svého Boha, Sione;
vždyť upevnil závory bran tvých,
dal požehnání dětem tvým v tobě.**

**On zjednal území tvému pokoj,
a pšeničnou bělí sytí tebe.**

**On posílá rozkazy své zemi,
pospíchá rychle slovo jeho.**

**On uděluje sníh jak vlnu,
rozsévá jíní jako popel.**

**Shazuje led svůj v krupobití,
kdo může vydržet v jeho mrazu?**

**Vysílá slovo své a vše taví,
zavane dech jeho a tekou vody.**

**On oznámil slovo své Jakobovi,
svá práva a úradky Israeli.**

**Tak neučinil žádnému národu,
svých zákonů jim nezjevil.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému...

5. *Antif.*: Hospodin, který pokoj zjednává území církve, — pšeničnou bělí sytí nás.

Kapitola (1. Kor. 11, 23 n.):

Bratři, jáť jsem přijal od Pána to, co jsem též podal vám, že totiž Pán Ježíš v té noci, ve které byl zrazen, „vzal chléb a učiniv díky, rozlámal jej a řekl: Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku.“

O.: Bohu díky.

Hymnus.

(Jiný překlad Dostála-Lulinova. Srv. výše na str. 5.)

K Tělu Páně píseň vroucí
povznášej se k nebesům,
chval i kalich, krev tu skvoucí,
kterou sprahlým skýtá rtům
výkvět Panny nehynoucí,
Král, jenž vládne národům.

Nám byl dán Syn rajských stanů,
zrozen z Panny nevinné,
prodlel v sídle pozemšťanů,
rozesel slovo hostinné,
v posled dal nám nebes manu,
jejíž sláva nemine.

Ku večeři upravené,
pozval bratří družinu,
požil hody nařízené
podle starých pokynů,
druzi bratří shromážděné
sebe dal pak v hostinu.

Slovo-Tělo skutečnému
chlebu káže tělem být,
krví vínu žehnanému,
a když smyslům Pán je skryt,
sílu srdci oddanému
vlévá víry jasný svit.

Pokladu zde svátostnému
všichni čest ať zvěstují,
staré rády křesťanskému
nechať cestu budují,
víra hlas se k právu svému
tam, kde smysly chybují.

Bohu Otci, Synu Otce
zapěj tvorstvo chválu svou,
spásu, slávu pro Původce,
žehnání zněj oblohou,
Duchu klaň se přehluboce
vyslanému od obou!

Amen.

V.: Chléb s nebe dal jsi jim. Aleluja.

O.: Všechnu líbeznost v sobě mající. Aleluja.

*Antifona k „Magnificat“: Ó jak příjemný
jest, Pane, duch tvůj, který chtěje dokázati,
jak jsi sladký na své syny, chlebem nejchut-
nější, s nebe daným, lačné naplňuješ do-
brými věcmi, kdežto přesycené boháče pro-
pouštíš prázdné.*

Maria P. pěla tento chvalozpěv, když již byla počala a pod srdcem nosila vtěleného Syna Božího. Přidruž se ke své matce, církvi sv. a děkuj s ní, že také jí jest dopřáno svátostného Spasitele chovati ve svém lůně. Veliké věci činí své církvi svátostný Spasitel, nekonečně milosrdný. Uč se od Marie Panny jásavě děkovati Pánu po svém sv. přijímání.

Velebí

duše má Hospodina,
a duch můj zaplesal
v Bohu, Spasiteli mém,
že vzhlédl na ponížení služebnice své,
neboť aj, od této chvíle blahoslaviti mě
budou všecka pokolení.

Neboť veliké věci učinil mi ten, jenž jest mocný;
a svaté jest jméno jeho
a milosrdenství jeho trvá od pokolení do pokolení
těm, kteří se ho bojí.

On učinil mocné věci ramenem svým:
Rozptýlil pyšné smýšlením srdce jejich,
sesadil mocné s trůnu
a povýšil nízké.

Lačné naplnil dobrými věcmi,
a bohaté propustil prázdné.

Ujal se Israele, služebníka svého,
aby byl pamětliv svého milosrdenství,
jakož byl mluvil k otcům našim,
s hledem k Abrahamovi a potomstvu jeho
na věky.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému ...

Antifona: Ó. jak příjemný jest, Pane, duch tvůj, který chtěje dokázati, jak jsi sladký na své syny, chlebem nejchutnějším, s nebe daným, lačné naplňuješ dobrými věcmi, kdežto přesycené boháče propouštíš prázdné.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti zůstavil památku umučení svého, popřej nám, prosíme, abychom velebili svatá tajemství těla tvého i krve tvé, a stále v sobě znamenali ovoce tvého vykoupení. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. *O.:* Amen.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu. — *O.:* Bohu díky.

V.: Duše věrných zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

O.: Amen.

Otče náš . . . (potichu).

Modlitba závěrečná.

Svatosvaté a nerozdílné Trojici, lidské přirozenosti ukřižovaného Pána našeho Ježíše Krista, požehnané neporušenosti blahoslavené, přeslavné a vždy panenské Marie, jakož i sboru všech svatých budiž věčná chvála, čest a mocná sláva ode všeho tvorstva vzdávána; nám pak

dostaniž se odpuštění všech hříchů — po nekonečné věky věkův. Amen.

V.: Blahoslavené lůno Marie Panny, které nosilo Syna věčného Otce.

O.: A blahoslavené prsy, které napájely Krista Pána.

Otče náš . . . (potichu). Zdrávas Maria . . . (potichu).

Hodláš-li se však po nešporách modliti bez přestávky „doplněk“ (kompletář), začni po verši A duše všech věrných zemřelých . . . . . Amen ihned *V.:* „Rač, pane, požehnati“ atd. jako níže. (Tedy bez „Otče náš“.)

Kompletář.

(*Doplněk* denních modliteb, zejména večerních.)

V.: Rač, pane, požehnati!

Požehnaní: Pokojnou noc a šťastný konec dej nám všemohoucí Hospodin.

O.: Amen.

Čtení (1. Petr 5, 8 n.): Bratři, střízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte silni jsouce ve víře. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. *O.:* Bohu díky.

V.: Pomoc naše je ve jménu Páně.

O.: Jenž učinil nebe i zemi.

Otče náš . . . (potichu).

Kněz: Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii, vždy panně, svatému Michalu archandělovi, svatému Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petru a Pavlu, všem svatým a vám, bratři, že jsem zhřešil velmi myšlením, řečí a skutkem; svou vinou, svou vinou, svou prevelikou vinou. Pročež prosím blahoslavenou Marii, vždy pannu, svatého Michala archanděla, svatého Jana Křtitele, svaté apoštoly Petra a Pavla i všechny svaté, a vás, bratři, abyste se modlili za mne k Hospodinu, Bohu našemu.

Lid (sbor): Smiluj se nad tebou všemohoucí Bůh, odpustiž tobě hříchy tvé a přivediž tě k životu věčnému.

Kněz: Amen.

Lid (sbor) opakuje Vyznávám se . Místo „a vám, bratři“ a „vás bratři“ říká „a tobě, otče ...“ „a tebe, otče ...“

Kněz: Smiluj se nad vámi ... jako výše s příslušnými změnami. *O.*: Amen.

Kněz: Odpuštění, rozhřešení a prominutí hříchů našich uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin.

O.: Amen.

V.: Obnov nás, Bože, Spasiteli náš.

O.: A odvráť hněv svůj od nás.

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi pospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému .
Amen. Aleluja.

Antifona: Slituj se.

Žalm 4.

jest večerní modlitba. Upřímný ctitel sv. Eucharistie, zejména ten, který často přistupuje ke stolu Páně klidně se odebírá na lůžko, by se občerstvil a zítra mohl zase znova hodně obcovati nejsvětější Oběti a při ní občerstviti se Tělem a Krví Kristovou. Klidně uléhá, jsa plný důvěry v Ježíše svátostného, že vítězně překoná útoky nepřátel na svou mravnost i v noci, i kdyby snad měla býti ta noc poslední v jeho pozemském životě. Veliká jest radost ve dnech, kdy bývá svážena pšenice, z níž bude chleba hojnost, anebo kdy bývají sbírány hrozny; větší však a vniternější bývá radost ze žně, kterou si odnášíme od večere Páně. — Vzpomínej, že večer Pán sv. Eucharistii ustanovil a večer v Emauzích sedě s učedníky „lámal chléb“.

Když jsem volal, vyslyšel mne
    Bůh, jenž chrání moje právo;
v soužení jsi uvolnil mi;
    slituj se nade mnou, vyslyš mou modlitbu.
Pokolení mužů, jak dlouho
    bude čest má na potupu?
Proč máte zálibu ve věcech marných,
    a proč honíte se za lží?
Vězte přece, že podivuhodně
    Hospodin mne omilostnil;
Hospodin mne vyslýchá,
    kdykoli ho vzývám.

Jste-li roztrpčeni, nehřešte!

**Čím se v mysli své zabýváte, *
toho na svých ložích želte.**

**Podejte oběť, jak se sluší,
a mějte důvěru v Hospodina.**

Mnoho je těch, kteří praví:

„Kdo nám dá dočkati se blaha?“

Vznáší se nad námi jas tvé tváře, *

**Hospodine, udělil jsi
srdci mému radost větší
nežli bývá, kdy mají hojnost
obilí, vína i oleje.**

**Klidně na lůžko uložím se
a také budu spáti,**

**neboť ty, Pane, sám se staráš,
aby bylo mé bezpečné bylo.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Žalm 90.

Pán, přebývající s námi ve velebné svátosti, jest nám ustavičnou záštitou, hradem, útočištěm, štítem, svými perutěmi nás zastíňuje, pod ochranou jeho křídel jsme zajištěni proti všem i nejprudším útokům svých škůdců. Ve svatostánku trůní král andělů všech, tedy též andělů strážných, jejichž rozkoš jest vykonávati vůli jeho: nás, své svěřence opatrovati na všech cestách naší pozemské pouti.

**Pod záštitou Nejvyššího přebývá,
ve stínu Boha nebes odpočívá,
kdo říká Pánu: „Tys ochrana má a hrad můj,
Bůh můj, v něhož naději svou skládám.“**

Neboť on vysvobodí tě z osidla lovců,
od slova, které přináší zkázu.

Perutěmi svými zastíní tě,
pod křídly jeho najdeš útočiště, *
štítem obestře tě věrnost jeho.

Nebudeš se báti hrůzy noční,
ani střely létající ve dne,
ani čeho, co se plíží za tmy,
ani útoku zloducha o polednách.

Padne jich po boku tvém tisíc,
deset tisíc po pravici, *
ale k tobě se nepřiblíží.

Ty jen na své oči budeš to vidět,
na odplatu hříšníků budeš patřit.

Protožes řekl: „Hospodin, naděje má jest“,
učiniv Hospodina svým útočištěm:
nepřihodí se nic zlého tobě,
rána se nepřiblíží k tvému stánku.

Neboť andělům svým o tobě kázal,
aby tě ostříhali na všech tvých cestách.

Takořka na rukou budou tebe nosit,
abys o kámen nohou svou nezavadil.

Po zmiji a basilišku chodit,
šlapat budeš po lvu, jakož i po draku.

„Protože lne ke mně, vysvobozuji ho,
chráním ho, ježto zná mé jméno.

Vzývá mne i slyším ho; jsem při něm v tísní,
vytrhuji ho a oslavuji.

Dlouhého věku do syta mu dávám,
a svou spásu popřávám mu vidět.“
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Žalm 133.

I v noci měli bychom klečeti před svatostánkem
a chváliti Toho, jenž v něm i v tuto dobu nejen
přebývá, ale odtud, ze všech oltářů celého světa
požehnání rozlévá do všech údů svého duchovního
těla, t. j. církve sv.

Nuže, teď oslavujte Hospodina,
všichni služebníci Páně,
kteří stáváte v Hospodinově domě,
v nádvořích domu našeho Boha!
V noci zdvihejte ruce své ke svatyni,
oslavující Hospodina!
„Žehnej tobě Hospodin se Sionu,
který učinil nebe i zemi!“

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Slituj se nade mnou, Hospodine,
a vyslyš mou modlitbu.

Chvalo zpěv:

1. Prve než světlo zhasne dnes,
Tě, tvůrce světa, prosíme,
bys podle laskavosti své
byl vůdcem nám a záštitou.
2. Kéž od nás vzdálí se zlé sny,
jakož i noční přeludy;

a sevři škůdce našeho,
by těla čistá zůstala.

3. Buď sláva tobě, Ježíši,
jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu Svatému
po všechen věčných věků čas.
Amen.

Kapitola (Jer. 14, 9):

Tys přece mezi námi, Hospodine, tvoje
jméno máme, neopouštěj nás, Hospodine,
Bože náš! — *O.:* Bohu díky.

Krátké responsorium:

Ve tvé ruce, Hospodine, poroučím ducha
svého. — Ve tvé ruce, Hospodine, poroučím
ducha svého.

V.: Ty mne zachrániš, Pane, Bože věrný.

O.: Poroučím ducha svého.

Sláva Otcí i Synu i Duchu Svatému.

Ve tvé ruce, Hospodine, poroučím ducha
svého.

V.: Střez mne jako zřítelnici oka.

O.: Ve stínu svých křídel uschovej mne.

Antif.: Opatruj nás.

Chvalozpěv Simeonův (Luk. 2, 29—32).

Sladce umírá křesťan, který ve svém životě často
upíral oči na bílou sv. Hostii a který ji přijímal ne

jen lokty (jako Simeon), ale celým svým srdcem. —
Israel novozákonný = církev katolická.

**Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého
podle slova svého v pokoji,
neboť viděly oči mé spásu tvou,
kterou jsi připravil před očima všech národů,
světlo k osvícení pohanův
a k slávě lidu svého israelského.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Opatruj nás, Pane, když bdíme, střež nás, když spíme; abychom bděli s Kristem a odpočívali v pokoji.

V.: Pán s vámi.

O.: I s duchem tvým.

Modleme se: Navštiv, prosíme, Pane, tento příbytek a všechny nástrahy nepřítele od něho zapuď; tvoji svatí andělé ať v něm přebývají, a ti ať nás v pokoji opatrují; a tvé požehnání buď vždy s námi. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Duchu svatého Bůh, po všechny věky věkův. *O.:* Amen.

V.: Pán s vámi.

O.: I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu.

O.: Bohu díky.

Požehnání: Požehnej a ostříhej nás všemohoucí a milosrdný Hospodin, Otec, Syn i Duch svatý. *O.:* Amen.

Závěrečná antifona: Zdrávas královno, matko milosrdenství, živote, sladkosti i naděje naše, buď zdráva. K tobě voláme vyhnaní synové Evy, k tobě vzdycháme lkajíce a plačíte v tomto slzavém údolí. Nuže tedy, orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči a Ježíše, který jest požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria.

V.: Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

O.: Abychom byli učiněni hodným zaslíbení Kristových.

Modleme se: Všemohoucí, věčný Bože, který jsi působením Ducha svatého tělo i duši blahoslavené Panny a matky Marie upravil za důstojný příbytek Syna tvého; dej, bychom my, kteří se z její památky radujeme, na milostivou její přimluvu uchráněni byli hrozících neštěstí i smrti věčné. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

V.: Pomoc Boží zůstávej vždycky s námi.

O.: Amen.

Otče náš   Zdrávas Maria .   Věřím
v Boha . . . (Vše po tichu.)

Závěrečná modlitba: Svatosvaté a nerozdílné Trojici . . . jako výše na str. 28.

Matutinum (Hodinky jitřní).

Přípravná modlitba: Otevři, Pane, má ústa . . . jako výše na str. 18.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Věřím v Boha . . . (potichu).

V.: Hospodine, otevři mé rty.

O.: Aby ústa má mohla zvěstovati tvoji chválu.

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . . .
Aleluja.

Invitatorium (Výzva k Boží chvále):

**Kristu králi, vládci národů klanějme se;
dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

**Kristu králi, vládci národů klanějme se;
dávajícímu duším těch, kdož ho požívají
nadbytek slasti.**

Žalm 94.

Zatvrzují srdce svá ti, kdož nechtějí znáti cesty,
vedoucí ke svatostánku, k oltáři, k večeři Páně;
tím více ti, kdož Pána svátostného přímo urážejí.
Hrozí jim ortel Boží, že nedojdou pokoje, odpo-
činku Božího ani na tomto ani na onom světě.

**Pojďte, chvalme s radostí Pána,
s jásotem slavme Boha, svou spásu;**

předstupme před tvář jeho s díky,
písně plesu pějme jemu.

**Kristu králi, vládci národů klanějme se;
dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

**Neboť Bůh veliký jest Hospodin,
a král nade všechny bohy.
Jsouť v jeho ruce všechny hlubiny země,
temena hor jsou majetek jeho.**

**Dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

**Jehoť jest moře, neb on je učinil;
i souš je dílo jeho rukou.
Pojďte, klanějme se, padněme,
klekněme před Pánem, svým tvůrcem.
Jeť on Pán, náš Bůh, a my jsme
lid, ježž on vodí a ovce, jež pase.**

**Kristu králi, vládci národů, klanějme se,
dávajícímu duším těch; kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

**Kéž byste poslechli dnes hlasu jeho:
„Nezatvrzujte svých srdcí
jak v Hádce, jak v Pokušení na poušti,
kde vaši otcové pokoušeli mne,
zkoušeli mne, ač vídali skutky mé.“**

**Dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

**„Čtyřicet roků mrzel jsem se
na to pokolení a řekl jsem:**

„Lid je to myslí stále bloudící!“
Oni však nechtěli znáti mé cesty,
takže jsem přísáhl ve svém hněvu:
„Nedojdou odpočinku mého!“

**Kristu králi, vládci národů, klanějme se;
dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

**Dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

**Kristu králi, vládci národů, klanějme se;
dávajícímu duším těch, kdož ho požívají,
nadbytek slasti.**

*Chvalozpěv „Bud' dnes ke slavnosti“ atd.
jako výše na str. 8.*

I. Nokturn (Modlitba noční).

Antif.: Ovoce spásonosné — dal okusiti
Pán před svou smrtí.

Žalm 1.

Křesťan má ve svátosti Krve Páně vzácnou a přehojnou vláhu. Přijímá-li ji, roste v obrovský strom, vždy svěží, plný mízy, života, činnosti, ovoce, požehnání. Vyrůstá v křesťanský mravní charakter, jehož nemůže žádný vichor pokušení vyvrátit. Není plevou, kterou si vítr podle libosti pohrává.

**Blaze muži, který nikterak
podle rady bezbožných nechodí,**

na cestu hříšníků nevstupuje,
ve sboru posměvačů neseďá;
ale v zákoně Páně má zálibu svou,
a v zákoně jeho přemýšlí ve dne v noci.
Jako strom bývá, štípený
u tekoucích potoků,
jenž dává ovoce časem svým,
jehož list neuvadá; *
všecko, co podniká, daří se.
Nikoliv tak bezbožní, nikoliv tak;
ale jak pleva, již vítr se země svívá.
Protož bezbožní na soudu neobstojí,
ani hříšníci ve sboru spravedlivých.
Neboť Hospodin zná cestu spravedlivých,
kdežto cesta bezbožných záhubou končí.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Ovoce spásonosné — dal okusiti
Pán před svou smrtí.

Antif.: Majíce hojnou úrodu obilí a vína
věrní odpočívají v pokoji Kristově.

Žalm 4.

jest večerní modlitba. Upřímný ctitel sv. Eucharistie, zejména ten, který často přistupuje ke stolu Páně klidně se odebírá na lůžko, by se občerstvil a zítra mohl zase znova hodně obcovati nejsvětější Oběti a při ní občerstviti se Tělem a Krví Kristovou. Klidně uléhá, jsa plný důvěry v Ježíše svátostného, že vítězně překoná útoky nepřátel na svou mravnost i v noci, i kdyby snad měla býti ta noc po-

slední v jeho pozemském životě. Veliká jest radost ve dnech, kdy bývá svážena pšenice, z níž bude chleba hojnost, anebo kdy bývají sbírány hrozny; větší však a vniternější bývá radost ze žně, kterou si odnášíme od večeře Páně. — Vzpomínej, že večer Pán sv. Eucharistii ustanovil a večer v Emauzích sedě s učedníky „lámal chléb“.

**Když jsem volal, vyslyšel mne
Bůh, jenž chrání moje právo;
v soužení jsi uvolnil mi;
slituj se nade mnou, vyslyš mou modlitbu.
Pokolení mužů, jak dlouho
bude čest má na potupu?
Proč máte zálibu ve věcech marných,
a proč honíte se za lží?
Vězte přece, že podivuhodně
Hospodin mne omilostnil;
Hospodin mne vyslychá,
kdykoli ho vzývám.
Jste-li roztrpčeni, nehřešte!
Čím se v mysli své zabýváte, *
toho na svých ložích želte.
Podejte oběť, jak se sluší,
a mějte důvěru v Hospodina.
Mnoho je těch, kteří praví:
„Kdo nám dá dočkati se blaha?“
Vznáší se nad námi jas tvé tváře, *
Hospodine, udělil jsi
srdci mému radost větší
nežli bývá, kdy mají hojnost
obilí, vína i oleje.**

**Klidně na lůžko uložím se
a také budu spáti,
neboť ty, Pane, sám se staráš,
aby bydlo mé bezpečné bylo.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Majíce hojnou úrodu obilí a vína
věrní odpočívají v pokoji Kistově.

Antif.: Účastí kalicha, kterým Boha sa-
mého přijímáme, a ne krví býčků Pán nás
shromažďuje.

Žalm 15.

Pán svátostný, jest všem zbožným nejvyšší dobro
již tu na zemi. Jak nešťastni jsou ti, kdož nevyhle-
dávají svého nejvyššího dobra, svého Boha ve sv.
hostii, nýbrž ve tvorech pozemských, jež svými
vášněmi takořka zbožňují. Úděl křesťanův jest usta-
vičné obcování se svátostným Spasitelem, jež jest
mu zárukou i vzkříšení tělesného k životu věčnému.
Tělo jeho nezakusí porušení, jež by nemělo konce!

**Zachovej mne, Hospodine,
neboť v tebe důvěřuji.**

**Říkám Pánu: „Bůh můj jsi ty;
nemám dobra mimo tebe.“**

**Svatým, kteří jsou v zemi jeho,
těm plní podivně všecka má přání.**

Mnoho mají utrpení,

kterí se za bohy jinými honí.

**Nebývám ve sboru jejich pro krev,
jména jejich ni neberu do úst.**

Pán je můj dědičný podíl a kalich;
tys ten, jenž úděl můj zachováváš.
Podíl mi připadl v rozkošném kraji;
moje dědictví též mi se líbí.
Velebím Pána, jenž dal mi rozum,
k tomuť i v noci mne svědomí pudí.
Mám Pána stále na zřeteli,
maje ho po pravu, neviklám se.
I plesá srdce mé a jásá jazyk můj;
odpočívá též tělo mé v pokoji.
Neboť nenecháš duše mé v podsvětí,
a svému svatému nedopustíš, *
aby zakusil porušení.
Dáš mi poznati cesty k životu,
radostí před tváří tvou mne naplníš; *
jeť plno rozkoše v pravici tvé vždycky.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Účastí kalicha, kterým Boha samého
přijímáme, a ne krví býčků Pán nás shromažďuje.

V.: Chléb nebeský dal jim. Aleluja.

O.: Chléb andělský jedl člověk Aleluja.

Otče náš . . .

V.: A neuvod' nás v pokušení.

O.: Ale zbav nás od zlého.

Rozhřešení: Vyslyš, Pane Ježíši Kriste,
prosby služebníků svých a smiluj se nad
námi; ty, jenž s Otcem i s Duchem svatým
živ jsi a kraluješ na věky věkův. *O.:* Amen.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Požehnáním ustavičným žehnej nás Otec věčný. *O.:* Amen.

Čtení I.

Z prvního listu svatého apoštola Pavla
Korintským (11, 20—22).

Večeří Páně míní zde i Eucharistii (mši sv. a s ní spojené společné přijímání) i hody lásky, jež obé pojímá jako jeden celek, konaný na památku toho, co Pán Ježíš činil při poslední večeři. — Poněvadž totiž Pán Ježíš ustanovil Eucharistii (mši svatou a nejsv. svátost oltářní), když byl dříve pojedl beránka a vůbec velkonoční večeři slavil, spojovati v prvních dobách církve se slavením Eucharistie také hostinu, k níž přinášel každý podle svého majetku a které se zúčastnili stejně všickni, bohatí i chudí. Účelem hostin takových bylo projevovati a rozněcovati vzájemnou lásku; sluly proto hody lásky (agapy). Později však dostaly se do nich různé zlořády a ty byly příčinou, že ony hody znenáhla se odstranily. V Korintě objevily se v té příčině zlořády již za života sv. Pavla. Tam, zdá se, konali hody lásky před slavením Eucharistie (předemši sv. a společným přijímáním), ale nesdíleli se o to, co kdo přinesl, s ostatními, nýbrž (rozdělivše se as ve kroužky a nečekavše na chudé) jedli a pili každý to, co sám si přinesl, a tak ovšem stávalo se, že jedni, chudí, byli lačni, druzí, bohatí, přesyceni a napilí (v. 21). Sv. Pavel vylíčil krátce zlořád ten, odsuzuje ho ostře (v. 17—22), ukazuje, že takové slavení hodů lásky není hodnou přípravou ke sv. přijímání (v. 23—32). Sýkora.

Když tedy se scházíte na jedno místo, není to již slavení večeře Páně, neboť každý bere

napřed svoji večeři při jídle, a jeden lační, druhý pak jest opilý. Zdaliž nemáte domů k jídlu a pití? Či snad pohrdáte církví Boží a zahanbujete ty, kteří nic nemají? Co mám říci vám? Mám vás chváliti? V této věci vás nechválím. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium: V předvečer velikonoční všechno množství synů Israelových bude obětovati beránka; — jísti budou jeho maso a přesné chleby. — *V.*: Náš beránek velikonoční, Kristus, jest obětován; proto slavme hody s přesnicemi upřímnosti a pravdy. — Jísti budou jeho maso a přesné chleby.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Jednorozený Syn Boží rač nás požehnati a nám pomáhati. — *O.*: Amen.

Čtení II. (11, 23–26.)

Jáť jsem přijal od Pána to, co jsem též podal vám, že totiž Pán Ježíš v té noci, ve které byl zrazen, „vzal chléb a učiniv díky, rozlámal jej a řekl: Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku. Taktéž vzal i kalich po jídle a řekl: Tento kalich jest nová úmluva potvrzená mou krví; to čiňte, kolikrátkoliv jej píti budete, na mou památku.“ Kdykoli totiž jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete, dokavad

nepřijde. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi: *O.*: Bohu díky.

Responsorium: Budete jísti maso a nasyceni budete chleby; to je ten chléb, který vám dal Hospodin k jídlu. *V.*: Nikoliv Mojžíš dal vám chléb s nebe, nýbrž Otec můj vám dává pravý chléb s nebe. — To je ten chléb, který vám dal Hospodin k jídlu.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Milost Ducha svatého osvěť mysl i srdce naše. *O.*: Amen.

Čtení III. (11, 27–32.)

Proto kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. Zkusiž však každý sám sebe a tak z toho chleba jez a z kalicha pij; neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozeznává těla Páně. Proto jest mezi vámi mnoho nemocných a slabých, a mnozí zesnuli. Kdybychom sami sebe posuzovali, nebyli bychom souzeni. Jsouce však souzeni, od Pána jsme trestáni, abychom s tím světem nebyli zavrženi. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. *O.*: Bohu díky.

Responsorium: Uzřel Eliáš u své hlavy podpopelný chléb; vstav tedy pojedl a napil se, a šel v síle pokrmu toho až k hoře Boží. *V.*: Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.

A šel v síle pokrmu toho až k hoře Boží.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. A šel
v síle pokrmu toho až k hoře Boží.

II. Nokturn (Noční modlitba).

Antif.: Pamětliv budiž Hospodin oběti naší;
celopal náš budiž mu milý.

Žalm 19.

Mše svatá jest oběť také prosebná. Podává ji
velekněz-král, Ježíš Kristus a spolu s ním i my.
Kéž vyslyší Otec nebeský všechny prosby, které
jsou uloženy v oběti Krista-Krále! Kéž Otec ne-
beský chrání jeho království, t. j. církev sv., kéž
tu říši Kristovu rozšiřuje, kéž jí přispívá s nebe-
ského Sionu pravice Otcova! Ten Bůh, který peč-
livě provázel Jakoba a vyslyšel jeho prosby, slyší
také všechny modlitby, kterými miliony rtů provázejí
zejména dnes eucharistickou oběť!

Vyslyš tě Hospodin v den tísně,
chraniž tě Bůh Jakobův;

sešli ti pomoc ze svatyně,
se Sionu ochraňuj tě!

Pamětliv budiž všech tvých obětí,
celopal tvůj mu budiž milý;

uděl ti, čeho srdce tvé žádá,
a tvému každému záměru zdar dej!

Plesati budeme z vítězství tvého,
a svým Bohem honosit se.

Vyplní Hospodin všechny tvé prosby!

Vím teď, že chrání Pán svého pomazaného.

Se svého svatého nebe ho vyslýchá,
mocně mu přispívá pravice jeho.

Ti vozy, oni koňmi se chlubí,
my však jménem Hospodina, *
Boha svého se honosíme.

Oni se zaplétají a padají,
my však vstáváme, stojíme zpříma!

Hospodine, ochraň krále,
a vyslyš nás, když vzýváme tě.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Pamětliv budiž Hospodin oběti naší;
celopal náš budiž mu milý.

Antif.: Strojí se nám Hospodinova hostina
proti všem našim protivníkům.

Žalm 22.

Svátostný Spasitel je náš dobrý, ano nejlepší pastýř.
Vodí nás, ovečky své, na nejlepší pastviny — k oltáři
a tu nás nasycuje — ne travou, ale svým vlastním
tělem! Tu nás napájí ne vodou, ale svou vlastní
krví! Tu možno nám odpočinouti si na jeho Srdci,
jako na něm odpočíval sv. Jan při poslední večeři.
Katolické chrámy jsou velebné stany, ve kterých
nás Pastýř náš hostí a na tu hostinu sám nás i při-
pravuje tím, že pomazává ne hlavu, ale duši naši,
že voní vzácnými ctnostmi.

Pán je můj pastýř, netrpím nedostatku;
kde pastvy hojnost, tam lehat smím.

K vodě, kde možno si odpočinout, mne vodí;
duši mou občerstvuje.

Provádí mne po stezkách spolehlivých,
k vůli svému jménu.
I když mi projít jest údolím stínu smrti,
nebojím se zlého.
Neboť ty jsi se mnou; kyj tvůj a hůl tvá —
ty jsou potěchou mou.
Vystrojuješ hostinu před mou tváří,
navzdor mým protivníkům.
Pomazáváš olejem mou hlavu,
plná má číše jak vzácná jest!
Milostivost tvá jen bude mne provázet
po všechny dny mého života;
vždyť budu přebývat v Hospodinově domě
časy veledlouhé.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Strojí se nám Hospodinova hostina
proti všem našim protivníkům.

Antif.: Ať hlasitě jásají hodovníci u stolu
Páně.

Žalm 41.

Jak trpko jest duši, která jest zatopena vlnami
všelijakých běd, není-li jí možno hledati útěchy
u svatostánku . . . Vzpomíná sladkých chvíl, jež tam
před oltářem prožila. Těší se, že dříve nebo poz-
ději bude jí dopřáno zase před svatostánkem okou-
šeti sladkou přítomnost sv. Eucharistie. Dychtivě
touží po té chvíli. Utěšuje sebe samu nadějí, že
její vroucí touhu Pán splní . . .

Jako prahne jelen po bystrinách,
tak dychtí duše moje po tobě, Bože.

Žízni duše má po Bohu silném, živém.

**Kdy přijdu, abych se ukázal před Boží tváří?
Slzy mé jsou mi pokrmem ve dne v noci,
neboť mi den co den říkají: „Kde jest Bůh
tvůj?“**

**Na to vzpomínám a to si ze srdce vylévám,
kterak jsem putovával na místo stánku
podivuhodného, Božího domu, s jáсотem,
s chvalozpěvy za slavnostních zvuků.**

**Proč jsi zarmoucená, duše moje,
a proč znepokojuješ mne?**

**Doufej v Boha, neb ještě mu děkovat budu,
že je mou spásou a mým Bohem.**

**Duše má ve mně se rmoutí, i vzpomínám tebe,
daleko Jordanu, Hermonu, Malé hory.**

**Vlna tvá s hukotem padajíc na vlnu volá,
všecky tvé vlny a proudy valí se přese mne.**

**Ve dne rozdává Bůh svou milost i v noci;
proto si modlitbu zpívám k živému Bohu.**

**Říkám mu: „Ty jsi můj ochránce, proč jsi
mne zapomněl?“**

**Proč smutně chodit mám, když mne nepřítel
skličuje?**

**Kosti mi drtí, když tupí mne nepřátelé
denně mi říkajíce: „Kde je Bůh tvůj?“**

**Proč jsi zarmoucená duše moje,
a proč znepokojuješ mne?**

**Doufej v Boha, neb ještě mu děkovat budu,
že je mou spásou a mým Bohem.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému .

Antif.: Ať hlasitě jásají hodovnici u stolu Páně.

V.: Živil je pšeničnou bělí. Aleluja.

O.: A medem ze skály nasýtil je. Aleluja.

Otče náš ... (potichu).

V.: A neuvod' nás v pokušení.

O.: Ale zbav nás od zlého.

Rozhřešení: Pomáhej nám milostivost a slitovnost Toho, který s Otcem a s Duchem svatým živ jest a kraluje na věky věkův.

O.: Amen.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Bůh Otec všemohoucí budiž nám milostiv a laskav. *O.:* Amen.

Čtení IV.

Z řeči svatého Tomáše Akvinského.

Nesmírná dobrodiní božské štědrosti, prokázaná lidu křesťanskému, dodávají mu neocenitelné důstojnosti. Není totiž aniž kdy bylo národa tak velikého, jehož bohové byli by mu tak blízko, jako jest Bůh náš blízko nám. Vždyť jednorozený Syn Boží chtěje nás účastny míti svého božství, přijal lidskou přirozenost; aby lidi bohy učinil, učiněn byl člověkem. A nad to: co z našeho přijal, to všecko nám dal k naší spáse. Tělo své totiž obětoval pro naše smíření na oltáři kříže Bohu Otci; krev

svou vylil k našemu výkupu a spolu k naší koupeli; abychom vykoupeni byli z bídného otroctví a omyti ode všech hříchů. Aby pak zůstala mezi námi ustavičná památka na tak veliké dobrodiní, zanechal věřícím tělo své za pokrm a krev svou za nápoj; pod způsobou chleba a vína jich mají požívat. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium: Když večereli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dav učedníkům svým řekl: „Vezměte a jezte: toto jest tělo mé.“ *V.:* Musili říci lidé stanu mého: „Kdo se na hodech jeho nenasytil?“ — Vezměte a jezte: toto jest tělo mé.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Kristus dej nám radosti života věčného. *O.:* Amen.

Čtení V.

Ó vzácná a podivuhodná hostino, spásonosná a plná veškeré slasti! Neboť co může býti vzácnějšího než tato hostina, při které ne maso telat a kozelců jako kdysi ve starém Zákoně, ale Kristus, pravý Bůh bývá nám předkládán k jídlu. Co může býti podivuhodnějšího nežli tato svátost? Vždyť v ní chléb a víno podstatně se mění v tělo a krev Kristovu; a proto Kristus, Bůh a člověk dokonalý, obsažen

jest pod způsobou nepatrného chleba a vína. Požívají ho tedy věřící, avšak netrhají; ano i když byla ta svátost rozdělena, zůstává v každé oddělené části celý. Způsoby zůstávají v ní bez své podstaty; ó by se víra uplatnila, když neviditelným způsobem přijímáme viditelné pod cizí způsobou skryté, smysly pak by zůstaly uchráněny klamu, ježto soudí vají podle způsob sobě známých! Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium: Ježíš vzal po jídle kalich a řekl: Tento kalich jest nová úmluva potvrzená mou krví; to číňte na mou památku.

V.: Ustavičně mám to na paměti, takže chřadne ve mně má duše. — To číňte na mou památku.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Oheň své lásky rozněť Bůh v srdcích našich. *O.:* Amen.

Čtení VI.

Žádná svátost nepřináší více spásy nežli tato, ježto ona očišťuje hříchy, ctnosti rozmnožuje, a mysl nadbytkem všech duchovních darů naplňuje. Obětuje se ve chrámě za živé i mrtvé, aby všem prospělo, co ke spáse všech bylo ustanoveno. Aby pak sladkost této svátosti vyslovil, nikdo není s to, ježto v ní duchovní slast okoušíme z pramene samého,

a v ní uctíváme památku oné vynikající lásky, kterou Kristus ukázal svým umučením. Proto, aby se nesmírná tato láska do srdcí věřících tím hlouběji vryla, při poslední večeři, když byl vykonal se svými učedníky slavnost velikonočního beránka chystaje se odejít s tohoto světa k Otci, ustanovil tuto svátost, aby byla ustavičnou památkou jeho utrpení, aby splnila, co o ní starý Zákon předobrazoval, aby byla největším ze zázraků, jež učinil; a těm, kteří budou zarmouceni pro jeho odchod, zanechal v ní zvláštní útěchu. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium: Já jsem chléb života; otcové vaši jedli na poušti manu a zemřeli. To jest chléb s nebe sestupující, aby, jí-li kdo z něho, nezemřel. *V.:* Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil; bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. — To jest chléb s nebe sestupující, aby, jí-li kdo z něho, nezemřel. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. To jest chléb s nebe sestupující, aby, jí-li kdo z něho, nezemřel.

III. Nokturn.

Antif.: Přistoupím k oltáři Božímu, přijmu Krista, který mne od mládí radostí naplňoval.

Žalm 42.

patří k ž. 41. Žalmista vyslovuje důvěru, že mu bude dopřán návrat ke svatyni. Těší tou důvěrou sám sebe,

**Ujmi se mne, Bože a dopomoz mi
ku právu proti lidu nesvatému; *
od lidí zlovolných a lstivých mne vysvobod'!
Neb tys, Bože, má síla! Proč jsi mne zapudil?
Proč smutně chodit mám, když mě nepřítel
skličuje?**

**Sešli své světlo a věrnost! Ty mne povedou
a uvedou na svatou horu tvou, do tvých
stanů,**

**abych přistoupil k oltáři Božímu, před Boha,
který mne od mládí radostí naplňoval, *
abych ti děkoval na citaře, Bože, můj Bože.**

**Proč jsi zarmoucena, duše moje,
a proč znepokojuješ mne?**

**Doufej v Boha, neb ještě mu děkovat budu,
že je mou spásou a mým Bohem.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

***Antif.:* Přistoupím k oltáři Božímu, přijmu
Krista, který mne od mládí radostí naplňoval.**

***Antif.:* Živil nás Hospodin pšeničnou bělí,
medem ze skály nasytil nás.**

Žalm 80.

Radostná dnešní slavnost uvádí nám na paměť „zákon“, který dal Pán apoštolům a všem jejich nástupcům: proměňovati chléb v tělo a víno v krev

Ježíšovu. Je to „zákon“, který se uplatňuje při každé mši svaté. Eucharistie jest živá památka na utrpení Páně, kterým jsme byli zbaveni břemen hříchů a trestů za ně, kterým jsme byli vysvobozeni z otroctví a zajetí zlého ducha. Dnešní slavnost nám připomíná péči, kterou věnuje Nejdobrotivější nám cestou pouští tohoto pozemského života. Živí nás ne jen pšenicí, ale svým tělem, sytí nás tímto pokrmem nad med sladkým, napojuje nás ne vodou, ale nápojem nekonečně vzácnějším. Otevírej ústa svá často láskou, aby je mohl Bůh tímto pokrmem a nápojem naplňovati.

**Plesejte Bohu, jenž pomáhá nám,
jásejte Bohu Jakobovu.**

**Zanoťte píseň, nechť zazní buben,
harfa příjemná i citara.**

**Ať zvučí trouba v den novoluní,
ve slavný den vašeho svátku.**

**Toť je příkaz v Israeli,
zákon Boha Jakobova.**

**Dal jej národu Josefovu,
ze země Egyptské když vycházel.**

Slyšel neznámá dosud slova:

**„Složil jsem břemena s tvých šíjí, *
ruce tvé robotných košů jsou zproštěny.**

**V soužení vzývals mne a já jsem tě vytrhl,
vyslyšel jsem tě z bouřného mraku, ***

zkoušel jsem tě u vody Hádky.

**Lide můj, slyš, neb tě zapřisáhám,
Israeli, kéž bys mne poslechl!**

**Nebudiž u tebe žádný Bůh nový,
nesmíš se klaněti cizímu Bohu.**

Neboť já jsem Hospodin, Bůh tvůj,
jenž jsem vyvedl tě z Egypta; *
rozevři ústa svá a já je naplním.
Nedbal však lid můj hlasu mého,
Israel si mne nepovšimnul.
Nechal jsem je tedy choutkám srdce,
podle svých nápadů mohli chodit.
Kéž by lid můj poslouchal mne,
a chodil Israel po mých cestách!
Snadno bych odpůrce jeho pokořil,
ruku svou vložil na jeho škůdce.
Musili by jemu se lísat,
a jejich osud trval by na věky.
Jej však živil bych nejlepší pšenicí,
medem ze skály sytil bych jej.“

Antif.: Živil nás Hospodin pšeničnou bělí,
medem ze skály nasytil nás.

Antif.: S oltáře tvého, Pane, přijímáme
Krista, k němuž srdce i tělo naše s jáсотem
tíhnou.

Žalm 83.

Jako ptáče touží po svém hnízdě, tak touží ušlech-
tilá duše věřící po svatostánku; tam jest její domov,
tam přebývá její otec, kolem něho se kupí její
duchovní sourozenci, bratři a sestry. Žádný palác
královský nevyrovná se svatyni, třebas i chudé, ve
které sídlí Král, Zákonodárce, Pomazaný, Strážce,
Bůh nejvyšší.

Jak jsou milé příbytky tvé,
Hospodine zástupů!

Duše moje nyje touhou
po síních Hospodinových.
Srdce i tělo mé s jásotem tíhnou
k Bohu, který žije.
Ano, vrabec našel si příbytek,
a hrdlička své hnízdo,*
do něhož ukládá své mladé —
tvé oltáře, Pane zástupů,
můj králi a můj Bože!
Šťasten, kdo sídlit smí v domě tvém, Pane,
ustavičně tě velebit.
Šťasten, kdo nalézá u tebe pomoc,
kdo si umínil putovat
plačtivým údolím na místo zvolené;
žehnáť mu zákonodárce.
Ubírají se od hradby k hradbě,
až uzří na Sionu*
Boha bohů, Hospodina.
„Bože zástupů, slyš mou modlitbu,
přijmi ji, Bože Jakobův!
Strážce náš, popatři, Bože, a pohleď
na tvář tvého pomazaného!“
Ano, den jeden ve tvých nádvořích
lepší než tisíce jiných.
Lépe být na prahu Božího domu
než bydlit ve stanech hříšníků.
Jeť Bůh rád ohradou a štítem,
milost a čest Pán dává.
Neodepře žádného dobra
těm, kdož v nevině chodí.

Pane zástupů, šťastný člověk,
který v tebe doufá.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: S oltáře tvého, Pane, přijímáme Krista, k němuž srdce i tělo naše s jásotem tíhnou.

V.: Vyvozuješ chléb ze země. Aleluja.

O.: A víno, by veselilo srdce lidí. Aleluja.

Otče náš . . . (potichu).

V.: A neuvod' nás v pokušení.

O.: Ale zbav nás od zlého.

Rozhřešení: Z vazeb hříchů našich vyprostiž nás všemohoucí a milosrdný Hospodin.

O.: Amen.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Četba svatého evangelia budiž nám ke spáse a k ochraně. *O.* Amen.

Čtení VII.

Čtení svatého evangelia podle Jana.

(6, 56–59.)

Za onoho času řekl Ježíš zástupům židovským: Tělo mé v pravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. A tak dále.

Homilie svatého Augustina, biskupa.

Snaží-li se lidé pokrmem a nápojem dosíci toho, by nelačněli ani nežíznili, neposkytuje

jim toho skutečně nic leč nebeský pokrm a nápoj, ten, který činí nesmrtelnými a neporušitelnými ty, kteří ho požívají, to jest společnost svatých, ta, v níž bude pokoj, jakož i jednota úplná a dokonalá. Vždyť proto, jak to také muži Boží před námi postřehli, Pán náš Ježíš Kristus zanechal nám tělo a krev svou v oněch věcech, které bývají skládány v nějakou jednotku z mnohých složek. Chléb totiž z mnoha zrnek vzniká, víno pak z mnoha hroznů se slévá. Konečně již vykládá, jak se to děje, co praví, a co to jest jísti tělo jeho a krev píti. Ty pak, Hospodine smiluj se nad nám. *O.*: Bohu díky.

Responsorium: Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. *V.*: Není jiného národa tak velikého, jehož bohové byli by mu tak blízko, jako jest Bůh náš blízko nám. — Zůstává ve mně a já v něm.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Pomoc Boží zůstávej vždycky s námi. *O.*: Amen.

Čtení VIII.

„Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ To je tedy jísti onen pokrm a píti onen nápoj: zůstávati v Kristu a Krista míti zůstávajícího v sobě. A proto ten, kdo nezůstává v Kristu a v kom nezů-

stává Kristus, ten nepožívá zajisté duchovně jeho těla aniž pije krev jeho, třebaže se dotýká zuby tělesně a viditelně svátosti těla a krve Kristovy. Spíše však tak velebnou svátost jí a pije si na odsouzení, ježto jsa nečistý opovazuje se přistupovati k svátostem Kristovým, kterých nemůže nikdo přijmouti hodně, leč ten, kdo jest čist; o těch jest řečeno: Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. *O.*: Bohu díky.

Responsorium: Poslal mne živý Otec a já živ jsem skrze Otce; a kdo jí mne, živ bude skrze mne. *V.*: Nasytil ho Pán chlebem rozumu života. — A kdo jí mne, živ bude skrze mne. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. — A kdo jí mne, živ bude skrze mne.

V.: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Do společnosti nebešťanů dovediž nás král andělů. *O.*: Amen.

Čtení IX.

„Jako mne“ — praví — „poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne.“ Jakoby řekl: Abych já živ byl skrze Otce, to jest, abych jemu jakožto většímu přičítal život svůj: to způsobilo mé ponížení, v němž mne poslal. Aby však někdo živ byl skrze mne, to působí účast, tkvící

v tom, že mne požívá. Já tedy ponížený živ jsem skrze Otce; on povýšený živ jest skrze mne. Je-li však řečeno: „Živ jsem skrze Otce“, protože tento (Syn) jest z onoho (Otce) a ne onen z tohoto, je to řečeno bez úkoru rovnosti. Ani výrokem: „A kdo jí mne, živ bude skrze mne“ nenaznačil naši a svou touže rovnost, ale poukázal na milost prostředníka. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O. Bohu díky.

**Bože, tebe chválíme, — Pane, tebe slavíme.
Tebe, Otče věčný, — celá země velebí.**

**Tobě všichni andělé, — tobě nebesa a všechny
moci,**

**tobě cherubové i serafové — neutuchujícím
hlasem provolávají:**

**Svatý, — svatý, — svatý — jest Hospodin,
Bůh zástupů.**

**Plná jsou nebesa i země — tvé slavné ve-
lebnosti.**

Tebe slavný — sbor apoštolů,

tebe ctihodných — řada proroků,

tebe chválí — bělostné šiky mučedníků,

tebe po širém světě — slaví svatá cíkev,

tebe, Otče — nesmírné velebnosti,

tvého vši cti hodného, pravého — jediného

Syna,

jakož i Ducha svatého — Utěšitele.

Tys král slávy, — Kriste.

Tys Otcův — věčný Syn.

**Ty hodlaje se státi člověkem, bys ho spasil, —
nehrozil ses lůna Panny.**

**Ty zlomiv osten smrti — otevřel jsi věřícím
říše nebeské.**

Ty sedíš na pravici Boží — ve slávě Otcově.

Věříme, že přijdeš — k soudu.

**Proto tě prosíme, bys přišel na pomoc svým
služebníkům, — které jsi předrahou krví
vykoupil.**

**Dej, bychom k tvým svatým — ve slávě věčné
byli připočteni.**

**Dej dojíti spásy svému lidu — a žehnej svému
majeťku.**

Spravuj jej — a vyvyš ho na věky.

Každý den — dobrořečíme tobě

**a chválíme tvé jméno na věky, — až na věky
věkův.**

Rač nás, Pane, tohoto dne — hříchu chrániti.

**Smiluj se nad námi, Hospodine, — smiluj se
nad námi.**

**Sestup milosrdenství tvé na nás, — jak v tebe
doufáme.**

**V tebe, Hospodine, doufám, — nebudu za-
hanben na věky.**

L a u d e s (Chvály).

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomahat mi prospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. —
Jako byla na počátku, buď nyní i vždycky i
na věky věkův. Amen. — Aleluja.

Antif. 1.: Moudrost vystavěla dům sobě,
smísila víno, ano i přistrojila stůl svůj. Aleluja.

Žalm 92.

Chrám, v němž jest uschována sv. Hostie, přísluší
největší úcta, ježto ten, který se v ní tají, jest král
největší veleby, Bůh všemohoucí, věčný, nesesa-
ditelný, vládce přírody, povznešený nad mořskou
bouří. Jaký to div: Ten, jenž umí vyvozovati na
moři ohlušující jekot vln — přebývá ve svatostánku
za hrobového ticha . . . Ten veliký Bůh slíbil, že
bude s námi až do skonání světa. Kdo by mohl
o spolehlivosti jeho výroku pochybovati?

**Hospodin kraluje, oděn jest velebností;
oděn jest Hospodin a opásán silou; *
upevnil zemi též, že se nekolísá.**

**Pevně stojí trůn tvůj od počátku;
od věčnosti jsi ty . . .**

**Vlny vznášejí vysoko, Hospodine,
vlny vznášejí vysoko svůj hukot, *
vlny vznášejí vysoko svůj jekot.**

**Podivuhodnější nežli hukot spoust vodních
nežli jekot mořského vlnobití *
podivuhodnější na výsostech Hospodin.**

**Výroky tvé jsou nejvyšš spolehlivé,
domu tvému přísluší svatost, *
Hospodine, na věčné časy.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif. 1.: Moudrost vystavěla dům sobě,
smísila víno, ano i přistrojila stůl svůj. Aleluja.

Antif. 2.: Andělským pokrmem živil jsi lid
svůj a chléb s nebe dával jsi jim. Aleluja.

Žalm 99.

Vesele ctěte Boha eucharistickou bohoslužbou,
neboť on jest Bůh, tvůrce náš i pastýř. Vzdávejte
mu čest, neboť je nekonečně dobrotivý, milostivý
a věrný.

Jásej Bohu všecka země,
služte Hospodinu s veselím, *
předstupujte před něho s plesáním.

Vězte, Hospodin že Bůh jest,
on nás učinil a ne my sami; *
jsme lid jeho a ovce pastvy jeho.

Vcházejte do bran jeho s díky,
do jeho nádvoří s chvalozpěvy, *
slavte ho, chvalte jméno jeho!

Neboť dobrotiv je Hospodin,
na věky milosrdenství jeho, *
a rod od rodu věrnost jeho.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému ...

Antif. 2.: Andělským pokrmem živil jsi lid
svůj a chléb s nebe dával jsi jim. Aleluja.

Antif. 3.: Sladký jest chléb Kristův, rozkoše
skýtá králům. Aleluja.

Žalm 62.

Svátostný Spasitel jest náš Bůh, který nám ukazuje ze svatostánku svou „moc a slávu“, jakož i milost, jež má větší cenu nežli život náš. Kdykoliv ho navštívíme nebo přijmeme, bývá duše naše plná lahody a na rty derou se slova plesu. Duše milující Krista svátostného vzpomíná na něj na svém lůžku, když ulehá, myslí na něj, když se v noci probudí, dychtivě touží po něm ve dne v noci, na něm ustavičně lpí. Ví také, že u něho najde vždy pomoci a ochrany.

**Bože, můj Bože, hned z jitra tě hledám,
žízni po tobě má duše,
nyje po tobě mé tělo
jak pustá, neschůdná, vyprahlá půda.
Proto jsem chodíval do tvé svatyně,
abych spatřil tvou moc a slávu.
Lepší jest milost tvá než život;
rty mé budou tebe chválit.
Proto tě chválit chci celý život
a ve tvém jménu zdvíhat své ruce.
Nejsladší lahody plna je duše má
a rty plesu slaví tě ústa má,
když na tě vzpomínám na svém lůžku,
když v noci bdím a na tebe myslím.
Neboť tys byl mým pomocníkem,
a já v stínu tvých křídel plesám.
Na tobě má duše lpí,
tvoje pravice mne drží.
Kteří však neprávem život mi vzít chtějí,
propadnou se do podzemí,**

**budou vydáni na pospas meči,
kořistí šakalů se stanou. ***

**Král pak bude se radovat z Boha ;
kteří při něm přísahají,
všichni budou honosit se, *
že budou ucpána ústa lhářům.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif. 3.: Sladký jest chléb Kristův, rozkoše skýtá králům. Aleluja.

Antif. 4.: Kněží Bohu zasvěcení obětují mu kadidlo a chleby. Aleluja.

Chvalozpěv tří jinochů v ohnivě peci.

(Dan. 3, 57—88. 56.)

Při mši sv. a zejména při sv. přijímání býváme stavěni do výhně lásky Kristovy. Nemohouce mu náležitě za tu jeho žhavou lásku poděkovati, vyzýváme kde koho, všechny tvory Boží od největšího do nejmenšího, aby se spojili s námi a díky Bohu vzdávali. Ten Pán, který nás ráno postavil do výhně své lásky, neopouští nás, když se snad potom octneme v peci pokušení nebo útrap. Posílá nám do toho ohně anděla, který působí podobně jako když byli tři jinoši vrženi do ohně: „Sestoupil s Azariášem a s druhy jeho anděl Páně do peci a vyrazil plamen ohně z peci, a učinil, že byl prostředek peci jako když vane vítr z rosy; oheň naprosto se jich nedotekl, neučinil jim bolesti aniž je obtěžoval“ (Dan. 3, 49 n.).

**Dobrořečte všechna díla Páně Pánu,
chvalte a nade všechno ho vyvyšujte na věky.**

Dobrořečte andělé Páně Pánu,
dobrořečte nebesa Pánu.
Dobrořečte všechny vody, které jsou nad ne-
besy Pánu,
dobrořečte všechny moci Páně Pánu.
Dobrořeč slunce a měsíc Pánu;
dobrořečte nebeské hvězdy Pánu.
Dobrořeč všecek déšť a rosa Pánu;
dobrořečte všechny Boží větry Pánu.
Dobrořeč oheň i žár Pánu;
dobrořeč mráz i vedro Pánu.
Dobrořečte krůpěje rosy a jíní Pánu;
dobrořeč mráz i zima Pánu.
Dobrořeč led i sníh Pánu;
dobrořečte noci i dny Pánu.
Dobrořeč světlo i temno Pánu;
dobrořečte blesky i mračna Pánu.
Dobrořeč země Pánu;
chval a nade všechno ho vyvyšuj na věky.
Dobrořečte hory a pahorky Pánu;
dobrořeč všechno rostlinstvo na zemi Pánu.
Dobrořečte prameny Pánu;
dobrořeč moře i řeky Pánu.
Dobrořečte veliké ryby a vše, co se hýbá ve
vodách Pánu;
dobrořečte všichni nebeští ptáci Pánu.
Dobrořečte všechna zvířata divoká i krotká Pánu;
dobrořeč lidstvo Pánu.
Dobrořeč Israel Pánu;
chval a nade všechno ho vyvyšuj na věky.

**Dobrořečte kněží Páně Pánu;
dobrořečte služebníci Páně Pánu.
Dobrořečte duchové i duše spravedlivých Pánu;
dobrořečte svatí a stísněného srdce Pánu.
Dobrořeč Ananiáši, Azariáši a Misaeli Pánu;
chvalte a nade všechno ho vyvyšujte na věky.
Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému;
chvalme a nade všechno ho vyvyšujeme na věky.
Požehnaný jsi, Hospodine, na nebeské obloze;
úcty hodný, slavný a nade všechno vyvýšený
jsi na věky.**

***Antif. 4.:* Kněží Bohu zasvěcení obětují mu
kadidlo a chleby. Aleluja.**

***Antif. 5.:* Tomu, kdo zvítězí, dám manu
skrytou a jméno nové. Aleluja. (Zjev. 2, 17.)**

Žalm 148.

**Tvorové nebeští i pozemští děkujte všemohoucímu
Tvůrci, který nevýslovně povznesl novozákonného
„Israele“, t. j. lid křesťanský tím, že mu dal sv.
Eucharistii; v té „zdvihl jeho roh“, t. j. dává mu
sílu obří.**

**Chvalte Hospodina s nebes,
vychvalujte ho na výsostech.
Chvalte jej všichni andělé jeho,
chvalte ho všechna vojska jeho.
Vychvalujte jej slunce i měsíc,
chvalte ho všechny svítící hvězdy!
Vychvalujte jej nebesa nebes,
i všechno vodstvo, které jest nad nebem.**

Ať chválí jméno Hospodinovo,
řekl on — a byly učiněny,*
on rozkaz dal, — a byly stvořeny.

Upevnil je na věky věkův,
zákon dal, jehož nepřekročí.

Chvalte Hospodina od země,
obři mořští, všechny tůně,

oheň, krupobití, sníh, led,
vichřice, činící rozkaz jeho,

hory, jakož i pahorky,
stromoví ovocné, i všechny cedry!

Zvěř i všecka zvířata domácí,
plazi a ptactvo okřídlené,

králové země se všemi národy,
knížata a všichni soudcové světa,

jinochové jakož i panny,
starcové a s nimi děti!

Ať chválí jméno Hospodinovo,
jeť jen jeho jméno vznešené,*
sláva jeho nad nebem, nad zemí!

Zdvihl roh též lidu svého
ke cti veškerých svých ctitelů,*
Israele, lidu mu blízkého.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému...

Antif. 5.: Tomu, kdo zvítězí, dám manu
skrytou a jméno nové. Aleluja.

Kapitola (1. Kor. 11, 23 n.).

Bratři, jáť jsem přijal od Pána to, co jsem
též podal vám, že totiž Pán Ježíš v té noci,

ve které byl zrazen, vzav chléb a učiniv díky rozlámal jej a řekl: Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku.

O.: Bohu díky.

Chvalozpěv

„Verbum supernum . . .“ podle překladu Alfonse Pryče. Jiný překlad (podle kancionálu olomouckého) viz výše na str. 11.

Hle, Slovo, jež ač vtěleno,
U Otce žije v nebi dlíc,
Jež, láskou k lidstvu vedeno,
Jde k žití sklonu, smrti vstříc.

Než na smrt vydán byl,
svým učedníkem proradným,
Dřív za pokrm se připravil
Svým učedníkům mileným.

A pode dvojí způsobou
Jim tělo, krev svou zůstavil,
By člověk tělo, duši mdlou
Tou božskou krmí zotavil.

Náš brat jest lidskou podstatou,
Jak host jest krmí přesvatou,
Svou smrtí jest nám výplatou,
a v nebi mzdou nám bohatou.

O spasitelná oběti,
Tvá síla nebe otvírá,

Rač na pomoc nám přispěti,
Neb nepřítel zle dotírá.

Zpěv Trojjedinému vítězný
Vždy, stále hlas náš vděčný pěj;
A život blahý, bezmezný
Nám, Bože, v nebes vlasti dej.
Amen.

V.: Zjednal pokoj území tvému. Aleluja.

O.: A pšeničnou bělí tě sytí. Aleluja.

Antif. ke zpěvu Zachariášovu: Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. Aleluja.

Píseň Zachariášova (Luk. 1, 68—79).

Sv. Eucharistie, toť naše síla („roh“). V ní ukazuje Pán zřetelně své nekonečné milosrdenství. Vtělením navštívil nás jednou na této zemi, při proměně eucharistické navštívil nás již nesčetněkrát a ustavičně nás navštěvuje i navštěvovati bude. Pán vtělený poslal před sebou Jana Křtit., aby mu připravil cestu... Připravuj i ty Spasiteli svátostnému s podobnou svědomitostí cestu do svého srdce.

Požehnán buď Hospodin, Bůh israelský,
že navštívil a vykoupení zjednal lidu svému,
a že vyzdvihl nám roh spásy
v domě Davida, svého služebníka,
jakož byl mluvil ústy svých svatých
proroků odvěkých,

Spásu to od nepřátel našich
a z ruky všech, kteří nás nenávidí,
aby učinil milosrdenství s našimi otci,
a byl pamětliv svaté úmluvy své,
přísahy to, kterou byl přísahal Abrahamovi,
našemu otci,

že nám dá,
abychom vysvobozeni jsouce z rukou nepřátel
svých

beze strachu sloužili jemu
ve svatosti a spravedlnosti před ním
po všechny dny své.

A ty pak, dítko, prorokem nejvyššího slouti
budeš,
neboť předejdeš před Pánem připravovat
cesty jeho,

abys dal lidu jeho známost
o spáse odpuštěním hříchů jejich
pro srdečné milosrdenství Boha našeho,
ve kterém nás navštívil vycházející z výsosti,
aby posvítit těm, kteří sedí ve tmách a stínu
smrti,

aby řídil kroky naše na cestu pokoje.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. Aleluja.

V.: Pán s vámi.

O.: I s duchem tvým.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti atd. všechno až do konce jako výše na str. 28 n. (Závěrek nešpor).

Prima (Hodinka první).

Otevři, Pane, má ústa . . . jako na str. 18. —
Pane, ve spojení . . . (tamže).

Otče náš . . . (potichu). Zdrávas Maria . . .
(potichu). Věřím v Boha . . . (potichu).

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc. (Zde se poznamenej velikým křížem.)

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

Sláva Otci . . . Amen. — Aleluja.

Chvalozpěv.

1. Když denní hvězda vyšla již,
Pokorně Boha vzývejme,
By v žádném denním úkonu
Nám nedal trpět úhonu.
2. Nechť uzdou krotí jazyk náš,
By neozval se krutý svár;
Zrak ochranou ať zacloní,
Marnosti aby nevnímal.
3. Ať nitro srdce čisto jest
A vzdálí se i nerozum:
Nechť pýchu těla potře v nás
V nápoji střídmost, v pokrmu.

4. **Abychom, až den zapadne,
A po rádu noc nadejde,
Světa se odřikajíce,
Jej zpívajíce slavili.**
5. **Buď sláva tobě, Ježíši,
Jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
po všechn věčných věků čas.
Amen.**

Antif.: Moudrost.

Žalm 53.

Prosba, plná důvěry v Pána (svátostného) za pomoc
proti nepřátelům.

**Bože, jménem svým mi pomoz,
mocí svou dej mi dojít práva.
Bože, vyslyš modlitbu mou,
popřej sluchu slovům úst mých.
Povstávají cizáci proti mně,
mocní mi o život ukládají,*
nemají Boha na zřeteli.
Avšak Bůh, hle, pomocník můj,
Pán jest ochráncem života mého.
Obrať zlo to na mé odpůrce,
dle své věrnosti je zahlad!
Pak budu dávat ti oběti dobrovolné,
slaviti, Pane, jméno tvé dobrotivé,
ježto mne z každé tísně vytrhuješ,
že mohu na odpůrce vítězně hledět.
Sláva Otcí i Synu i Duchu svatému...**

Žalm 118 (první část).

Ž. tento vychvaluje zjevené náboženství S. z., jež nazývá „zjevením“ (= svědectvím), „zákonem“ i „rozkazy“, „soudy“, „právem“, „ustanovením“, „slovem Božím“, „výroky Božími“, „cestou“ (= způsobem života). Oč více přísluší ta chvála zjevenému náboženství Nového zák., jež obsahuje tolik vznešených tajemství, zejména tajemství nejsv. svátosti oltářní. V té obcuje s námi Nejsvětější styky nejvyššími. Podle toho žádá však i od nás mravní čistotu ano i dokonalost. Modle se tento žalm obnovuj na vhodných místech svá předsevzetí: žítí tak čistě, ano svatě, jak toho žádá blízká přítomnost Nejsvětějšího ve svátosti oltářní.

Blahoslavení bezúhonných mravů,

kteří chodí v zákoně Hospodinově.

Blaze těm, kteří myslí na jeho zjevení,

a kteří celým srdcem hledají ho.

Nebo kdož dopouštějí se nepravosti,

po cestách jeho nekrácejí.

Ty jsi udělal přikázání svoje,

aby bedlivě jich bylo dbáno.

Ó by řízeny byly cesty moje

k tomu, bych šetřil ustanovení tvých!

Tehdy nebude mi hanbiti se,

budu-li hledět si všech příkazů tvých.

Budu ti děkovat v upřímnosti srdce,

naučím-li se spravedlivým tvým soudům.

Ustanovení tvá chci zachovávat,

docela mne tedy neopouštěj!

Jak se zachová jinoch na cestě pravé?

Bude-li chovati se dle tvých řečí.

Celým srdcem vyhledávám tebe;
nedopusť, bych se vzdálil od tvých příkazů.
Ve svém srdci ukřívám výroky tvé,
abych se neprohřešil proti tobě.
Požehnaný budiž, Hospodine;
vyučuj mne ustanovením svým.
Svémi rtoma ohlašuji
vše, co tvá ústa usoudila.
Z cesty zjevení tvých raduji se,
jako z veškerého bohatství.
Ve tvých příkazech se cvičím,
a mám na zřeteli tvé stezky.
O tvých ustanoveních rozjímám,
nezapomínám tvých řečí.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Žalmu 118. část druhá.

Milost dej služebníkovi svému, bych živ byl,
abych zachovával slova tvoje.
Otevři mi oči, abych patřil
na podivuhodnosti zákona tvého.
Cizincem jsem na této zemi;
neskrývej přede mnou svých příkazů.
Prahne duše moje dychtivostí
po tvých ustanoveních každou dobu.
Káráš lidi pyšné, zlořečené,
kteří se uchylují od tvých příkazů.
Odejmi ode mne pohanu a potupu,
neboť zjevení tvá vyhledávám.

Byť na mne ve schůzi knížata se smlouvala:
sluha tvůj cvičí se ve tvých ustanoveních.
Vždyť tvá zjevení jsou mým rozjímáním,
a mými rádci ustanovení tvá.
Přilnula ku prachu má duše;
obživ mne podle slova svého.
Cesty své ti ohlašuji a slýcháš mne;
vyučuj mne ustanovením svým.
Cestu rozkazů svých ukazuj mi,
neboť uvažuji o tvých dívech.
Umdlévá má duše roztrpčením;
rač mne posilnití slovy svými.
Cestu nepravosti ode mne odvráť,
a mě zákonem svým omilostni.
Cestu pravdivosti jsem si zvolil,
na tvá práva nezapomínám.
Lnu k tomu, co jsi zjevil, Hospodine;
nedopouštěj, abych zahanben byl.
Po cestě tvých přikázání běžím,
neb ty uvolňuješ mému srdci.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Moudrost vystavěla dům sobě, smí-
sila víno, ano i přistrojila stůl svůj. Aleluja.

Kapitola: Králi věků, nesmrtelnému a ne-
viditelnému, jedinému Bohu budiž čest a sláva
na věky věkův. Amen. *O.:* Bohu díky.

Responsorium: Kriste, Synu Boha živého,
smiluj se nad námi. Kriste, Synu Boha živého,

smiluj se nad námi. Jenž z Panny Marie jsi se narodil. Smiluj se nad námi. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Kriste, Synu Boha živého, smiluj se nad námi.

V.: Povstaň, Kriste, pomáhej nám. *O.:* A vysvobod' nás pro své jméno.

V. Pán s vámi. *O.:* I s duchem tvým.

Modleme se. Hospodine, Bože všemohoucí, který jsi nás na počátek tohoto dne přivedl: svou mocí nás dnes zachovej, abychom tohoto dne k žádnému nezahnuli hříchu, ale ať řeči naše jdou za tím a myšlenky i skutky směřují k tomu, abychom ustavičně činili, co je před tebou správné. Skrze Pána našeho Ježíše Krista . . . *O.:* Amen.

V.: Pán s vámi. *O.:* I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu. *O.:* Bohu díky.

V.: Vzácná jest před Hospodinem. *O.:* Smrt jeho ctitelů.

Svalá Maria a všichni svatí orodujte za nás u Hospodina, abychom si zasloužili pomoc a spásu od toho, jenž jest živ a kraluje na věky věkův. *O.:* Amen.

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému ... na věky věkův. Amen.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš ... (potichu).

V.: A neuvod' nás v pokušení. **O.:** Ale zbav nás od zlého.

V.: Shlédni na své sluhy, Pane, jsoutě tvé dílo, a rač žehnat jejich synům. **O.:** Buď milost Pána, Boha našeho, nad námi; dílům rukou našich s hora žehnej, ano, dílu rukou našich žehnej!

V.: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. **O.:** Jako byla ... Amen.

Modleme se. Rač, Hospodine Bože, králi nebes i země, řídití, posvěcovati, pořádati a špravovati dnes srdce i těla naše, smysly, řeči i skutky naše podle zákona svého a podle skutků, jež prikazuješ: abychom zde i na věky s pomocí tvou spasení a osvobození býti si zasloužili, Spasiteli světa, jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. **O.:** Amen.

V.: Rač, pane, požehnati. **O.:** Dny i skutky naše ve svém pokoji pořádej Hospodin všemohoucí. **O.:** Amen.

Krátké čtení: Kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude

tělem a krví Páně. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad nám. *O.*: Bohu díky.

V.: Pomoc naše je ve jménu Páně.

O.: Jenž učinil nebe i zemi.

V.: Požehnejte. *O.*: Bůh.

Hospodin nás požehnej, všeho zlého chraň a k životu věčnému doved. A duše zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

O.: Amen.

Tertia (Hodinka třetí).

Otče náš . . . (potichu). Zdravas Maria . . . (potichu).

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

Sláva Otci i Synu . . . Jako byla . . . Amen.
Aleluja.

Chvalozpěv.

1. Nyní, ó Duchu přesvatý,
Jedno jenž s Otcem, Synem jsi,
Rač laskavě nás naplnit,
Vylit v hloub srdce našeho.

2. Ústa i jazyk, mysl, cit,
Síla ať zvučí chválami,
A láska ohněm vzplápolá,
Žár její bližní zapálí.

3. Buď sláva tobě, Ježíši,
jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
Po všechn věčných věků čas.
Amen.

Antif.: Andělským pokrmem.

Žalmu 118. část třetí:

Vštip mi, Pane, cestu svých ustanovení,
abych ji vyhledával každou dobu.
Dej mi rozum, bych bádal ve tvém zákoně,
abych zachovával jej celým svým srdcem.
Voď mne po stezce svých přikázání,
neboť na té mám zalíbení.
Nakloň srdce mé k zjevením svým,
nikoli však ke chtivosti zisku.
Odvrať mé oči, ať nepatří na marnosti;
na své cestě rač mne občerstvovat.
Potvrď svému služebníkovi své slovo,
dané tomu, kdo se bojí tebe.
Odvrať pohanu mou, kterou tuším,
neboť tvoje právo příjemné jest.
Hle, já toužím po tvých nařízeních,
spravedlností svou obživuj mne.
Přiď tedy na mne milost tvá, Hospodine,
spása tvoje podle výroku tvého,
ať něco odpovím svým utrhačům,
neboť naději skládám ve tvých slovech.
A neber ústům svým nikdy slova pravdy,
neboť soudům tvým velmi důvěřuji.

**I budu šetřiti zákona tvého vždycky,
na věky, a na věky věkův.
Ať mohu tedy vykračovat volně,
nebo přikázání tvá vyhledávám.
Nechať mluvím o tvých zjeveních před králi
bez bázně a beze strachu,
a uvažuji o tvých přikázáních,
která jsem si zamiloval.
Ruce své vztahuji po tvých milých mi rozkazech,
a v tvých ustanoveních se cvičím.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .**

Žalmu 118. část čtvrtá.

**Pamatuj na slovo své sluhovi svému,
kterým jsi mi naději dát ráčil.
To jest útěchou mi v soužení mém,
že mne výroky tvé obživují.
Zpupní nepravě činí ustavičně;
já však od tvého zákona jsem se neuhnul.
Pamětliv jsem odvěkých tvých soudů,
Hospodine, a tak se potěšuji.
Jímá mne zmalátnělost pro hříšníky,
kteří opouštějí zákony tvé.
Zpívám o tvých ustanoveních
na místě putování svého.
V noci jsem pamětliv jména tvého, Pane,
a dle zákona tvého se zachovávám.
Toho údělu se dostalo mně —
že tvé zákony zachovávám.**

Úděl můj jest, Hospodine — říkám —
chovati se podle zákona tvého.
Prosím před tebou z celého srdce svého;
smiluj se nade mnou podle výroku svého.
Uvažuji v duchu o svých cestách,
a své nohy obracím ke tvým zjevením.
Připraven jsem a nedávám se másti,
abych ostříhal tvých přikázání.
Osidla hříšníků mne oplétají,
ale zákona tvého nezapomínám.
O půl noci vstávám, bych tě slavil
pro tvá spravedlivá rozhodnutí.
Společníkem jsem všech, kteří bojí se tebe,
a kteří šetří tvých přikázání.
Tvé milosti, Hospodine, plná je země!
ustanovením svým vyučuj mne.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému ...

Žalmu 118. část pátá.

Dobrotu prokazuješ sluhovi svému,
Hospodine, podle slova svého.
Pravému umění a vědě uč mne,
nebo přikázáním tvým věřím.
Dříve než snížen jsem byl, já jsem hřešil;
proto nyní výroků tvých šetřím.
Dobrotiv jsi; nuže v té dobrotě své
vyučuj mne ustanovením svým.
Rozmnožila se proti mně nepravost zpupných,
já však celým svým srdcem bádám v tvých
příkazech.

**Ssedlé je jako mléko srdce jejich;
já však o tvém zákoně uvažuji.
Dobře mi, žes mě ráčil pokořiti,
abych se naučil ustanovením tvým.
Lepší je mi zákon tvojich úst
nežli tisíce zlata a stříbra.
Ruce tvé učinily mne, stvořily mne;
dej mi rozum, bych naučil se tvým příkazům.
Kdo se tě bojí, hledí na mne s radostí,
že slovu tvému pevně důvěřuji.
Poznávám, Pane, spravedlnost tvých soudů,
a žes dle věrnosti své pokořil mne.
Ukaž se milost tvá, by mne potěšila,
dle slibu tvého daného sluhovi svému.
Sneste se na mne tvá slitování, bych živ byl,
neboť zákon tvůj rozjímání mé jest.
Zahanben každý buď zpupný, jenž neprávem
tísnil mne,
já však se cvičím ve tvých přikázáních.
Ke mně se obraťtež, kteří bojí se tebe,
a kteří znají výpovědi tvoje.
Budiž mé srdce bezúhonné v tvém právu,
aby nebylo mi hanbiti se.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .**

Antif.: Andělským pokrmem živil jsi lid
svůj a chléb s nebe dával jsi jim. Aleluja.

Kapitola: Bratři, jáť jsem přijal od Pána
to, co jsem též podal vám, že totiž Pán Ježíš
v té noci, ve které byl zrazen, vzav chléb a

učiniv díky rozlámal jej a řekl: Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku. — *O.:* Bohu díky.

Responsorium: Chléb nebeský dal jim. Aleluja. Aleluja. — Chléb nebeský dal jim. Aleluja. Aleluja.

V.: Chléb andělský jedl člověk. Aleluja. Aleluja. — Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. — Chléb nebeský dal jim. Aleluja. Aleluja.

V.: Živil je pšeničnou bělí. Aleluja. *O.:* A medem ze skály nasytil je. Aleluja.

V.: Pán s vámi. *O.:* I s duchem tvým.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti zůstavil památku umučení svého, popřej nám, prosíme, abychom velebili svatá tajemství těla tvého i krve tvé, a stále v sobě známenali ovoce tvého vykoupení. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. *O.:* Amen.

V.: Pán s vámi. *O.:* I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu. *O.:* Bohu díky.

V.: Duše věrných zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

O.: Amen.

Otče náš ... (potichu).

Mše svatá.

Modlitba stupňová: Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Antif.: (K.) Přistoupím k oltáři Božímu, (L.) před Boha, který mne od mládí radostí naplňoval.

Žalm 42.

Kněz: Ujmi se mne, ó Bože, a dopomoz mi ku právu proti lidu nesvatému;

od lidí zlovolných a lstivých mne vysvobod!

Lid: Neb tys, Bože, má síla! Proč jsi mne zapudil?

Proč smutně chodit mám, když mne nepřítel skličuje?

Kněz: Sešli své světlo a věrnost! Ty mne povedou,

a uvedou na svatou horu tvou, do tvých stanů.

Lid: Abych přistoupil k oltáři Božímu, před Boha,

který mne od mládí radostí naplňoval.

Kněz: Abych ti děkoval na citaře, Bože, můj Bože.

Proč jsi zarmoucena duše moje, a proč znepokojuješ mne?

Lid: Doufej v Boha, neb ještě mu děkovat budu,

že je mou spásou a mým Bohem.

Kněz: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Lid: Jako byla na počátku buď nyní i vždycky
i na věky věkův. Amen.

Antif.: (K.) Přistoupím k oltáři Božímu,
(L.) před Boha, který mne od mládí radostí
naplňoval.

V.: Pomoc naše jest ve jménu Páně.

O.: Jenž učinil nebe i zemi.

Kněz: Vyznávám se Bohu všemohoucímu,
blahoslavené Marii, vždy panně, svatému Mi-
chalovi archandělovi, svatému Janu Křtiteli,
svatým apoštolům Petru a Pavlu, všem svatým
a vám, bratři, že jsem zhřešil velmi myšlením,
řečí a skutkem; svou vinou, svou vinou, svou
prevelikou vinou. Pročež prosím blahoslave-
nou Marii, vždy pannu, svatého Michala arch-
anděla, svatého Jana Křtitele, svaté apoštoly
Petra a Pavla i všechny svaté, a vás, bratři,
abyste se modlili za mne k Hospodinu, Bohu
našemu.

Lid: Smiluj se nad tebou všemohoucí Bůh,
odpustiž tobě hříchy tvé a přivediž tě k ži-
votu věčnému.

Kněz: Amen.

Lid: (ministrant opakuje) Vyznávám se . .
místo „a vám, bratři“ a „vás bratři“ říká „a
tobě, otče . . .“ „a tebe, otče . . .“

Kněz: Smiluj se nad vámi atd. s příslušnými
změnami jako byl říkal lid výše.

Ministrant odpoví: *O.*: Amen.

Kněz: Odpuštění, rozhřešení a prominutí hříchů našich uděliž nám všemohoucí a milosrdný Hospodin. *O.*: Amen.

Kněz: Bože, rač nám zase život dáti.

O.: Aby tvůj lid se radovat mohl z tebe.

Kněz: Ukaž nám, Hospodine, milost svoji.

O.: A své blaho rač nám poskytnouti.

Kněz: Pane, vyslyš modlitbu mou.

O.: A volání mé k tobě přijď.

Kněz: Pán s vámi.

O.: I s duchem tvým.

Kněz (vystupuje k oltáři): Modleme se. Odejmi od nás, Hospodine, prosíme, nepravosti naše, abychom do svatyně svatých s čistou myslí vejíti zasloužili. Skrze Krista, Pána našeho. Amen. — Prosíme tebe, Hospodine, pro zásluhy tvých svatých, jichž ostatky tuto jsou (kněz líbá oltářní hrobku) i všech svatých, abys mi odpustiti ráčil všechny mé hříchy. Amen.

Introit (t. j. vstup na straně epištolní). Živil je pšeničnou bělí, aleluja; medem ze skály nasytil je, aleluja, aleluja, aleluja. Plesejte Bohu, jenž pomáhá nám; jásejte Bohu Jakobovu. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jako byla . . . Amen. Živil je pšeničnou bělí, aleluja; medem ze skály nasytil je, aleluja, aleluja, aleluja.

(Prostřed oltáře kněz střídavě s lidem nebo na straně epištolní s jáhnem a podjáhnem): **Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!**

Andělský zpěv (Gloria):

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem bohumilým! Chválíme tě. Dobrořečíme tobě. Klaníme se tobě. Oslavujeme tě. Díky vzdáváme tobě pro velikou slávu tvou, Pane, Bože, králi nebeský, Bože, Otče všemohoucí! Pane, jednorozený Synu, Ježíši Kriste! Pane, Bože, beránku Boží, Synu Otcův. Ty, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Ty, který snímáš hříchy světa, přijmi kající modlitbu naši. Ty, který sedíš na pravici Otcově, smiluj se nad námi! Neboť ty jediný jsi Svatý, ty jediný jsi Pán, ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, se svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

Kněz: Pán s vámi.

Lid: I s duchem tvým.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám v podivuhodné svátosti zůstavil památku umučení svého, popřej nám, prosíme, abychom velebili svatá tajemství těla tvého i krve tvé, a stále v sobě

znamenali ovoce tvého vykoupení. Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. O.: Amen.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla
Korintským (1. Kor. 11, 23—29).

Bratři, jáť jsem přijal od Pána to, co jsem též podal vám, že totiž Pán Ježíš v té noci, ve které byl zrazen, „vzal chléb a učiniv díky, rozlámal jej a řekl: Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku. Taktéž vzal i kalich po jídle a řekl: Tento kalich jest nová úmluva potvrzená mou krví; to čiňte, kolikrátkoliv jej píti budete, na mou památku.“ Kdykoli totiž jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete, dokavad nepřijde. Proto kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. Zkusíš však každý sám sebe a tak z toho chleba jez a z kalicha pij; neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozeznává těla Páně.

Lid: Bohu díky!

(Graduale):

Oči všech doufají v tebe, Pane,
a ty dáváš jim pokrm v čas příhodný.

V.: Ty jim otvíráš svou ruku,
a sytíš všecko, co žije, dle přání.
Aleluja, Aleluja.

V.: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.

(Sekvence): Lauda Sion jako výše na str. 12.

(Kněz prostřed oltáře): Očisti srdce a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty Isaiáše proroka žhavým očistil uhlem; tak mne dobrotivým slitováním svým rač očistit, abych hodně zvěstovati mohl tvé svaté evangelium. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Kněz nebo jáhen: Rač, pane, požehnati.

Požehnání: Pán budiž v srdci mém (tvém) a na rtech mých (tvých), abych (abys) důstojně a náležitě zvěstoval evangelium jeho. (Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.) Amen.

K. (J.): Pán s vámi.

L.: I s duchem tvým.

Evangelium podle sv. Jana (6, 56–59).

O.: Sláva tobě, Pane.

Za onoho času řekl Pán Ježíš zástupům židovským: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil,

ne jako otcové vaši jedli manu a zemřeli.
Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.

O.: Chvála tobě, Kriste.

(Kněz líbaje sv. evangelium): Slovy svatého evangelia budtež zahlazeny naše viny.

Credo (Vyznání víry):

Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného. — I v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, z Otce zrozeného přede všemi věky. Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého. Zplazeného, neučiněného, jedné podstaty s Otcem, skrze něhož všecko jest učiněno. Jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebes. (Kněz kleká.) Vtěliv se působením Ducha svatého z Marie Panny, stal se člověkem. Byl také za nás ukřižován, trpěl pod Pontským Pilátem a pohřben byl. Třetího pak dne vstal z mrtvých podle Písem. Vstoupiv pak na nebesa sedí na pravici Otcově. Opět přijde slavně soudit živé i mrtvé a království jeho nebude konce. — Věřím také v Ducha svatého, Pána a oživovatele, jenž z Otce i Syna vychází, jemuž spolu s Otcem i Synem vzdávána jest úcta a sláva, jenž mluvil skrze proroky. — Věřím dále v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou církev. Vyznávám jeden křest na od-

puštění hříchů a očekávám vzkříšení mrtvých jakož i život příštího věku. Amen.

(Obětování):

K.: Pán s vámi. *L.:* I s duchem tvým. — Kněží obětují zápalné oběti Hospodinovy, pokrmy to Boha svého; proto budou svatí a nezneuctí jeho jména. Aleluja.

(Kněz obětující chléb): Přijmi, Otče svatý, všemohoucí, věčný Bože, tuto neposkvrněnou oběť, kterou já, nehodný sluha Tvůj, obětuji Tobě, Bohu svému, živému a pravému, za nespočetné hříchy, urážky a nedbalosti své, a za všechny vůkol stojící, jakož i za všechny věrné křesťany, živé i mrtvé, aby mně i jim prospěla ke spáse a k životu věčnému. Amen.

(Kněz mísící vodu s vínem): Bože, jenž jsi důstojnost lidské přirozenosti podivně svořil a podivněji obnovil: dejž, abychom skrze tajemství této vody a vína byli společníky božství toho, jenž člověčenství našeho ráčil se státi účastným, Ježíš Kristus, Syn Tvůj, Pán náš, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

(Kněz obětující kalich): Obětujeme Tobě, Pane, kalich spásy a vzýváme dobrotivost Tvou, aby před obličej božské velebnosti Tvé s líbeznou vůní se vznesl za spásu naši i celého světa. Amen.

V duchu poníženosti a s myslí zkroušenou přijati budme od Tebe, Pane, a oběť naše děj se dnes před obličejem tvým tak, aby líbila se Tobě, Pane Bože.

Přijď, Posvětiteli, všemohoucí, věčný Bože, a požehnej tuto oběť svatému jménu Tvému připravenou.

(Při slavné mši sv. kněz žehnaje kadidlo): Na přímluvu svatého Michala, archanděla, stojícího na pravici oltáře kadidlového a všech vyvolených svých račiž Pán kadidlo toto požehnati a v líbeznou vůni přijmouti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

(Kněz okuřuje hostii a kalich): Kadidlo toto od Tebe požehnané vznášej se k tobě, Pane, a sestupuj na nás Tvé milosrdenství.

(Kněz okuřuje kříž a oltář):

Modlitba má se nes jak oběť kadidla před tebou,
pozdvížení mých rukou jak večerní oběť!

Postav, Hospodine, stráž k mým ústům,
a bránu hradní před moje rty.

Nedej, by srdce mé chýlilo se k zlému,
abych dopouštěl se bezbožných skutků.

(Kněz odevzdává kadidelnici): Rozněř v nás Pán oheň své lásky a plamen věčného milování. Amen.

Nevinen jsa mohu si ruce mýti,
a tvůj oltář obcházet, Hospodine,

abych slyšel hlasitou chválu tebe,
a všechny zázraky tvé vypravoval.
Hospodine, miluji skvostný dům tvůj,
místo, na kterém velebnost tvá sídlí.
Nezahlazuj mne s bezbožnými, Bože,
neber mi život s lidmi, lačnými krve,
na jejichžto rukách lpí hanebnosti,
a jejichž pravice úplatků je plná,
kdežto já ve své nevinosti kráčím.
Vysvobod' mne, budiž milostiv mně!
Noha má stojí na ploše urovnané,
ve sborech budu tě chválit, Hospodine!
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému...

(Prostřed oltáře): Přijmi, svatá Trojice, tuto oběť, kterou Ti podáváme na památku umučení, z mrtvých vstání a na nebe vstoupení Ježíše Krista, Pána našeho, jakož i ke cti blahoslavené Marie, vždy panny, blahoslaveného Jana Křtitele, svatých apoštolů Petra a Pavla, a těchto, i všech svatých, aby jim prospěla ke cti, nám pak ke spáse; a v nebesích aby za nás orodovati ráčili ti, jichžto památku konáme na zemi. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Kněz obraceje se k lidu): Modlete se, bratři, aby má i vaše oběť příjemnou byla Bohu Otci všemohoucímu.

O.: Přijmiž Pán oběť z rukou tvých ke cti

a slávě jména svého, ku prospěchu našemu i celé své svaté církve.

K.: Amen.

(Sekreta, tichá modlitba):

Uděl milostivě, prosíme, Pane, církvi své jednoty a pokoje, jež obětované dary tajemně naznačují. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, který s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. *O.:* Amen.

K.: Pán s vámi. *O.:* I s duchem tvým.

K.: Vzhůru srdce! *L.:* Máme k Pánu.

K.: Díky činíme Pánu, Bohu svému.

O.: Hodno a spravedlivo jest.

K.: Vpravdě hodno a spravedlivo jest, slušno a spasitelné, abychom Tobě vždy a všude díky činili, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, skrze Krista, Pána našeho. Neboť tajemným vtělením Slova oku mysli naší nové světlo jasnosti tvé vzešlo: bychom Boha viditelně poznávající uchvácení byli skrze Něho k lásce věcí neviditelných. A proto s anděly a archanděly, s trůny a panstvy i s veškerým vojskem nebeských zástupů píseň slávy Tvé prozpěvujeme bez ustání volající:

Svatý, Svátý, Svátý Hospodin, Bůh zástupů. Plná jsou nebesa i země slávy Tvé, Hosanna

na výsostech. Požehnán buď, jenž přichází, ve jménu Páně: Hosanna na výsostech.

(Tichá mše [Kanon]):

Tebe tedy, nejlaskavější Otče, skrze Ježíše Krista, Syna Tvého, Pána našeho, zkroušeně prosíme a žádáme, abys milostivě přijal a požehnal tyto úděly, tyto dary, tyto svaté oběti neposkvrněné, jež Tobě obětujeme zejména za církev Tvou svatou katolickou, kterou v míru zachovávat, hájiti, sjednocovati a řídití račiž po celém oboru zemském spolu se služebníkem tvým, papežem naším N., biskupem naším N., a se všemi pravověrnými křesťany a katolické a apoštolské víry pěstiteli. — Rozpomeň se, Pane, na služebníky a služebnice své N. a N. a na všechny přítomné, jejichž víra i pobožnost Tobě známa jest, za které Tobě přinášíme, nebo kteří Tobě přinášejí tuto obět chvály za sebe i za všechny svoje příbuzné, za vykoupení duší svých, za naději spásy a blaha svého, předkládajíce tužby své Tobě, věčnému, živému a pravému Bohu, trvajíce v obcování svatých a ctíce památku jejich, zejména slavné, ustavičné panny Marie, Rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista; avšak i blahoslavených apoštolů a mučedníků Tvých Petra a Pavla, Ondřeje, Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lina, Kleta, Klementa, Xysta, Kornelia, Cypriána,

Vavřince, Chrysogona, Jana a Pavla, Kosmy a Damiána i všech svatých Tvých, pro jejichž zásluhy a přimluvy uděliti račiž, bychom při všech věcech ochranou a pomocí Tvou utvrzeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Tuto tedy obět nás sluhů, ale i veškeré rodiny Své, prosíme, Pane, abys milostivě přijal, dny pak naše v pokoji Svém pořádal, od věčného zatracení nás vytrhnout a ke stádcí vyvolenců svých nás připočísti ráčil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Kteroužto obět Ty sám, ó Bože, prosíme, rač ve všem učiniti požehnanou, přijatou, platnou, rozumnou a příjemnou, aby stala se nám tělem a krví nejmilejšího Syna tvého, Pána našeho Ježíše Krista.

(Před a při pozdvihování vzpomínej na Pána Ježíše, který sloužil při poslední večeři první mši svatou, jak nám vypravuje na př. sv. Matouš [26, 26—28]): Když pak večeřeli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dav učedníkům svým řekl: Vezměte a jezte: toto jest tělo mé. A vzav kalich, poděkoval a dal jim řka: Pijte z toho všickni, neboť toto jest krev má Nového zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů. — (Klaněj se tělu a krvi Páně v nejhlubší pokoře a kajícnosti. Poté zapřísáhej Otce nebeského skrze přítomnou krev Kristovu, aby zemřelému za něhož snad mši sv. obětuješ,

byl milostiv. Rci: Modleme se. Otče milosrdenství a Bože vši dobroty, smiluj se nad duší tohoto (této) zemřelého (zemřelé) služebníka (služebnice) svého (své) N.! Nezamítej jí od své tváře a na její hříchy nevzpomínej, ale pohled na předrahou krev jednorozeného Syna svého, Pána Ježíse Krista, kterou za ni prolíti ráčil. Skrze tuto nejsvětější krev voláme k Tobě za odpuštění všech časných trestů, které snad na onom světě vytrpěti má. Prokaž jí své nezkončené milosrdenství, ó nebeský Otče, a přijmi ji k sobě do věčné blaženosti, kdež by Tebe bez přestání chválila a velebila. Amen.)

(Po pozdvihování modli se dále s knězem):

Proto také, Pane, my služebníci Tvoji, ale i lid Tvůj svatý, konajíce památku přesvatého umučení téhož Krista, Syna tvého, Pána našeho, jakož i z mrtvých vstání a slavného na nebe vstoupení jeho: přinášíme přejasně velebnosti Tvé z darů a údělů Tvých obět † čistou, obět † svatou, obět † neposkvrněnou, chléb † svatý života věčného a † kalich spásy ustavičné.

Rač na ně milostivou a jasnou tváří shlédnouti a je sobě oblíbiti, jako Jsi ráčil si oblíbiti dary sluhy svého Abela spravedlivého a obět arcioťce našeho Abrahama, i tu, kterou Ti podal velekněz tvůj Melchisedech, žertvu svatou, neposkvrněnou obět. — Pokorně pro-

síme Tebe, všemohoucí Bože, dej tuto obět donést rukama anděla svého na vznešený oltář svůj, před obličej božské Velebnosti své, abychom, kteříkoliv účastenství oltáře tohoto majíce, svatosvaté tělo † a krev † Syna tvého přijímati budeme, všelikým požehnáním nebeským a milostí naplněni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

(Vzpomínka na zemřelé):

Rozpomeň se také, Pane, na služebníky a služebnice Své N. a N., kteří nás předešli se znamením víry a spí spánek pokoje. Račiž, prosíme, Pane, jim i všem v Kristu odpočívajícím popřáti místa občerstvení, světla i pokoje. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen. — I nám, hříšníkům, služebníkům svým, ve množství slitování tvého se důvěřujícím, račiž uděliti podíl nějaký a společenství s tvými svatými apoštoly a mučedníky: s Janem, Štěpánem, Matějem, Barnabášem, Ignácem, Alexandrem, Marcellinem, Petrem, Felicitou, Perpetuou, Hátou, Lucií, Anežkou, Cecilií, Anastasií, a se všemi svatými tvými, v jejichž společnost ne dle zásluh našich, ale dle slitování svého nás, prosíme, uvésti račiž. Skrze Krista, Pána našeho. Skrze něhož všecko toto dobré, Pane, vždy tvoříš, † posvěcuješ, † oživuješ, † žehnáš a nám uděluješ.

Skrze † něho, a s † ním i v † něm jest

Tobě, Bohu Otci † všemohoucímu v jednotě
Ducha † svatého všeliká čest a sláva po
všecky věky věkův.

O.: Amen.

K.: Modleme se. Spasitelnými příkazy na-
pomenuti a božským naučením vzdělání jsouce
osmělujeme se volati: Otče náš, jenž jsi na
nebesích! Posvěť se jméno Tvé. Přijď krá-
lovství Tvé. Buď vůle Tvá jako v nebi tak i
na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes.
A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme
našim vinníkům. A neuvod' nás v pokušení. Ale
zbav nás od zlého.

O.: Amen.

K.: Zbav nás, prosíme, Pane, všeho zlého,
minulého, přítomného i budoucího a na pří-
mluvu blahoslavené a slavné vždy panny, Boho-
rodičky Marie a svých blahoslavených apo-
štolů, Petra a Pavla, Ondřeje i všech svatých,
uděl milostivě pokoje za dnů našich, abychom
příspěním milosrdenství tvého hříchu vždy byli
prosti a přede vším soužením bezpečni. Skrze
téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého,
jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě
Ducha svatého Bůh po všecky věky věkův.

O.: Amen.

K.: Pokoj Páně buď vždycky s vámi.

O.: I s duchem tvým.

(Kněz spouští částečku sv. hostie do kalicha):

Toto smíšení a posvěcení těla a krve Pána našeho Ježíše Krista budiž nám přijímajícím k životu věčnému. Amen.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl svým apoštolům: Pokoj vám zůstavuji, pokoj svůj vám dávám, nehleď na mé hříchy, ale na víru své církve a rač ji podle vůle své udělit pokoj a jednotu, jenž jsi živ a kraluješ Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi z vůle Otce za spolupůsobení Ducha svatého svět oživil, zbav mne tímto svaťosvatým tělem a krví svou všech mých nepravostí, jakož i všeho zlého; učíš také, abych lpěl vždy na tvých příkazech, a nedopusť, abych se kdy od tebe odloučil, Jenž s tímž Bohem Otcem a Duchem svatým živ jsi a kraluješ Bůh na všechny věky věkův. Amen.

Požívání těla tvého, Pane Ježíši Kriste, které já nehodný přijímati se osměluji, ať není mi k odsouzení a zavržení, ale pro milost tvou budiž mi na ochranu duše i těla a vyléčení

jich, Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého, Bůh po všecky věky věkův. Amen.

Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu. Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má. — Pane, nejsem hoden... Pane, nejsem hoden... Tělo Pána našeho Ježíše Krista † zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Čím se odplatím Hospodinu
za všechno, co prokázal mi?
Kalich díků za spásu zdvihnu,
a jméno Páně budu vzývat.
Chválit a vzývat budu Hospodina,
a tak nepřátel svých budu zbaven.

Krev Pána našeho Ježíše Krista † zachovej duši mou k životu věčnému. Amen. — Co jsme ústy požili, ó Pane, čistou duší podržme a z daru časného staniž se nám lék věčný.

Tělo tvé, Pane, které jsem přijal a krev, kterou jsem pil, přilni k útrobám mým a dej, by ve mně nezůstala poskvrna nepravostí, ježto mě čisté a svaté občerstvily svátostí, Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

(Communio na straně epištolní):

Kdykoliv jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěslujete, dokavad nepřijde. Proto

kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozeznává těla Páně. Aleluja.

K.: Pán s vámi.

L.: I s duchem tvým.

K.: Modleme se. Učiň, prosíme, Pane, bychom nasyceni byli věčným požíváním božství tvého, jež dočasné přijímání vzácného těla a krve tvé předobrazuje, Jenž jsi živ a kraluješ . . .

L.: Amen.

K.: Pán s vámi.

O.: I s duchem tvým.

K.: Jděte, jest po mši.

O.: Bohu díky.

Nechať se líbí Tobě, svatá Trojice, služba poddanosti mé, a dej, aby ta oběť, kterou jsem já nehodný před očima velebnosti Tvé vykonával, příjemná byla tobě, mně pak i všem, za které jsem ji obětoval, pro milosrdenství tvé ke smíření prospěla. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

K.: Požehnej vás všemohoucí Bůh, Otec † i Syn i Duch svatý.

O.: Amen.

(Poslední evangelium):

K.: Pán s vámi.

O.: I s duchem tvým.

K.: Počátek svatého evangelia podle svatého Jana (1, 1—14).

O.: Sláva tobě, Pane!

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh bylo Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci povstaly skrze ně, a bez něho nepovstalo nic (z toho), co povstalo. V něm byl život, a ten Život byl světlem lidí, a Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala. Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan; ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, by všichni uvěřili skrze něho. On nebyl světlem, nýbrž přišel, aby svědectví vydal o Světle. Bylo však Světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Na světě byl, a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali! Kolikoli však jej přijali, dal jim moc stát se dítkami Božími, těm (totiž), kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jako jednorozenného od Otce, plného milosti a pravdy.

O.: Bohu díky.

Bohonosný průvod po mši sv.

Po mši sv. kněz odkládá kasuli a manipl, obléčí se v pluvíál, okuřuje (kleče) třikráte velebnou Svátost. Poté jáhen klade mu na ramena obdélnou roušku (velum) a kleknuvšímu na nejvyšší stupeň oltáře podává velebnou Svátost v monstranci (ostensoriu). Kněz vstává, přistupuje k oltáři a drže velebnou Svátost před sebou obrací se k lidu. (Na Moravě počíná kněz stojící prostřed oltáře čelem k lidu zpívati: *Člověk jeden učinil večeri velkou a sbor pokračuje: a k ní pozval mnohých a vyslal sluhu svého v době večere, — by řekl všechněm pozvaným, — aby přišli, — že již všechno jest hotovo. Aleluja.*) Kněz kráčí s velebnou Svátostí pod „nebesy“ (baldachynem); dva akolyté ji okuřují. Všichni v průvodu jdou s hlavou obnaženou, s hořícími svícemi v ruce a zpívají. V Čechách *Pange lingua...* atd. jako výše na str. 5. Kněz nebo duchovenstvo jej začíná. (Na Moravě bývá zpíván cestou k oltáři chvalozpěv *Verbum supernum prodiens...* jako výše na str. 10. n.) Možno však zpívati i jiné chvalozpěvy (*Sacris sollemniis...* jako na str. 8, *Požehnán buď Hospodin...* jako na str. 73, nebo *Velebí duše má Hospodina...* jako na str. 27), nebo vůbec píseň k svátostnému Spasiteli.

U oltáře I.

Kněz postaví velebnou Svátost na oltář, okouří ji a klečí, zatím co sbor zpívá toto moteto (nebo slohu z písně o velebné Svátosti):

Já jsem chléb živý, — který s nebe sestoupil; — bude-li kdo jísti z chleba toho, — živ bude na věky. Aleluja.

Kněz nasype kadidla a jáhen pomodliv se „Očisti srdce mé . . . a dostav od kněze požehnání jako výše na str. 93. zpívá: Pán s vámi.

L.: I s duchem tvým.

Evangelium podle svatého Matouše
(26, 26—29).

L.: Sláva tobě, Pane.

Když pak večeřeli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej a dav učedníkům svým řekl: Vezměte a jezte: toto jest tělo mé. A vzav kalich, poděkoval a dal jim řka: Pijte z toho všickni, neboť toto jest krev má Nového zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů. Ale pravím vám: Od této chvíle nebudu píti z tohoto vinného kmene až do onoho dne, kdy jej budu píti s vámi nový v království Otce mého.

O.: Chvála tobě, Kriste.

Kněz políbí knihu se slovy jako výše na str. 94. a jáhen jej okouří.

V Čechách

kněz stoje před velebnou Svátostí zpívá:

V.: Chléb s nebe . . . Aleluja.

O.: Všechnu líbeznost . . . Aleluja.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám . . . jako na str. 28.

O.: Amen.

Poté kleče: Od hromobití a bouřky.

O.: Vysvobod' nás, Pane Ježíši Kriste.

V.: Sestup milosrdenství tvé na nás.

L.: Jak v tebe doufáme.

V.: Pane, vyslyš modlitbu mou.

L.: A volání mé k tobě přijď.

V.: Pán s vámi (kněz vstává).

L.: I s duchem tvým.

Modleme se. Prosíme tebe, všemohoucí Bože, abys ráčil na přímluvu svaté Rodičky Boží Marie, svatých andělů, arciohců, proroků, apoštolů, mučedníků, vyznávačů, panen, vdov i všech Tvých svatých nám stárou ochranu propůjčovati, tiché povětrnosti popřáovati, proti blesku a bouři na nás nehodné s nebe spásu svou vylévati a zlé mocnosti v povětrí, jež lidskému pokolení vždy škoditi hledí, mocnou pravicí svou přemáhati. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Kněz ještě stoje vkládá kadidlo, kleká, okuřuje veleb. Svátost, vstává, vystupuje na nejvyšší stupeň oltáře a dává lidu požehnání. Po něm zpívá sbor nebo lid dále chvalozpěvy udané výše.

Na Moravě

kněz kleče na nejnižším stupni oltáře zanotí antifonu: Hospodine králi, a sbor pokračuje: Bože Abrahamův, — rač nám dáti počasí příznivého — po vši tvářnosti země, — by věděl tento tvůj národ, že tys jeho Hospodin, Pán Bůh jeho. Aleluja.

V.: Živil je pšeničnou bělí. Aleluja.

L.: A medem ze skály nasýtil je. Aleluja.

K.: Hospodin dá počasí příhodného.

L.: A země vydá plody svoje.

K.: Pane, vyslyš modlitbu mou.

L.: A volání mé k tobě přijď.

K.: Pán s vámi.

L.: I s duchem tvým.

Kněz: Modleme se. Bože, jenž jsi nám . . .
jako na str. 28.

Bože, v němžto žijeme, hýbáme se a trváme, popřej nám jasného počasí (deště), bychom časnými prostředky dostatečně opatření jsouce tím snažněji statky věčné hledali. Skrze Krista, Pána našeho. *O.:* Amen.

Kněz okouří veleb. Svátost, vystoupí na nejvyšší stupeň oltáře, vezme velebnou Svátost do rukou a obrácen jsa s ní k lidu zanotí:

Ó naše spáso hostie,

Sbor zpívá dále:

jež brány ráje otvíráš,
boj nepřátelský krutý je,
dej síly, mocná naše stráž.

Kněz: Zněj Bohu Trojjedinému

Sbor: na věky věkův oslava;
on k životu nás věčnému
ved' do vlasti, kde ostává.

Amen.

Když sbor dozpíval, dává kněz velebnou Svátostí požehnání a kráčí k oltáři druhému. Cestou zpívá se chvalozpěv *Pange lingua*, nebo jiná píseň k svátostnému Spasiteli, jak bylo udáno na str. 108.

U oltáře II.

vše jako u prvního kromě těchto změn: Moteto: Tělo moje — vpravdě jest pokrm — a krev moje — vpravdě jest nápoj; — kdo požívá — moje tělo — a pije tuto moji krev — ve mně zůstává — a já v něm — zůstávám. Aleluja.

Evangelium podle svatého Marka
(14, 23—25).

A když jedli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal a dal jim a řekl: Vezměte, toto jest tělo mé. A vzav kalich, poděkoval a dal jim, — a pili z něho všichni — a řekl jim: „Toto jest krev má Nového zákona, která se vylévá za mnohé. Amen pravím vám: Již více nebudu píti z tohoto plodu vinného kmene až do dne, kdy jej budu píti nový v království Božím.

V Čechách po evangeliu:

K.: Chléb nebeský dal jim. Aleluja.

L.: Chleba andělského požíval člověk.
Aleluja.

Modlitba za pohodu.

Modleme se. Odpuť, ó Pane, odpuť lidu svému a nedej, bychom protivenstvími, válkou,

nemocemi, bouřemi nebo nebezpečími svírání byli my, jež jsi předrahým tělem a krví Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista vykoupiti ráčil. Skrze téhož Krista Pána našeho.

O.: Amen.

Na Moravě kněz po sv. evangeliu zanotí: Potírej a sbor pěje dále: Pane náš — mocné útoky — nepřátel všechněch — na církev tvou svatou — a rozpraš je všechny — velkou silou svojí — by poznali, že tu není jiného, — by bojoval za nás — jenom ty, Pán a Bůh náš. Aleluja.

K.: Chléb s nebo dal jsi jim. Aleluja.

L.: Všechnu líbeznost . . .

K.: Nechť se zardí tváře jejich.

L.: A klanějí se tobě, Pane.

K.: Pane, vyslyš . . . Pán s vámi . . .

Modleme se. Bože, jenž jsi nám . . . vykopení. — Všemohoucí věčný Bože, v jehož ruce jsou všechny mocnosti a veškera práva všech království, shlédni dobrotivě ku pomoci křesťanům, aby zástupy nevěřících, které na svou násilnost spoléhají, mocnou pravicí tvou byly potřeny. Skrze Krista, Pána našeho.

L.: Amen.

Kněz obrácen jsa s velebnou Svátostí v rukou k lidu zanotí:

Svátosti té neskonalé

Sbor: čiňme vroucí poklonu,

ustup řádstvo zastaralé
Novému teď zákonu,
síle smyslů nedozralé
sejmi víra záclonu.

Kněz: Otce, Syna po oboru

Sbor: ctěme vroucí útrobou,
rozléhej se k nebes dvoru
chvála slavnou způsobou,
buď i Duch ctěn od svých tvorů,
jenž pochází od obou.

Amen.

Po požehnání cestou ke III. oltáři zpívá se Chval
Sione Spasitele jako výše na str. 15.

U oltáře III.

vše jako u prvního kromě těchto změn: Moteto:
Ó jak vlídná jest, — Hospodine — laskavost
tvoje, — jenžto chtě sladkost svou ukázat, —
jakou synům svým dáváš, — chlebem přela-
hodným, — jenž s nebe sestoupil, — ty, kteří
lační, sytíš dobrem, — pohrdající bohatce —
však s prázdnou propouštíš. — Aleluja.

Evangelium podle svatého Lukáše

(22, 14—22).

Za onoho času, když přišla hodina, Ježíš za-
ujal místo za stolem a dvanácte apoštolů s nim.
I řekl jim: S toužebností jsem žádal tohoto
beránka jísti s vámi prve než bych trpěl;

neboť pravím vám, že již nebudu ho více jísti, dokavad se nenaplní v království Božím. A pojav kalich díky učinil a řekl: Vezměte to a rozdělte mezi sebe, neboť pravím vám, že nebudu více píti z plodu vinného kmene, dokud nepřijde království Boží. A vzav chléb, učinil díky a rozlámav jej dal jim řka: Toto jest tělo mé, které se za vás vydává; to čiňte na mou památku. Taktéž vzal kalich po jídle a řekl: Tento kalich jest nová úmluva v mé krvi, která se za vás vylévá.

V Čechách po evangeliu:

K.: Živil je pšeničnou bělí. Aleluja.

L.: A medem ze skály nasýtil je. Aleluja.

Modlitba za pohodu:

Modleme se. Všemohoucí Bože, pokorně vzýváme slitovnost a dobrotu tvou, rač nám žehnati, nás navštěvovati a deštěm zavlažovati polní úrodu a pozemky služebníků Svých; rač od nás škodlivé vichřice a bouřky odvraceti, povodně zastavovati, zhoubnou činnost zlého nepřítele zapuzovati, zdravé povětrí propůjčovati, jakož i v míru a pokoji před nepřátelským pustošením chrániti nás, jež jsi tělem a krví Syna svého od věčné smrti vykoupil. Skrze téhož Krista, Pána našeho.

O.: Amen.

Na Moravě kněz po evangeliu zanotí: Rač dát pokoje a sbor pěje dále: Pane, za dnů našich — neboť není jiného, — by bojoval za nás, — jenom ty, Pán a Bůh náš. — Aleluja.

K.: Chléb s nebe dal jim. Aleluja.

L.: Chleba andělského požíval člověk. Aleluja.

K.: Budiž pokoj ve tvém opevnění.

L.: Blahobyť ve tvých palácích.

K.: Pane, vyslyš ... Pán s vámi ...

Modleme se. Bože, jenž jsi nám ... Bože, původce svatých žádostí, správných rad a spravedlivých skutků, dej služebníkům svým ten pokoj, kterého svět dáti nemůže, aby srdce naše tvých přikázání byla dbalá, hrůzy nepřátelské prchly a časy pod tvou ochranou pokojné zavítaly. Skrze Krista, Pána našeho.

L.: Amen.

Kněz obrácen jsa s velebnou Svátostí v rukou k lidu zanotí:

Aj, chléb svatých nebešfanů,

Sbor: stal se stravou pozemšfanů,
pravým chlebem dítek v Pánu,
nelze dát ho hříšníkům.

Kněz: V předobrazech naznačený,

Sbor: Isák v obět připravený,
beránek náš předurčený,
mana, daná praotcům.

Kněz: Pastýři náš, chlebe pravý,
Sbor: Jezu, buď k nám shovívavý,
nenechej nás bez potravy,
dej nám spatřit svojí slávy
v zemi věčně živoucích.

Po požehnání cestou ke IV. oltáři zpívá se chvalo-
zpěv „Buď dnes ke slavnosti“ (Sacris sollem-
niis.... viz výše na str. 8), nebo jiná přiměřená
píseň.

U oltáře IV.

vše jako u prvního s těmito změnami: Moteto:
Ó posvátná hostino, při které Krista přijí-
máme, památku na jeho utrpení slavíme, mysl
naše bývá naplňována milostí a dostává se
nám závdavku příští slávy. Aleluja. (Na Moravě
bývá zpíváno totéž moteto jako u oltáře III.)

Evangelium podle svatého Jana (6, 56—59).

Za onoho času řekl Ježíš zástupům židov-
ským: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev
má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije
mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako
mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze
Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze
mne. Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil,
ne jako otcové vaši jedli manu a zemřeli.
Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.

V Čechách po evangeliu:

K.: Vydáváš chléb ze země. Aleluja.

L.: A víno obveselující srdce člověka. Aleluja. — atd. atd.

Modlitba za pohodu:

Modleme se. Ó Bože, jenž jsi jedinou a drahocennou obětí těla svého hříchů celého světa sejmouti ráčil, prosíme tebe, nakloň milostivě lid svůj k sobě, aby od všelikého nebezpečí tělesného i duševního sprostěn a proti viditelným i neviditelným nepřátelům chráněn jsa, žádané jasné povětrnosti, hojné úrody, jakož i pokojných časů dosáhl, a ve všech věcech milosti požehnání tvého zakoušel, Jenž jsi živ a kraluješ po všecky věky věkův, Amen.

Po té modlitbě kněz okuřuje veleb. Svátost a dává jí požehnání. Postaviv ji na oltář ještě u čtvrtého oltáře počíná zpívati: *Te Deum laudamus.*

Tento chvalozpěv se zpívá cestou do kostela.

Tě Boha chválíme, tě Pána vyznáváme.

Tě věčného Otce ctí veškerá spolu země.

Tobě všichni andělé, ráj nebes a mocnosti
všechny,

sbor cherubů a serafů vždy zpívají hlasem
zvučným:

Svatý, svatý, svatý Hospodin Pán Bůh zástupů.
Nebesa i země jsou tvé velebné slávy plny.
Sbor apoštolů přeslavný tebe chválí,
i velký počet proroků velebí.

Těž mučedníků vojsko tě chválí bělostné,
a po veškerém světě vyznává svatá církev.

Otce nesmírné velebnosti,
jediného tvého Syna, cti nejvýš hodného.
Ducha také Utěšitele svatého.
Králi přeslavný, Kriste!
Ty Boha Otce jsi vpravdě věčný Syn.
Tys vykoupil nás, přijav tělo člověka a nebál
ses života panenského.
Ty osten smrti jsi přemohl a takto otevřels
svým věrným království nebes.
Ty na pravici Boží sedíš, ve slávě Otcově.
Pevně věříme, soudit že přijdeš.
My tebe prosíme, věrným sluhům rač přispěti,
jež jsi svou předrahou vykoupil krví.
Dejž, bychom též k tvým svatým připočtení
byli v slávě věčné.
Spas, Hospodine, národ svůj a požehnej dě-
dictví svému!
A panuj nad ním a jej vyvyš nade všechny věky!
Dni všeliké tobě dobrořečíme.
A chválíme jméno tvé přesvaté na věky věkův.
Rač, Hospodine, ve dni tomto nás ochraňovat
ode všech hříchů!
Ó Pane, smiluj se nad námi, ó smiluj se nad
námi!
Tvé milosrdenství budiž, ó Pane, nad námi,
jakž pevně jsme doufali v tebe.
Ó Pane, v tebe jsem doufal, ať nejsem nikdy
zahanben!

(Podle Orlova kancionálu na str. 581—587.)

Na Moravě kněz po evangeliu zanotí: Rač odvrátiti hněv svůj a sbor zpívá dále: Pane a Bože svatý, — a dej se uchlácholit — nad hříchy mnohými — národa svého — neb jsi přísahal — při sobě samém — svatý Bože, — svatý Silný, — svatý a Nesmrtelný — smiluj se nad námi, jenž byl jsi mučen za nás, — Jezu Kriste — smiluj se nad námi. Aleluja.

K.: Vydávaš chléb ze země. Aleluja.

L.: A víno obveselující srdce člověka. Aleluja.

K.: Sestup milosrdenství tvé na nás.

L.: Jak v tebe doufáme.

K.: Pane vyslyš ... Pán s vámi ...

Modleme se. Bože, jenž jsi nám ... Račiž, ó Pane, smilováním svým pouta hříchův našich rozvázati a na přímluvu blahoslavené Marie Panny a svatých všech nás služebníky, naše dobrodince a naše místa ve vší svatosti zachovati; rač všechny naše přátele, příbuzné a známé od hříchů očistiti a ctnostmi ozdobiti; popřej nám pokoje a stálého zdraví, odvráť od nás nepřátele viditelné i neviditelné, zapuď žádosti tělesné; uděl příznivého počasí a úrody, rozněť v srdcích přátel i nepřátel našich oheň své lásky; rač farnost naši se všemi obyvateli ode všeho moru, nákazy a zloby nevěřících bez pohromy zachovati a všem věřícím živým i zemřelým v zemi živoucích ži-

vota a pokoje věčného popřátí. Rač, svatého Otce N. N., velepastýře našeho N. N. a všechny duchovní i světské vrchnosti jakož i všecken lid křesťanský ode všeho protivenství chrániti, a požehnání tvé budiž s námi vždycky. Skrze Krista, Pána našeho. — *L.*: Amen.

Kněz s monstrancí v rukou zanotí nad lidem: Ó Posvátná hostino a sbor zpívá dále: Při níž Krista přijímáme, atd. jako výše (moteto). Poté kněz počíná zpívati: Bože, chválíme tebe a sbor pokračuje cestou do kostela. Možno také zpívati lidové Bože, chválíme tebe (Kancionál olom.). U dveří chrámových dává kněz opět veleb. Svátostí požehnání.

1. Bože, chválíme tebe, Pane, moc tvou velebíme, - kterou zná zem i nebe, - skutkům tvojim se divíme; - když se v světě vše mění, ty sám jsi bez proměny.
  2. Vše, co jen chválit může: cherubíni, serafíni, - chválí tě, velký Bože, - nebe, země, měšťtěníni; od všech býváš nazýván: „Svatý, svatý, svatý Pán.“
  3. Svatý Pán Bůh Sabaoth, - svatý, jenž řídí národy, - jenž pomáhá z bíd a psot; - nebe, zem, povětrí, vody - plny jsou cti, chvály tvé, - neb vše dílem tvojim je.
12. Pane, smiluj, smiluj se, buď s námi tvé požehnání; - oč tě prosíme, staň se podle našeho doufání; kdo v tě doufá samého, - neopustíš žádného.

(Olomoucký kancionál str. 205 n.)

V kostele.

Kněz postaviv veleb. Svátost na oltář a sestoupiv před nejnižší stupeň jeho zpívá:

Dobrořečme Otci i Synu i Duchu svatému.

L.: Chvalme a vyvyšujme ho na věky.

Modleme se. Bože, jehož milosrdenství jest bez počtu a dobroty nekonečný poklad, nej-
světější Velebnosti tvé za udělené dary díky
vzdáváme a tvou ustavičnou Milostivost pro-
síme, abys těch, jichžto prosby splňuješ, nikdy
neopouštěl, ale k odměnám věčným je při-
pravil. Skrze Krista, Pána našeho. *L.:* Amen.

K.: Pomoc Boží zůstávej vždycky s námi.

L.: Amen.

Sbor zpívá dvě poslední slohy chvalozpěvu Pange
lingua: 1. Tantum ergo a 2. Genitori Genitoque
(Svátosti té neskonale... atd.)

Chléb s nebe. *K.:* Modleme se. Bože, jenž
jsi nám... Potom udělí obvyklým způsobem sv.
požehnání. (Na Moravě při příchodu do kostela
hned dvě slohy chvalozpěvu Tantum ergo a Ge-
nitori... atd.)

Sexta (Hodinka šestá).

Otče náš... (potichu). Zdravas Maria...
(potichu).

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi prospěš.

Sláva Otci i Synu . . . Jako byla . . . Amen.
Aleluja.

Chvalozpěv:

1. **Ó** správce mocný, pravdivý,
Bože, jenž řídíš věci běh,
Dáš jitru skvělou září plát
A ohněm nítíš poledne.
2. **U**hasiž sváru plameny,
A škodlivý žár odejmi,
Propůjči tělům zdraví dar
A srdcím opravdový mír.
5. **Buď** sláva tobě, Ježíši,
Jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
po všechn věčných věků čas.
Amen.

Antif.: Sladký jest chléb.

Žalmu 118. šestá část.

Duše má prahne po pomoci tvojí,
důvěřujiť velmi tvému slovu.
Zemdlely oči mé touhou po tvém výroku
řlkajíce: „Kdy as potěšíš mne?“
Ačkoli jsem jako měch kožený v jíní,
ustanovení tvých nezapomínám.
Jak bude dlouhý život sluhy tvého?
Kdy budeš soud činit nad mými nepřáteli?

Vyprávěli mi nešlechtníci bajky;
ty však nejsou jako zákon tvůj.
Všecka přikázání tvá jsou pravda;
bez důvodu mne pronásledují, pomoz mi.
Bezmála již ubili mne na zemi,
já však neopustil jsem tvých rozkazů.
Podle milosrdenství svého mne obživ,
abych šetřil výpovědí úst tvých.
Na věčné časy, ó Hospodine,
slovo tvoje trvá na nebesích.
Rod od rodu trvá věrnost tvoje;
jak jsi založil zemi, v tom stavu zůstává.
Dle tvého zařízení trvá den,
neboť všecky věci slouží tobě.
Kdyby zákon tvůj nebyl mým rozjímáním,
dávno byl bych zahynul ve své bídě.
Na věky nezapomenu práv твоjich,
neboť jimi dodáváš mi života.
Tvůj jsem já, rač mi pomoc poskytnouti,
nebo přikazy tvé vyhledávám.
Číhají na mne bezbožní, aby mne zničili,
já však tvé výpovědi mám na zřeteli.
Všeho i nejlepšího vidím konec;
toliko zákon tvůj rozměrů je nesmírných.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Žalmu 118. část sedmá.

Ó jak miluji zákon tvůj, Hospodine!
je mým celodenním rozjímáním.

Nad mé odpůrce moudřejším činiš mne slo-
vem svým,
ježto mám je ustavičně před sebou.
Nade všecky své učitele jsem zmoudřel,
ježto tvé výroky jsou mým rozjímáním.
Nad starce stal jsem se rozumnějším,
ježto rozkazy tvé vyhledávám.
Od každé cesty zlé zdržuji své nohy,
abych se zachoval podle slov tvých.
Od práva tvého se neuchyluji,
protože ty mně zákon vštěpuješ.
O jak sladké jsou hrdlu mému tvé řeči!
Sladší nežli med jsou mojim ústům.
Z přikázání tvých jsem rozumu nabyl,
že nenávidím všelike cesty hříchu.
Svítilnou mým nohám je tvé slovo,
ano, je světlem stezkám mojim.
Přisáhl jsem — a to také plním —
že budu šetřiti spravedlivých tvých řádů.
Sklíčen jsem přenáramně, Hospodine;
obživ mne podle své přípovědi.
Svobodnou obět mých úst mile přijmi, Pane,
a svým právům rač mne vyučovat.
Duši svou na jazyku mám ustavičně,
ale zákona tvého jsem nezapomněl.
Hříšníci osidlo na mne poličují,
já však s rozkazů tvých nezbloudil jsem.
Jakožto dědictví slov tvých jsem ujal se na
věky.
neboť radostí jsou srdce mého.

**Nakloňuji své srdce, bych činil tvé rozkazy
na věčné časy, abych odměněn byl.**

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Žalmu 118. část osmá.

**Nešlechetníky mám v nenávisti,
protože tvůj zákon miluji.
Pomocníkem mým a ochráncem ty jsi,
ve slovo tvé nade všecko doufám.
Odstuptež ode mne zlomyslníci;
bádati budu v příkazech Boha svého.
Ujmi se mne dle výroku svého, bych živ byl,
ať nejsem zklamán v tom, že naději mám.
Pomáhej mi, abych zachován byl,
a měl tvá ustanovení na mysli vždycky.
Pohrdáš všemi, kdož od práv tvých odstupují,
neboť jest nespravedlivé smýšlení jejich.
Za zrádce pokládám všechny hříšníky světa;
a proto miluji tvá nařízení.
Protkni tělo mé bázní před tebou,
neboť soudů tvých se bojím.
Činil jsem podle práva a spravedlnosti,
nedej mne mým utiskovatelům.
Zastaň se sluhy svého k štěstí jeho,
aby mne zpupní neutlačovali.
Zemdlely oči mé touhou po tvé spáse,
po tvé spravedlivé přípovědi.
Nalož se svým sluhou podle své milosti,
a svým ustanovením mne nauč.**

Služebník tvůj jsem já, rač mi rozum dáti,
abych poznal tvoje výpovědi.

Čas jest, abys jednal, Hospodine,
neboť rozmetali již tvůj zákon.

Proto miluji tvá nařízení
více nežli zlato a drahý kámen.

Proto se spravuji všemi předpisy tvými;
každé cesty hříšné nenávidím.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Antif.: Sladký jest chléb Kristův, rozkoše
skýtá králům. Aleluja.

Kapitola: Kdykoliv totiž jíte chléb tento a
pijete kalich, smrt Páně zvěstujete, dokavad
nepřijde. — *O.:* Bohu díky.

Odpověď krátká: Živil je pšeničnou bělí.
Aleluja. Aleluja. Živil je pšeničnou bělí. Ale-
luja. Aleluja.

V.: A medem ze skály nasýtil je. Aleluja.
Aleluja. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Živil je pšeničnou bělí. Aleluja. Aleluja.

V.: Vyvozuješ ze země chléb. Aleluja.

O.: I víno, aby veselilo srdce lidí. Aleluja.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám v podivu-
hodné svátosti zůstavil památku umučení svého,
popřej nám, prosíme, abychom velebili svatá
tajemství těla tvého i krve tvé, a stále v sobě

znamenalí ovoce tvého vykoupení, Jenž jsi živ
a kralujes s Bohem Otcem v jednotě Ducha
svatého Bůh po všecky věky věkův.

O.: Amen.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu. — *O.:* Bohu díky.

V.: Duše věrných zemřelých pro milosrden-
ství Boží ať odpočívají v pokoji.

O.: Amen.

N o n a (Hodinka devátá).

Otče náš (potichu). Zdravas Maria ..
(potichu.)

V.: Bože, měj na paměti mou pomoc.

O.: Hospodine, pomáhat mi pospěš!

Sláva Otci ... Jako byla ... Amen. Aleluja.

Chvalozpěv.

1. **Ó** Bože, hybná sílo všech,
Sám v sobě nepohnutelný,
Jenž dobám světla denního,
Jak postupovat určuješ.
2. **P**opřej nám světla u večer,
V němžto už život nezniká,
Však smrti svaté v odměnu
Pověčná sláva nastává.

3. **Buď sláva Tobě, Ježíši,
Jenž z Panny jsi se narodil,
Otcí i Duchu svatému
Po všecken věčných věků čas.
Amen.**

Antif.: Tomu, kdo zvítězí, dám.

Žalmu 118. část devátá.

**Podivu hodny jsou výpovědi tvoje;
proto zabývá se jimi duše má.
Výklad výroků tvých osvěcuje,
poznání zjednává lidem prosté myslí.
Ústa svá otvírám a popadám dechu,
nebo přikázání tvých jsem žádostiv.
Popatři na mne a smiluj se nade mnou
dle práva těch, kteří milují tvé jméno.
Kroky mé spravuj podle výroku svého,
ať žádná nepravost nade mnou nepanuje.
Vysvobod mě od útisků lidí,
abych dbáti mohl příkazů tvých.
Vyjasni tvář svou na svého služebníka,
a svým ustanovením mne vyuč.
Proudy slz mé oči prolévají,
že lidé neostříhají zákona tvého.
Spravedlivý jsi, ó Hospodine,
a také spravedlivé jsou tvé soudy.
Příkazy, které jsi dal, jsou spravedlivé,
jsou i nade všecko spolehlivé.
Jsem až zvadlý, jak se rozhorluji,**

že zapomněli tvých slov moji nepřátelé.
Osvědčená je řeč tvá dokonale;
a proto služebník tvůj miluje ji.
Chlapec já jsem a opovržený;
ale tvých ustanovení nezapomínám.
Spravedlnost tvá je spravedlnost věčná
a tvoje zákonodárství věčná pravda.
Útrapy a nátisk mne sice stíhají,
avšak tvé příkazy jsou mým rozjímáním.
Spravedlnost jsou výroky tvé na věky;
uděl mi poznání, abych živ být mohl.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .

Žalmu 118. část desátá.

Volám celým srdcem svým: „Vyslyš mne,
Pane!“

Ustanovení tvá vyhledávám.
Volám k tobě, zjednej mi vysvobození,
abych ostříhal tvých přikázání.
Záhy před svítáním volávám,
neboť ve tvá slova velmi doufám.
Oči mé obracejí se k tobě před jitem,
abych rozjímal o tvých výpovědích.
Hlas můj slyš dle své milosti, Hospodine,
a dle svých ustanovení mne obživ.
Kteří mne tísní, blíží se k nepravosti,
od tvého zákona však vzdalují se.
Blízko jsi ty, Hospodine,
a všechny cesty tvé jsou pravda.

**Záhy poznal jsem z tvých výpovědí,
že jsi založil je na věčné časy.
Viz mé utrpení a vysvobod mne,
neboť na zákon tvůj jsem nezapomněl.
Zastaň se mne v při mé a vysvobod mne;
pro svou přípověď rač mne obživiti.
Daleko jest od hříšníků spása,
nebo tvých ustanovení nehledají.
Milosrdenství tvého je mnoho, Pane;
dle svého práva rač mne obživiti.
Mnoho je těch, kteří honí mne a tísní;
od tvých však rozkazů se neuchyluji.
Patřím na věrolomce a chřadnu,
protože nevšímají si tvých řečí.
Viz, že tvé příkazy miluji, Hospodine;
podle milosrdenství svého mne obživ.
Podkladem tvých zásad pravdivost jest,
na věky trvá tvůj každý soud spravedlivý.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému . . .**

Žalmu 118. část jedenáctá.

**Knížata bez příčiny mne pronásledují,
ačkoli slov tvých bojí se mé srdce.
Raduji se z tvojich výpovědí,
jako ten, kdo našel kořist hojnou.
Nepravost v nenávisti, v ošklivosti mám,
ale zákony tvé miluji.
Sedmkrát za den chválu vzdávám tobě
pro tvé spravedlivé rozsudky.**

**Pokoj hojný mají, kdož milují zákon tvůj,
jakýkoliv úraz jich nepotká.
Očekávám spásy tvé, Hospodine,
a tvá přikázání miluji.
Duše má zachovává výroky tvé,
neboť má je v lásce veliké.
Dbám tvých příkazů a výpovědí,
neboť všechny cesty mé před tebou jsou.
Přibliž se prosba má před tebe, Hospodine;
dle svého slova poznání mi uděl.
Dojdiž má žádost před obličej tvůj;
podle své přípovědi vysvobod mne.
Rty mé pronášeti budou chválu,
že mne učíš zásadám spravedlnosti.
Opěvovat bude můj jazyk tvůj výrok,
jsoutě všechny tvé příkazy spravedlivost.
Budiž ruka tvá mojí pomocnicí,
neboť zvolil jsem si tvá přikázání.
Toužím po tvé pomoci, Hospodine,
a tvůj zákon je mým rozjímáním.
Kéž jsem živ, abych chválit mohl tebe,
a tvé soudy kéž mi pomáhají!
Jestliže bloudím jako ztracená ovce,
hledati rač služebníka svého,
nebo příkazů tvých nezapomínám.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jako
byla na počátku . . .**

***Ant.:* Tomu, kdo zvítězí, dám manu skrytou
a jméno nové. Aleluja.**

Kapitola: Kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. — *O.:* Bohu díky.

Responsorium: Vyvozuješ ze země chléb. Aleluja. Aleluja. Vyvozuješ ze země chléb. Aleluja. Aleluja.

V.: A víno, by veselilo srdce lidí. Aleluja. Aleluja. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Vyvozuješ ze země chléb. Aleluja.

V.: Zjednal pokoj území tvému. Aleluja.

O.: A pšeničnou bělí tě sytí. Aleluja.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám v podivu. hodné svátosti zůstavil památku umučení svého, popřej nám, prosíme, abychom velebili svatá tajemství těla tvého i krve tvé, a stále v sobě znamenali ovoce tvého vykoupení, Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svátého Bůh po všechny věky věkův.

O.: Amen.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu. — *O.:* Bohu díky.

V.: Duše věrných zemřelých pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. — *O.:* Amen.

Otče náš . . . (potichu).

Závěrečná modlitba: Svatosvaté a nerozdílné Trojici . . . viz na str. 28.

Druhé nešpory.

(Na slavnost Božího Těla odpoledne.)

Všecko jako v prvních nešporách výše na str. 18. kromě *V.* po chvalozpěvu: Chléb s nebe dal jsi jim. Aleluja. *O.*: Všechnu líbeznost . . . . Aleluja. *Antifona k „Magnificat“*: O svatá hostino . . . jako výše na str. 117.

V pátek po Božím Těle

modli se všecko jako na slavnost samu kromě těchto změn:

V I. nokturnu.

Z první knihy Královské.

Čtení I. (2, 27—29).

I přišel muž Boží k Helimu a řekl mu: „Toto praví Hospodin: „Zda jsem patrně nezjevil se domu otce tvého, když byli v Egyptě otroky domu faraonova? A vyvolil jsem ho ze všech kmenů Israelových sobě za kněze, by vystupoval k oltáři mému, by zapaloval mi kadidlo a nosil efod přede mnou; dal jsem také domu otce tvého všecky oběti synů Israelových. Proč jste pokopali oběti mé a dary mé, které jsem přikázal obětovati ve chrámu? A proč více ctíš syny své než-li mne, že jíte prvotiny každé oběti Israele, lidu mého? Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost samu výše na str. 46.

Čtení II. (2, 30—33).

Proto praví Hospodin, Bůh Israelův: „Ano, řekl jsem, že dům tvůj a dům otce tvého přisluhovati bude před obličejem mým na věčné časy. Nyní však“ — praví Hospodin — „nikoliv, dokonce ne! Ale kdo slaví mne, toho oslavím; kdo však mnou pohrdá, tím bude pohrdáno. Hle, přicházejí dny, kdy utnu rámě tvé i rámě domu otce tvého, že nebude staršího v rodině tvé. Pak uzříš soka svého v chrámě a Israele ve všem štěstí; v rodině tvé však nebude staršího po všecky dny. Nicméně neodejmu zcela potomstva tvého od oltáře svého, ale to proto, by mdlely oči tvé a chřadla ti duše; avšak většina rodiny tvé zemře, až dojde mužného věku. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi,
O.: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost samu výše na str. 47.

Čtení III. (2, 34—36).

To pak bude ti znamením, co přijde na tvé dva syny Ofni a Fineesa: jednoho dne zemrou oba. A vzbudím si kněze věrného, který bude dle srdce mého a vůle mé činiti; tomu zbuduji pevný dům, a choditi bude přede mnou jakožto pomazaný můj po všecky dny. Stane se pak, že kdo zůstane z rodiny tvé, přijde,

aby před ním přednesl prosbu za stříbrňák a chlebovou placku říká: „Připusť mne, prosím, k některému kněskému úkonu, bych měl skývu chleba k jídlu. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost samu výše na str. 47.

Ve II. nokturnu.

Z řeči sv. Tomáše Akvinského.

Čtení IV.

Zbožnosti věřících tedy náleží slavnostně konati památku ustanovení svátosti, přinášející tolik blaha a podivu tolik hodné: bychom uctili nevýslovný způsob Boží přítomnosti ve viditelné svátosti, bychom chválu vzdali Boží moci, která v této svátosti činí tolik zázraků, jakož i proto, bychom vzdali povinné díky Bohu za dobrodiní tak spasitelné a tak líbezná. Avšak, ačkoli na zelený čtvrtek, kdy, jak známo, byla řečená svátost ustanovena, při mešní slavnosti zvláštní zmínka o jejím ustanovení se činí, přece všecka ostatní bohoslužba toho dne patří Kristovu utrpení, jehož úctou církev jest zaměstnána toho času. Ty pak Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium: Když večereři . . . jako na slavnost Božího Těla výše na str. 53.

Čtení V.

Aby tedy věřící lid celou bohoslužbou (jedné) slavnosti uctil ustanovení tak veliké svátosti, Urban IV., římský papež, zanícený úctou k této svátosti, zbožně přikázal všem věřícím slaviti památku řečeného ustanovení první čtvrtek po svatodušní oktávě, bychom my, kteří té svátosti ke své spáse užíváme postupem celého roku, památku na její ustanovení slavili zvláštním způsobem toho času, kdy Duch sv. srdce učedníků vyučil, aby plně poznali tajemství této svátosti. Neboť téhož času počali také věřící k této svátosti často přistupovati. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Resp.: Ježíš vzal po večeři kalich ... jako výše na str. 54. (na svátek Božího Těla).

Čtení VI.

Aby pak v řečený čtvrtek a v následujících osmi dnech památka toho spasitelného ustanovení byla konána s větší úctou a slavnost její byla skvělejší, místo hmotných podílů, dávaných v biskupských kostelích těm, kteří obcují církevním hodinkám nočním i denním, římský papež výše jmenovaný udělil s apoštolskou štědrostí duchovní odměny těm, kdož se osobně zúčastní v kostelích takových hodinek, aby tak věřící scházeli se dychtivěji a

četněji ke slavnosti tak velikého svátku. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Resp.: Já jsem chléb života . . . jako na Boží Tělo výše na str. 55.

Ve III. nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Jana.

Čtení VII.

Za onoho času řekl Ježíš zástupům židovským: „Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. A tak dále.

Z homilie sv. Augustina, biskupa.

Slyšeli jsme z evangelia slova Páně, která následují po předchozí řeči. Proto dlužno jest promluvili k uším i myslím našim, a dnes není to nevčasné; promluvití totiž o tělu Páně, které, jak říkal, dává jísti pro věčný život. Vyložil pak způsob tohoto dávání a daru svého, jakým způsobem dává tělo své jísti, když praví: „Kdo jí tělo mé a pije krev mou, ve mně zůstává a já v něm.“ Znamení, že někdo jedl a pil, toto jest: bydlí-li (v Kristu) a jest obydlen (od něho); přebývá-li (v něm) a jest (jeho) příbytkem; lpí-li (na něm), tak, že ho neopouští. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Resp.: „Kdo jí mé tělo . . . jako na Boží Tělo výše na str. 61.

Čtení VIII.

Tomu tedy nás naučil a na to nás upozornil tajemnými slovy, bychom byli v jeho těle pod jeho hlavou v údech jeho, požívající těla jeho, nezanechávající jednoty s ním. Avšak mnozí z přítomných nerozumějící mu pohoršili se; nemyslili totiž slyšíc tato slova leč na tělo, jakým sami byli. Apoštol však praví a má pravdu: „Smýšlení těla jest smrt“ (Řím 8, 6). Tělo své dává nám Pán jísti a smýšlení těla je smrt. Protože praví o svém těle, že v něm jest život věčný, ani tedy o tomto těle nesmíme smýšleti tělesně, jako vypravují tato slova: „Tu mnozí“ ne z nepřátel, ale z učedníků jeho „uslyševše to řekli: „Tvrdá jest ta řeč; i kdo ji může poslouchat?“ Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Resp.: Poslal mne živý Otec.... jako na slavnost Božího Těla výše na str. 62.

Čtení IX.

Jestliže učedníci za tvrdou pokládali tuto řeč, co nepřátelé? Přece však se slušelo, aby řečeno bylo, co nemělo býti ode všech pochopeno. Tajemství Boží mělo vzbuditi pozornost, ne odpor; tito však brzy odpadli, když Pán Ježíš Kristus takové věci mluvil. Neuvěřili tomu, jenž vyslovoval něco velikého a

těmi slovy nějakou milost zakrýval; ale jak chtěli, tak pochopili — jako lidé činívají: že mohl Ježíš anebo že se chystal Ježíš tělo, do kterého bylo Slovo oblečeno, jakoby na kusy rozkrájené rozdati těm, kteří v něho věří. Tvrdá jest, praví, tato řeč; kdo ji může poslouchati? Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Tebe, Bože, chválíme . . . jako výše na str. 63.

V sobotu po Božím Těle.

Všecko jako na slavnost samu kromě těchto změn:

V I. nokturnu.

Z první knihy Královské.

Čtení I. (3, 1—7).

Chlapec Samuel tedy přísluhoval Hospodinu pod Helim. Hospodin zřídka mluvil toho času, a vidění nebývalo časté. Jednoho dne spal Heli na obvyklém místě; — oči se mu kalily, že nemohl viděti — lampa Boží nebyla ještě zhašena; a Samuel spal v Hospodinově chrámě, kde byla Boží archa. I zavolal Hospodin: „Samueli!“ On odpověděl: „Tu jsem“; pak běžel k Helimu a řekl: „Tu jsem, neboť jsi volal na mne.“ Ten však odvětil: „Nevolal jsem; jdi zase a spi.“ Odešel tedy a spal. Hospodin zavolal podruhé: „Samueli!“

Samuel vstal. šel k Helimu a řekl: „Tu jsem, neboť jsi volal na mne.“ On však odpověděl: „Něvolal jsem tě, synu můj; jdi zase a spi.“ — Samuel totiž neznal ještě Hospodina, a řeč Hospodinova nebyla mu (dosud) zjevena. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost samu výše na str. 46.

Čtení II. (tamže 8—12).

Hospodin však opět zavolal „Samueli“ potřetí. Vstal tedy, šel k Helimu a řekl: „Tu jsem, neboť jsi volal na mne.“ I porozuměl Heli, že Hospodin volal na chlapce, a řekl Samuelovi: „Jdi a spi; a bude-li na tebe ještě volati, rci: „Mluv, Hospodine, nebo slyší služebník tvůj.“ Odešel tedy Samuel a lehl si na své místo. Tu přišel Hospodin, zastavil se a volal jako prve: „Samueli, Samueli!“ I řekl Samuel: „Mluv, Hospodine, neboť slyší služebník tvůj.“ Řekl tedy Hospodin Samuelovi: „Hle, já učiním věc v Izraeli, že každému, kdo o ní uslyší, zníti bude v obou uších. Toho dne vykonám proti Helimu vše, co jsem mluvil o domu jeho, od počátku až do konce. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 47.

Čtení III. (tamže 15—20).

Samuel pak spal až do rána, kdy otevřel dveře domu Hospodinova. Ostýchal se však oznámiti Helimu vidění. I povolal Heli Samuele a řekl: „Samueli, synu můj!“ On odpověděl: „Tu jsem.“ Pak se ho ptal: „Co je to, co ti Hospodin řekl? Prosím tě, netaj toho přede mnou. Bůh tě trestej a zase trestej, zatajíš-li přede mnou něco ze všech slov, která byla ti řečena.“ Oznámil mu tedy Samuel všechny ty řeči a netajil jich před ním. On pak odpověděl: „Je to Hospodin; co dobrého je před očima jeho, nechať učiní.“ Samuel pak rostl a Hospodin byl s ním; žádné ze všech slov jeho nepadlo na zemi. A poznal všecek Israel od Danu až po Bersabee, že Samuel je pravý prorok Hospodinův. Ty pak, Hospodine. smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 47.

Ve II. nokturnu.

Řeč svatého Jana Zlatoustého.

Čtení IV.

Nutno jest, nejmilejší, znáti zázrak tajemství, co jest a proč jest dán a jaký jest užitek jeho. Stáváme se jedním tělem: údy — praví — z masa jeho a z kostí jeho. Sledujme, jsouce

zasvěcenci, co jest řečeno. Abychom tedy stali se tím ne toliko láskou, ale i samou věcí zaměsme se do toho těla; ten účinek totiž má pokrm, který nám daroval chtěje ukázati touhu, kterou po nás má. Proto vmísil sám sebe do nás a tělo své do nás vpravil, bychom byli nečím jedním jakožto tělo s hlavou sloučené; tak totiž bývá s těmi, kteří vřele se milují. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Resp.: Když večeřeli . . . jako výše na str. 53.

Čtení V.

Jako lvi soptící oheň odstupujme tedy od onoho stolu, stavše se ďáblovi hroznými a v mysli uvažujícíce o své hlavě, jakož i o lásce, kterou k nám ukázal. Neboť rodiče sice dávají často děti jiným živiti; já však, pravil, ne tak, ale tělem svým živím a sebe sama vám předkládám chtěje, byste vy všichni byli urozeni a dávaje vám dobrou naději v budoucno; já totiž, který jsem dal sebe vám zde, mnohem spíše učiním tak v budoucím věku. Chtěl jsem se bratrem vaším státi, s tělem a s krví spojil jsem se k vůli vám; a opět vám dávám to tělo a krev, kterými stal jsem se vaším příbuzným. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 54.

Čtení VI.

Mějme tedy pozor sami na sebe, nejmiřejší, užívající takových dobrodiní; a když se nám bude chtít říci něco neslušného, nebo když budeme pozorovati, že nás uchvacuje hněv, nebo jiná jakákoliv podobná neřest, uvažme, čeho stali jsme se hodnými; ta myšlenka pak ať ovládne v nás nerozumná hnutí. Kteříkoli tedy stáváme se účastnými toho těla, kteříkoli okoušíme tu krev, pomysleme, že okoušíme toho, tenž vysoko sedí, blízko nezníčitelné moci, jemuž andělé se klanějí. Běda mně, kolik máme cest ke spáse! Učinil nás tělem svým, sdělil se s námi o tělo své; a z toho nic nás od zlého neodvrací. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 55.

Ve III. nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Jana.

Čtení VII.

Za onoho času řekl Ježíš zástupům židovským: „Tělo mé v pravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj.“ A tak dále.

Z homilie sv. Augustina, biskupa.

Jak jsme řekli, bratři, Pán zdůraznil při požívání těla svého a krve své, bychom v něm

zůstávali a on v nás. Zůstáváme v něm, když jsme údy jeho; on pak zůstává v nás, když jsme chrámem jeho. Abychom byli údy jeho, jednota nás spojuje; aby nás spojovala jednota, co jiného činí než láska? Láska pak Boží odkud? Zeptej se apoštola. Láska Boží, praví, rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, který jest nám dán. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 61.

Čtení VIII.

Tedy duch je to, co oživuje; neboť duch činí údy živými; nečiní však živými údů leč ty, které najde v těle, jemuž ten duch dodává života. Neboť duch, který jest v tobě, ó člověče, z něhož se skládáš, bys člověkem byl, zda oživuje úd, který najde od těla oddělený? Duchem tvým nazývám duši tvou. Duše tvá neoživuje údů leč ty, které jsou v těle tvém; odejmeš-li jen jeden úd, již nedostává života od tvé duše, protože není spojen s jednotou těla tvého. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 62.

Čtení IX.

To jest řečeno, bychom milovali jednotu a báli se odluky. Neboť ničeho se nemá

křesťan báti více než odloučenu býti od těla Kristova. Odloučí-li se totiž od těla Kristova, již není údem jeho; není-li údem jeho, není oživován duchem jeho. Kdokoli však, pravil apoštol, ducha Kristova nemá, ten není jeho. Duch tedy je to, co oživuje, tělo však nic neprospívá, Slova, která jsam já mluvil vám, duch a život jsou. Co to znamená: Duch a život jsou? Duchovně třeba je chápati. Pochopil's je duchovně? Duch a život jsou. Pochopil's je tělesně? I tak jsou ona duch a život, ale pro tebe nejsou. — *O.*: Bohu díky.

Tebe, Bože, chválíme . . . jako na str. 63.

Na neděli po Božím Těle.

První nešpory (na sobotu před tou nedělí).

Vše jako na slavnost Božího Těla kromě těchto modliteb:

Kapitola (1. Jan 3, 13—14). Nejmilejší, nedivte se, jestliže svět vás nenávidí. My víme, že jsme přišli ze smrti do života, neboť milujeme bratry. — *O.*: Bohu díky.

Chvalozpěv Pange lingua jako na str. 5. a 6.

V.: Živil je pšeničnou bělí. Aleluja,

O.: A medem ze skály nasytil je. Aleluja.

Antif. k Magnificat: Clavec Samuel.

Velebí duše má Hospodina . . . jako na str. 27.

Antif.: Chlapec Samuel přisluhoval Hospodinu; Hospodin pak zřídka mluvil toho času.

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

Modleme se. Dejž, ó Pane, bychom měli k svatému jménu tvému úctu a spolu lásku ustavičnou, poněvadž nikdy vésti neustáváš těch, jež v lásce své upevňuješ, Jenž jsi živ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všecky věky věkův.

O.: Amen.

Antif.: Ó svatá hostino . . . jako na str. 117.

V.: Chléb s nebe dal jsi jim. Aleluja.

O.: Všechnu líbeznost . . .

Modleme se. Bože, jenž jsi nám . . .

V.: Pán s vámi. — *O.:* I s duchem tvým.

V.: Dobrořečme Pánu. — *O.:* Bohu díky.

V.: Duše věrných zemřelých . . . atd. vše jako na str. 28.

Kompletář viz tamže na str. 29.

Matutinum.

V I. nocturnu.

Z první knihy Královské.

Čtení I. (4, 1—3.)

Za oněch dnů sešli se Filištané, aby bojovali; také Israel vytáhl do boje proti Filištanům.

Israelité položili se táborem u Kamene pomoci, Filišťané pak přitáhli k Afeku a sešikovali se proti Israelovi. Když došlo k bitvě, Israel dal se na útěk před Filišťany; a bylo jich zabito v té bitvě narůzno po polích asi čtyři tisíce mužů. Když se vrátil lid do stanů, řekli starší Israelovi: „Proč porazil nás dnes Hospodin před Filišťany? Přineseme si sem ze Silo Hospodinovu archu úmluvy; ať přijde mezi nás, aby nás vysvobodil z moci nepřátel našich“. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 46.

Čtení II. (4, 4—6.)

Poslal tedy lid do Silo, a vzali odtud archu úmluvy Hospodina zástupů, sedícího na cherubech; byli pak s archou oba synové Heliovi, Ofni a Finees. Když přišla Hospodinova archa úmluvy do tábora, dal se všecek Israel do velikého křiku, až duněla země. Filišťané, uslyševše křičící hlasy, tázali se: „Jaké jsou to hlasy velikého křiku v hebrejském vojsku?“ I zvěděli, že přišla archa Hospodinova do tábora. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 47.

Čtení III. (4, 7—11.)

Filišťané se báli říkajíce: „Přišel Bůh do tábora“. A vzdychali řkouce: „Běda nám! Neboť nebylo takového jáсотu dosud. Běda nám. Kdo nás vysvobodí z ruky těchto bohů vznešených? Toť jsou bohové, kteří zbili Egypt všelikou ranou na poušti. Bud'te silni, bud'te muži, Filišťané, abyste nesloužili Hebreům, jako sloužili oni vám. Vzmužte se a bojujte!“ Bojovali tedy Filišťané a Israelité byli poraženi; každý utekl do stanu svého. Porážka byla převeliká: z Israele padlo třicet tisíc pěších, též archa Boží byla vzata a také oba synové Heliovi, Ofni a Finees, zahynuli. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 47.

Čtení IV.

Řeč svatého Jana Zlatoústého.

Protože Slovo praví: „Toto jest tělo mé“, souhlasme, věřme a hledme na ně duchovními zraky. Nedal nám totiž Kristus nic smyslného; ale všecko duchovní, třebaže ve věcech smyslných. Taktéž i při křtu: věci totiž smyslnou, vodou, dar bývá udělován; to duchovní pak, co se děje, jest zrození a obnova. Kdybys totiž byl netělesný, holé a netělesné dary byl by ti udělil; protože však duše do těla vsa-

zena jest, ve věcech smyslných duchovní ti podává. Kolik lidí teď říká: Chtěl bych spatřiti jeho postavu, podobu, roucha, obuv? Ejhle, vidíš ho, dotýkáš se ho, požíváš ho. A ty sice přeješ si roucho viděti; on však ti dovoluje ne toliko viděti, nýbrž i jísti a dotýkati se, ano do sebe přijímati. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 53.

Čtení V.

Ať tedy nikdo nepřistupuje s nechutí, nikdo vlašný; všichni zaníceni, všichni vroucí a vzrušeni. Neboť jestliže Židé stojíce, obuv na nohou majíce a hole v rukou držíce beránka s chvatem jedli, tobě mnohem více dlužno jest přičiňovati se. Neboť oni hodlali dáti se na cestu do Palestiny a proto byli v úboru cestujících; ty však máš se stěhovati do nebe. Proto třeba jest, abys ve všech věcech byl bdělý; neboť ne malý trest stanoven jest nehodně přijímajícím. Považ, jak velice se rozhořčuješ na zrádce i na ty, kteří ho ukřižovali; měj se tedy na pozoru, abys také ty se neprovinil na těle a na krvi Kristově. Oni nejsvětější tělo zabili, ty však je přijímáš s duší poskvrněnou, po tolika dobrodiních. Nebylo mu totiž dosti státi se člověkem, me-

tlami bičovánu a ukřižovánu býti, ale i sebe samého s námi směšuje a ne toliko věrou, ale skutečně nás tělem svým činí. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 54.

Čtení VI.

Nad co neměl by tedy čistý býti ten, kdo požívá takové oběti? Nad který paprsek sluneční neměla by skvíti se ruka, která toto tělo rozděluje? Ústa, která naplňují duchovní oheň, jazyk, rdící se krví velmi hroznou? Považ, jakou ctí jsi vyznamenán, s jakého stolu jíš! Co andělé viděti se hrozí, nač volně patřiti se neodvažují pro lesk z toho se vyzařující: tím jsme my paseni, s tím se my spojujeme, a stali jsme se jedním Kristovým tělem, jedním masem. Kdo může vylíčit velké skutky Páně, vyslovit všecky jeho slavné činy? Který pastýř pase ovce vlastní krví? A — co dím, pastýř? Jest mnoho matek, které po bolestech porodních dávají děti jiným kojným. Toho však on nedopustil; ale on sám vlastní krví nás pase a dokonale nás se sebou sceluje. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 55.

Ve III. nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Lukáše.

Čtení VII. (14, 16—24.)

Za onoho času Pán Ježíš řekl fariseům toto podobenství: Jeden člověk učinil večeři velikou a pozval mnohých. A tak dále.

Homilie svatého Řehoře, papeže.

Rozkoše těla, přemilí bratři, liší se obyčejně od rozkoší mysli tím, že tělesné rozkoše, když jich člověk nemá, rozněcují velikou touhou po sobě; když jich však člověk dychtivě požívá, ihned toho, kdo jich požívá, nasycují až k ošklivosti. Proti tomu však duchovní rozkoše, když jich člověk nemá, oškliví se mu; když je pak má, touží po nich; ten, kdo jich požívá, lační po nich tím více, čím více se jimi lačný nasycuje. V oněch hlad si libuje, zkušenost si nelibuje; v těchto hlad jest nepatrný, zkušenost však tím více si libuje. V oněch hlad plodí sytost a sytost ošklivost; v těchto však hlad rodí sytost, sytost pak hlad. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 61.

Čtení VIII.

Rozmnožují totiž rozkoše duševní touhu v mysli nasycující ji; neboť čím více chuť

jejich postřehujeme, tím více poznáváme, co má býti dychtivěji milováno; a proto nemáme-li jich, nemůžeme jich milovati, ježto neznáme chuti jejich. Kdo totiž mohl by milovati, čeho nezná? Proto nás žalmista napomíná říka: Okuste a vizte, že sladký jest Hospodin. Jakoby zřejmě pravil: Sladkosti jeho neznáte, jestliže jí nijak neokoušíte; ale pokrmu života ponebím srdce se dotýkejte, abyste zkusíte jeho sladkost, mohli jej milovati. Těchto rozkoší pak člověk tehdy pozbyl, když v ráji zhřešil; vyšel ven, když pokrmu věčné sladkosti ústa svá zavřel. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako výše na str. 62.

Čtení IX.

Protož i my, narození v bídě tohoto putování, přišli jsme sem již s nechutenstvím; nevíme, po čem bychom toužiti měli. A nemoc našeho nechutenství tím více se šíří, čím více se duše od požívání oné sladkosti vzdaluje; a proto již po vnitřních rozkoších netouží, že si dávno a dlouho již odvykla jich požívat. Svým nechutenstvím tedy chřadneme a dlouhým morem odmítání potravy chabneme. A že nechceme okoušeti uvnitř připravené sladkosti, dáváme ubozí přednost na venek.

hladu svému. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Tebe, Boha, chválíme jako na str. 63.

Chvály.

Vše jako ve čtvrték mimo tyto změny:

Kapitola: Nejmilejší, nedivte se . . . . jako výše k nešporám.

V. (po chvalozpěvu): Chléb nebeský dal jim. Aleluja. — *O.*: Chléb andělský jedl člověk. Aleluja:

Antif. k Benediktus: Jeden člověk učinil večeři velikou a pozval mnohých. I poslal služebníka svého v hodinu večeře říci pozvaným, aby přišli, ježto všecko jest již hotovo.

Požehnán buď Hospodin, Bůh Israelův . . . . jako na str. 73.

Antif.: Jeden člověk . . . již hotovo.

V.: Pán s vámi. — *O.*: I s duchem tvým.

Modleme se. Dejž, ó Pane, bychom měli atd. jako k nešporám na str. 147.

Antif.: Já jsem chléb živý atd. jako výše na str. 74.

V.: Zjednal pokoj území tvému. Aleluja.

O.: A pšeničnou bělí tě sytí. Aleluja.

Modleme se. Bože, jenž jsi nám . . . . atd. vše jako na slavnost Božího Těla výše na str. 28 n. Tamže viz i Primu, ve které však „Krátké čtení“ zní takto: Dítky, nemilujme slovem, ani jazykem, nýbrž skutkem a vpravdě. (1. Jan 3, 18.)

K hodince třetí vše jako ve čtvrtek mimo Kapitolu, jež zní: Nejmilejší, nedivte se . . . jako výše na str. 146. — Modlitba nedělní na str. 147.

K hodince šesté vše jako ve čtvrtek mimo Kapitolu, jež zní: Z toho jsme poznali lásku (Boží), že On položil svůj život za nás; také my máme za bratry život položit. — Modlitba nedělní na str. 147.

K hodince deváté vše jako ve čtvrtek mimo Kapitolu, jež zní jako „Krátké čtení“ v první hodince: Dítky, nemilujme slovem . . . — Modlitba nedělní na str. 147.

Ve II. nešporách.

Vše jako ve čtvrtek.

V. (po chvalozpěvu): Živil je přeničnou bělí. Aleluja. — *O.*: A medem ze skály nasýtil je. Ateluja.

Ant. k Magnifikat: Vyjdi rychle na silnice a ulice města a chudé a zmrzačené a slepé i kulhavé uveď sem, aby se naplnil dům můj. Aleluja. — Modlitba nedělní na str. 147. — Po ní

Antif.: Ó jak líbezný jest . . .

V.: Chléb s nebe . . .

O.: Všechnu líbeznost . . .

Modleme se. Bože, jenž jsi nám atd.
vše jako na slavnost Božího Těla.

V pondělí po Božím Těle

všecko jako na slavnost samu kromě těchto změn:

V I. nocturnu.

Z první knihy Královské.

Čtení I. (5, 1—5.)

Filišťané vzali archu Boží a odnesli ji od Kamene pomoci do Azotu. Vzali tedy Filišťané archu Boží, vnesli ji do chrámu Dagonova a postavili ji podle Dagona. Když Azotští druhého dne ráno vstali, hle, Dagon ležel obličejem na zemi před archou Hospodinovou; i vzali Dagona a postavili ho zase na jeho místo. Druhého dne ráno vstavše našli opět Dagona, an leží obličejem na zemi před archou Hospodinovou; hlava pak Dagonova a obě ruce jeho byly uraženy na prahu; z Dagona zůstal jen trup na svém místě. Proto kněží Dagonovi a všichni, kdo vcházejí do jeho chrámu, nešlapou na práh Dagonův v Azotu až do dneška. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 46.

Čtení II. (5, 6—8.)

Ruka Hospodinova velmi zatížila Azotské; stihl je pohromou, ranil Azot i s okolím na skrytém místě řiti. Vesnice i pole té krajiny hemžily se vylíhnuvšími se myšmi a veliká úmrtnost způsobila v městě zmatek. Muži azotští vidouce tu ránu řekli: „Ať nezůstane archa Boha Israelova u nás; neboť tvrdě doléhá ruka jeho na nás a na Dagona, boha našeho“. A poslavše shromáždili všechna knížata filistinská u sebe a řekli: „Co učiníme s archou Boha Israelova?“ Getští odpověděli: „Budiž nošena archa Boha Israelova v průvodu dokola“. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 47.

Čtení III. (5, 9—12.)

Když ji tak v průvodu dokola nosili, doléhala ruka Hospodinova na každé město smrtí prevelikého množství; ranila obyvatele každého města od malého až do velikého, že z nich vycházely hnisající trásně. I uradili se Getští a udělali si stolice kožené. Poslali také archu Boží do Akkaronu. Když tam archa Boží přišla, vzkřikli Akkaronští: „Přinesli k nám v průvodu archu Boha Israelova, by pobil nás i lid náš. Poslali tedy a shromáždili všechna knížata filistinská, a ti řekli: „Propusťte archu Boha

Israelova; ať se vrátí na své místo, by ne-
usmrtila nás i s naším lidem“. Strach smrti
totiž byl ve všech městech; ruka Boží je
velmi tížila. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad
námi. — O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 47.

Čtení IV.

Z řeči svatého Jana Zlatouštěho.

S každým věřícím Kristus sebe tajemstvími
směšuje, a ty, které zplodil, sám sebou živí,
aniž je jinému dává; tím tě zase přesvědčuje,
že přijal tvé tělo. Nebud'te tedy neteční, když
jsme uznáni za hodné takové lásky a cti.
Zda-li nevidíte, s jakou chutí děti lapají bra-
davky a s jakou prudkostí vtiskují rty do prsů?
Přistupme i my s tak velikou čilostí k tomuto
stolu a k prsům duchovního poháru; ano
s čilostí mnohem větší ssajme jako kojenci
milost duše, a jedinou bolestí budiž nám:
zbavení býti tohoto pokrmu. Nejsou to díla
lidské síly, která nám jsou předkládána; kdo
je učinil tehdy při oné večeři, týž je činí také
nyní. My zastáváme místo služebníků, kdo je
však svěť a proměňuje, On sám jest. Ať tedy
nepřisluhuje žádný lidáš, žádný lakomec;
neboť takových ten stůl nepřijímá. Je-li kdo
uředníkem, budiž tu; praví totiž: Se svými
uředníky slavím velikonočního beránka. To

jest onen stůl a nic menšího. Neboť nestrojí onoho Kristus, tohoto pak člověk, nýbrž i tento On sám (strojí). Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 53.

Čtení V.

Ať nepřistupuje nikdo ukrutný a nemilosrdný venkonce nikdo nečistý. To pravím přijímajícím i vám, přísluhujícím. Neboť i na vás třeba jest v řeči se obrátit, abyste s velikou pozorností tyto dary rozdávali. Ne malý hrozí vám trest, připustíte-li, aby se někdo účastnil tohoto stolu, o jehož vině víte; krev jeho z rukou vašich bude vymáhána. Ať jest někdo třebaš důstojníkem nebo místodržícím nebo knížetem korunou ozdobeným, zabraň mu, aby nepřistoupil nehodně; máš větší moc než on. Proto vás Bůh vyznamenal touto ctí, byste v takových věcech rozlišovali. To jest vaše důstojnost, toť vaše bezpečnost, toť všecka koruna; ne abyste obcházeli oblečení jsouce bílou a skvoucí se řízou. Ale i ty, laiku, když uvidíš, že kněz podává oběť, ať se nedomníváš, že to činí kněz, ale ruka Kristova, neviditelně vztažená. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 54.

Čtení VI.

Slyšme tedy, kněží i poddaní, jakého pokrmu stali jsme se hodnými; slyšme a hrozme se! Dal nám nasytiti se svatým tělem svým, předložil nám sebe samého, obětovaného. Jakou omluvu tedy budeme míti, když takovou pastvou paseni jsouce takových hříchů se dopouštíme, když se stáváme vlky, požívajícími Beránka, když paseni jsouce jako ovce, jako lvi roztrháváme? Toto tajemství totiž přikazuje, bychom ne toliko loupeže, nýbrž i venkonce nepatrného nepřátelství prosti byli; jeť to tajemství pokoje. Židům Bůh uložil výroční slavnosti na památku zvláštních dobrodiní; tobě však (ukládá) každý den (je slaviti) těmito tajemstvími. Žádný Jidáš tedy, žádný Šimon ať se neblíží k tomuto stolu. Neboť tito dva zahynuli pro lakotu; před touto propastí tedy utíkejme. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 55.

Ve III. nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Jana.

Čtení VII. (6, 58—59.)

Za onoho času řekl Pán Ježíš zástupům židovským: „Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj“. A tak dále.

Z homilie svatého Augustina, biskupa.

Toto je chléb, jenž s nebe sestoupil. Tento chléb předobrazovala mana, tento chléb předobrazoval oltář Boží. Byla to posvátná znamení; znamení sice odlišná, avšak věci, kterou předobrazovala, stejná. Slyš apoštola: „Nechci zajisté, bratři“, pravil, „abyste nevěděli, že otcové naši všichni byli pod oblakem a všichni prošli mořem a všichni v oblaci a v moři byli pokřtěni v Mojžíše a všichni jedli týž pokrm duchovní“. Duchovní ovšem týž; neboť tělesný jiný; ježto oni manu, my něco jiného; duchovní, který (jíme) my a otcové, avšak naši, ne otcové jejich, ti, kterým jsme my podobni, ne ti, kterým oni podobni byli. A připojuje: „a všichni pili týž nápoj duchovní“. Něco jiného oni, něco jiného my, to však toliko zevnější podobou, ale totéž, co znamenala duchovní síla. Kterak totiž týž nápoj? „Pili“, praví, „z duchovní skály, která šla s nimi, tou skálou pak byl Kristus“. Odtud chléb, odtud nápoj. Skála-Kristus v předobrazu, pravý Kristus ve slově a v těle. A kterak pili? Dvakrát udeřena byla holí skála; dvojitý úder dvě břevna kříže znamená. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 61.

Čtení VIII.

Znají věřící tělo Kristovo, nezanedbávají-li toho, by tělem Kristovým byli. Ať se stanou tělem Kristovým, chtějí-li žíti z ducha Kristova. Z ducha Kristova nežije, leč tělo Kristovo. Rozumějte, bratři moji, co jsem řekl. Jsi člověk, máš ducha, máš i tělo. Pravím: ducha, jenž duše sluje, ze které se skládáš, protože jsi člověk; skládáš se totiž z duše a z těla. Vždyť máš ducha neviditelného, tělo viditelné. Rci mi, co z čeho žije. Duch tvůj žije z těla tvého, či tělo tvé z ducha tvého? Odpovídá každý, kdo jest živ; kdo však na to nemůže odpověděti, nevím, je-li živ. Co odpovídá každý, kdo jest živ? Ovšem, tělo mé žije z ducha mého. Chceš tedy i ty žíti z ducha Kristova? Buď v těle Kristově. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 62.

Čtení IX.

Zda-li totiž tělo mé žije z ducha tvého? Mé žije z ducha mého a tvé z ducha tvého. Nemůže žíti tělo Kristovo leč z ducha Kristova. Proto apoštol Pavel vykládá nám tento chléb praví: „Jeden chléb, jedno tělo mnozí jsme“. Ó sválosti dobrotivosti, ó znamení jednoty, ó pouto lásky! Kdo chce žíti, má kde žíti, má z čeho žíti. Ať přistoupí, věří, ať

jest vtělen, aby oživován byl. Ať se neděsí sloučení údů, ať není shnilým údem, jenž by zasluhoval uřat býti, ať není údem vymklým, za který bylo by se styděti. Ať jest krásný, ať jest schopný, ať jest zdravý; ať souvisí s tělem, ať jest živ Bohu z Boha. Ať nyní namáhá se na zemi, aby potom kraloval v nebi. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Bože, chválíme tebe . . . jako na str. 63.

V úterý po Božím Těle

všecko jako na slavnost samu kromě těchto změn:

V I. nokturu.

Z první knihy Královské.

Čtení I. (6, 1—3.)

Archa Hospodinova byla v zemi Filištanů sedm měsíců. I povolali Filištané kněze a hadače řkouce: „Co učiníme s archou Hospodinovou? Rcete nám, kterak bychom ji odeslali na její místo!“ Oni odpověděli: „Odešlete-li archu Boha Israelova, neodesílejte ji s prázdnou, ale co jste povinni, dejte jí za hřích; pak budete uzdraveni a zvíte, proč ruka Boží neodchází od vás“. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 46.

Čtení II. (6, 6—10.)

(Když se tázali: „Co mu máme dáti za hřích?“ odpověděli: „Podle počtu krajin filistinských udělejte pět zlatých řití a pět zlatých myší; nebo táž rána jest na všech vás i na knížatech vašich. Udělejte tedy napodobeniny svých řití, jakož i napodobeniny myší, které pohubily zemi, a vzdejte Bohu Israelovu čest; snad zdvihne ruku svou s vás, s bohů vašich a s vaší země.) Proč byste zatvrzovali srdce svá jako Egypťané a faráo? Když byl raněn, teprve pak je propustil, že mohli odejíti. Nyní tedy vezměte dřevo a udělejte jeden nový vůz, pak vezměte dvě otelené krávy, na které jeho nebylo vloženo, zapřáhněte je do vozu a telata jejich zavřete doma. Pak vezměte archu Hospodinovu, vložte ji na ten vůz, a zlaté napodobeniny, které jste jí vyplatili za hřích, položte ve skřínce na její bok a propusťte ji, ať odejde. A pozorujte! Půjde-li cestou ke svému území, k Betsamesu: On učinil nám tu pohromu převelikou. Ne-li poznáme, že ne ruka jeho dotkla se nás, ale náhodou to přišlo“. Učinili tedy tak. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 47.

Čtení III. (6, 12—15).

I šly krávy přímo cestou, která vede do Betsamesu; říčice kráčely toliko po té cestě a neuchylovaly se ni na pravo ni na levo. Knížata filistínská šla za nimi až na hranice Betsamesu. Betsamesané žali právě pšenici v údolí. Když pozdvihli oči a uzřeli archu, zaradovali se, že ji vidí. Vůz přijel na pole Betsamesana Josue a zastavil se tam. A byl tam veliký kámen. I sesekali dříví vozu a krávy vložili na ně v celopal Hospodinu. Levité totiž složili archu Boží. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Díky Bohu.

Responsorium jako na str. 47.

Čtení IV.

Z listu sv. Cypriána, biskupa a mučedníka
Ceciliovi.

V knězi Melchisedechovi vidíme předobrazené tajemství oběti Páně, jak svědčí Boží Písmo když praví: „Melchisedech král Salemu podal v obět chléb a víno — byl totiž knězem nejvyššího Boha — a požehnal Abrahamovi.“ Že pak Melchisedech byl předobraz Kristův, prohlašuje v žalmech Duch svatý, když ústy Otcovy osoby praví Synovi: „Před jitřenkou zplodil jsem tě: Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova.“ Tento řád, o kterém

je tu řeč, vyplývá z oné oběti a jde z toho, že byl Melchisedech knězem nejvyššího Boha, že obětoval chléb a víno, že Abrahamovi požehnal. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 53.

Čtení V.

Neboť kdo jest více kněz nejvyššího Boha nežli Pán náš, Ježíš Kristus? Tenť podal obět Bohu Otci; obětoval pak totéž, co byl obětoval Melchisedech, to jest chléb a víno, své tělo totiž a krev. A minulé ono požehnání, dané Abrahamovi, patřilo našemu lidu. Neboť uvěřil-li Abraham Bohu a bylo-li mu to počteno ke spravedlnosti, kdokoli vůbec Bohu věří a věrou živ jest, je spravedlivý a již prve ve věřícím Abrahamovi byl požehnan a ospravedlněn, jak dokazuje svatý apoštol Pavel, když praví: „Abraham uvěřil Bohu, a bylo mu to počteno ke spravedlnosti. Nuže poznávejte, že ti, kteří jsou z víry, to jsou synové Abrahamovi. Předvídajíc pak Písmo, že Bůh ospravedlňuje národy z víry, předpovědělo Abrahamovi: „Požehnání budou v tobě všichni národové!“ Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 54.

Čtení VI.

Aby tedy v první knize Mojžíšově kněz Melchisedech mohl náležitě a slavně dáti Abrahamovi požehnání, předchází prve předobraz oběti, záležející totiž v chlebě a ve víně. Tu věc Pán vykonáváje a splňuje obětoval chléb a kalich s vínem; a ten, jenž jest sama plnost, splnil skutečnost, předobrazem naznačenou. Avšak Duch svatý také skrze Šalomouna obraz oběti Páně předem ukazuje, když se zmiňuje o podané oběti, o chlebě a víně, ano i o oltáři a apoštolech: „Moudrost“, praví „vystavěla dům sobě, postavila sedm sloupů, zbila svůj dobytek, smísila víno své ve štoudvi, i přistrojila stůl svůj. A poslala služebníky svolávajíc s vysoka ke štoudvi těmito slovy: „Kdo jest nezkušený, uchyl se ke mně.“ A těm, kteří nemají moudrosti, řekla: „Pojďte a pojídejte chlebů mých a pijte víno, které jsem smísila vám.“ Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 55.

Ve III. Nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Jana. (6, 56—59.)

Čtení VII.

Za onoho času řekl Ježíš zástupům židovským: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. A tak dále.

Z homilie svatého Augustina, biskupa.[¶]

Ne jako jedli otcové vaši manu a zemřeli. Proč jedli a zemřeli? Protože tomu, co viděli, věřili; čeho neviděli, toho nechápali. Proto otcové vaši, protože jste jim podobni. Neboť pokud jde, bratři moji, o tuto smrt viditelnou a tělesnou, zdali my neumíráme, kteří jíme chléb s nebe sestupující? Tak umřeli též oni, jako zemřeme i my; pokud jde, jak jsem pravil, o smrt tohoto těla viditelnou a tělesnou. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 61.

Čtení VIII.

Pokud však jde o smrt onu, kterou hrozí Pán, kterou zemřeli otcové těchto; jedl manu Mojžíš, jedl manu Aron, jedl manu Finees, jedli tam mnozí, kteří se Pánu zalíbili, a nezemřeli. Proč? Protože viditelný pokrm duchovně pochopili, duchovně po něm zlačněli, duchovně ho okusili, aby duchovně nasyceni byli. Neboť i my dnes přijímáme viditelný pokrm; avšak něco jiného je svátost a něco jiného účinnost svátosti. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 62.

Čtení IX.

Jak mnozí s oltáře přijímají a umírají, ano přijímáním umírají! Proto praví apoštol: Odsouzení sobě jí a pije. Zdali sousto Páně nebylo jedem Jidášovi? A přece přijal. A když přijal, vešel do něho nepřítel; ne proto, že přijal věc zlou, ale proto, že věc dobrou zle sám jsa zlý přijal. Viztež tedy, bratři, byste chléb nebeský duchovně jedli, nevinnost k oltáři přinášeli. Hříchy, byť i všední nebo nesmrtonosné; prve než přistoupíte k oltáři, uvažte, co pravíte: Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. Odpouštíš-li, bude ti odpuštěno; přístup bezpečně, je to chléb, ne jed. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — O.: Bohu díky.

Tebe, Boha, chválíme . . . jako na str. 63.

Ve středu po Božím Těle.

Z první knihy Královské.

Čtení I. (6, 19—21; 7, 1.)

I pobil Hospodin z mužů betsameských, že viděli archu Hospodinovu, pobil z nich sedmdesáte mužův a padesát tisíc z lidu ostatního. I kvíлил lid, že ho stihl Hospodin tou velikou ranou. Tu řekli muži betsameští: „Kdo obstojí před obličejem Hospodina, svatého Boha tohoto? A ke komu odebere se od nás? I po-

slali posly k obyvatelům Kariatjearimu řkouce: „Filišťané přivezli zpět archu Hospodinovu; přijďte a přeneste si jí k sobě.“ Přišli tedy muži kariatjearimští, odvedli archu Hospodinovu a vnesli ji do domu Abinadabova na pahorku, Eleazara pak, syna jeho, ustanovili, by opatroval archu Hospodinovu. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 46.

Čtení II. (7, 2—4.)

Ode dne, kdy zůstala archa Hospodinova v Kariatjearimu, uběhlo mnoho dní — byl totiž rok dvacátý — a všecek dům Israelův měl pokoj chodě za Hospodinem. Když byl totiž Samuel říkal všemu domu Israelovu: „Chcete-li vrátiti se celým srdcem svým k Hospodinu, dejte výhost cizím bohům, baalům a astartám, a přilněte srdcem svým k Hospodinovi, byste sloužili jemu jedinému; pak vytrhne vás z ruky Filišťanů“, — synové Israelovi vyhošťovali baaly a astarty a sloužili jedině Hospodinovi. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 47.

Čtení III. (7, 5—8.)

Řekl pak Samuel: „Shromážděte všecek Israel v Masfě, ať se modlím za vás k Ho-

spodinu!“ Sešli se tedy v Masfě, vážili vodu, lili ji před obličej Hospodinův, postili se ten den a říkali tam: „Zhřešili jsme Hospodinu.“ A soudil Samuel syny Israelovy v Masfě. Když Filišťané uslyšeli, že jsou shromážděni synové Israelovi v Masfě, táhla knížata filišťinská na Israele. Uslyševše to synové Israelovi, měli strach před Filišťany a řekli Samuelovi: „Nepřestávej volati za nás k Hospodinu, Bohu našemu, by nás vysvobodil z ruky Filišťanů!“ Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 47.

Ve II. nocturnu.

Čtení IV.

Z knihy svatého Ambrože biskupa
o svátostech.

Kdo jiný ustanovil svátosti nežli Pán Ježíš? S nebe tyto svátosti přišly. Jeť každý úradek s nebes. V pravdě pak veliký a božský div jest, že Bůh poslal lidu déšť many s nebe, a lid nepracoval a přece jedl. Ty snad pravíš: „Chléb můj jest obyčejný.“ Ten chléb však chléb jest před slovy svátostnými; když přidruží se posvěcení, z chleba stává se tělo Kristovo. To tedy dokažme. Jak může to, co jest chléb, býti tělem Kristovým? Posvěcením. To posvěcení tedy, kterými slovy a řečmi

koho se děje? Pána Ježíše. Neboť všechno ostatní, co bývá říkáno, chválu Bohu vzdává, modlitba za lid bývá napřed konána, za krále, za ostatní; když přijde k tomu, by učiněna byla velebná svátost, kněz neužívá již svých slov, ale užívá slov Kristových. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 53.

Čtení V.

Tedy řeč Kristova působí tuto svátost. Která řeč Kristova? Ta, kterou byly všechny věci učiněny. Přikázal Pán i vzniklo nebe; přikázal Pán i vznikla země; přikázal Pán i vzniklo moře; přikázal Pán a kterýkoli tvor se zrodil. Vidíš tedy, jak působivá jest řeč Kristova. Je-li tedy taková účinnost v řeči Pána Ježíše, že počaly býti věci, které nebyly: oč jest účinnější, by věci, které byly, proměnily se v něco jiného? Nebesa nebyla, moře nebylo, země nebyla. Slyš však toho, jenž praví: „On řekl, a byly učiněny; on rozkaz dal a byly stvořeny.“ Tedy tobě bych odpověděl, nebylo tu těla Kristova před posvěcením; ale po posvěcení pravím tobě, že je tu již tělo Kristovo. On řekl, a bylo učiněno; on rozkaz dal a bylo stvořeno. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 54.

Čtení VI.

Vrať se již k mé větě, kterou jsem předložil. Byla to sice věc veliká a velebná, že mana Židům pršela s nebe. Rozuměj však, co jest větší, mana s nebes či tělo Kristovo? Ovšem že tělo Krista, jenž jest původcem nebes. Neboť — manu kdo jedl, zemřel; kdo bude jísti toto tělo, tomu odpuštěny budou hříchy a nezemře na věky. Nepravíš tedy nadarmo, když přijímáš: Amen; v duchu již vyznáváš, že přijímáš tělo Kristovo. Práví ti kněz „Tělo Kristovo“; a ty pravíš: Amen, to jest „Vpravdě“. Co vyznává jazyk, ať podrží cit. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 55.

Ve III. nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Jana.

Čtení VII. (6, 56—59).

Za onoho času řekl Pán Ježíš zástupům židovským: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. A tak dále.

Homilie svatého Hilaria biskupa.

Nesmíme podle smýšlení lidského nebo světského mluvíti ve věcech Božích. Co psáno jest, čtěme a co přečteno, tomu rozumějme; pak budeme vykonávati povinnost dokonalé-

víry. Neboť co pravíme o skutečnosti přirozenosti Kristovy v nás, pravíme pošetile a bezbožně, neučíme-li se tomu od něho. On totiž praví: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí tělo mé a pije krev mou, ve mně zůstává a já v něm. Není místa pro pochybnost o skutečnosti těla a krve. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 61.

Čtení VIII.

Nyní totiž výrokem samého Pána, i naši věrou vpravdě tělo jest a vpravdě krev jest. Přijímání a pití jich působí, že jsme my v Kristu a Kristus v nás. Či není to skutečnost? Buďsi, ať není to skutečnost těm, kdož praví, že Kristus Ježíš není pravý Bůh. Je tedy v nás on tělem a jsme v něm, a spolu s ním to, co jsme my, v Bohu jest. Že pak jsme v něm svátostí přijímání těla a krve, to sám dosvědčuje, když dí: „A tento svět již mne neuvidí, vy však mě uvidíte; protože já živ jsem, i vy živi budete; protože já jsem v Otci mém, a vy jste ve mně a já ve vás. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 62.

Čtení IX.

Že pak jest v nás tato jednota přirozenosti, sám takto dosvědčil: „Kdo jí tělo mé a pije krev mou, ve mně zůstává a já v něm.“ Nikdo totiž nebude v něm leč ten, v němžto bude on; maje v sobě přijaté tělo jen toho, kdo přijal (tělo) jeho. Tajemství pak dokonalé této jednoty učil již prve výše, když pravil: Jako mě poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, i ten, kdo jí mé tělo, též on živ bude skrze mne. Živ je tedy skrze Otce, a jakým způsobem živ je skrze Otce, tímtež způsobem živi budeme my skrze tělo jeho. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 63.

Ve čtvrtek po Božím Těle.

V I. nokturnu

čtení jako na slavnost Božího Těla.

Ve II. nokturnu.

Řeč svatého Cyrila, biskupa jerusalemského.

Čtení IV.

Již toto naučení svatého Pavla nad potřebu, jak je zřejmo, stačí, by vás přesvědčilo o pravdě Božích tajemství, jichž stavše se hod-

nými učiněni jste, abych tak řekl, Kristovými tělesnými pokrevenci. On totiž právě volal, že v noci, ve které byl zrazen Pán náš Ježíš Kristus, vzal chléb a díky čině rozlámal jej a dal svým učedníkům řka: Vezměte a jezte, toto jest tělo mé. Taktéž vzav kalich a díky čině řekl: „Vezměte a pijte, toto jest krev má.“ Když tedy sám o chlebě prohlásil a řekl: „Toto jest tělo mé“, kdo se odváží ještě pochybovati? A kdvž sám tak určitě řekl: „Toto jest krev má“, kdo bude kdy pochybovat, aby řekl, že to není jeho krev? Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — O.: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost Božího Těla výše na str. 53.

Čtení V.

Kdysi v Káni Galilejské vodu obrátil ve víno, jež má s krví cosi příbuzného; a toho budeme pokládati za málo hodna, bychom věřili mu, že přeměnil víno v krev? Byv pozván na tu svatbu, kterou bývají těla spojována, mimo nadání všech učinil tento zázrak; nebudeme tedy mnohem spíše pevně přesvědčeni, že nám dal k požívání tělo a krev svou tak, bychom je přijímali s veškerou jistotou jakožto tělo jeho a krev? Neboť ve způsobě chleba dává nám tělo a ve způsobě vína dává nám krev; abys přijímaje okusil těla a krve Kristovy, stav se toho těla a krve

účastným. Tak totiž stáváme se Kristonoši, t. j. nositeli Krista v tělech svých, když tělo jeho a krev do svých údů přijímáme; tak podle svatého Petra stáváme se účastnými Boží přirozenosti. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost Božího Těla na str. 54.

Čtení VI.

Kristus rozprávěje kdysi se Židy, „Nebudete-li jísti“ — pravil — „těla mého a píti mé krve, nebudete míti života v sobě.“ Avšak oni toho, co řečeno bylo nepojali duchovně, horšili se a odešli; domnívali se totiž, že je zval k jídlu (surového) masa. Byly i ve Starém zákoně chleby předkladné, protože však patřily do Starého zákona, přestaly. Avšak v Novém zákoně jest nebeský chléb a kalich spásy, jež duši i tělo posvěcují. Proto si přeji, abys na ně nehleděl tak, jakoby to byl holý a pouhý chléb, holé a pouhé víno; jeť to tělo a krev Kristova. Neboť třebaže ti smysl předstírá ono, ať utvrdí tě víra. Nesuď o věci podle chuti, ale nechať víra tě nade všecku pochybnost ujistí, že jsi učiněn byl hodným, bys účastným se stal těla a krve Kristovy. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi. — *O.*: Bohu díky.

Responsorium jako na slavnost Božího Těla na str. 55. (Srv. „Katechese sv. Cyrilla Jerusalemského.

Z řeckého přeložil Dr. Jan Sýkora. Knihovny katechetské č. 7. V Praze 1892, str. 348 nn.)

Ve III. nokturnu.

Čtení svatého evangelia podle Jana.

Čtení VII. (6, 56—59.)

Za onoho času řekl Pán Ježíš zástupům židovským: Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. A tak dále.

Homilie sv. Cyrila, biskupa alexandrijského.

„Kdo jí“, pravil, „tělo mé a pije krev mou, ve mně zůstává, a já v něm.“ Jako totiž nalije-li někdo do rozpuštěného vosku jiný vosk, nutně jeden s druhým skrz na skrz směšuje, tak i ten, kdo přijímá tělo a krev Páně, spojuje se s ním tak, že jest Kristus v něm a on v Kristu. Cosi podobného dovidáš se u Matouše. „Podobno jest“ — praví — „království nebeské kvasu, který vzavši jedna žena, zadržela do tří měřic mouky.“ Jako málo kvasu, jak praví Pavel, nakvasí všecko těsto, tak malá eucharistie celého člověka do sebe pojímá a milostí svou naplňuje; a tím způsobem zůstává v nás Kristus a my v Kristu. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 61.

Čtení VIII.

My tedy, chceme-li dojítí života věčného, žádáme-li si dárce nesmrtelnosti míti v sobě, rádi se sbíhejme, bychom obdrželi eucharistii; a mějme se na pozoru, aby místo osidla nepředstíral nám ďábel zhoubnou pobožnost. Správně — dí — pravíš: Vždyť není nám neznámo, co jest psáno: že odsouzení sobě jí a pije ten, kdo z chleba jí a z kalicha pije nehodně. Já tedy zkoumám sebe a shledávám, že jsem nehoden. — Kdy tedy — ať jsi kdokoliv, jenž takto mluvíš, budeš hoden? Kdy budeš obětovati sebe Kristu? Neboť jsi-li pro hříchy nehoden, a nepřestáváš-li hřešiti — neboť kdo podle žalmisty jest si hříchů vědom — zbaven budeš venkonce tohoto posvěcení, dávajícího život. Ty pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Responsorium jako na str. 62.

Čtení IX.

Protož óddej se — prosím — zbožným myšlenkám, přičiňuj se, abys svatě byl živ a účasten byl eucharistie, jež — věř mi — zahání ne toliko smrt, ale i všecky nemoci. Utišuje totiž, kdyžtě Kristus v nás zůstává, zuřící zákon údů našich, posiluje zbožnost, zahlazuje zmatenosti duše, nemocné uzdravuje, padlé

zdvihá, a jako dobrý pastýř, jenž život svůj
za ovce dal, každého pádu nás chrání. Ty
pak, Hospodine, smiluj se nad námi.

O.: Bohu díky.

Tebe, Bože, chválíme . . . jako na str. 63.

O B S A H.

	Str.
Oběť a svátost nejsvětější	3
Eucharistické chvalozpěvy	5
Modlitba přípravná	18
První nešpory (Hodinky večerní)	18
Modlitba závěrečná	28
Kompletář (Doplněk)	29
Matutinum (Hodinky jitřní)	38
I. Nokturn	40
II. Nokturn	48
III. Nokturn .	55
Laudes (Chvály)	64
Prima (Hodinka první)	75
Tertia (Hodinka třetí)	82
Mše svatá	88
Bohonosný průvod po mši sv.	108
Sexta (Hodinka šestá)	122
Nona (Hodinka devátá)	128
Druhé nešpory. (Na slavnost Bož. Těla odp.)	134
V pátek po Božím Těle	134
V sobotu po Božím Těle	140
Na neděli po Božím Těle	146
V pondělí po Božím Těle	156
V úterý po Božím Těle .	163
Ve středu po Božím Těle	169
Ve čtvrtek po Božím Těle	175

